

**Manuál
veřejných prostranství
města Krnov**

kkrnov

Manuál veřejných prostranství města Krnov

© Petr Kalivoda, 2019

Za obsah publikace je výhradně odpovědný její autor. Při uvedení zdroje je možné samostatné obrazy, text i dílčí části (s ohledem na autorský zákon) šířit, kopírovat a rozmnožovat libovolnou technikou.

Názvy produktů, firem apod. použité v publikaci mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.

ISBN 978-80-87826-22-5

Obsah

Úvod	5
Co je to veřejný prostor?	6
Proč pečovat o veřejný prostor?	7
Proč mít pravidla pro péči o veřejný prostor?	8
Jak používat tento manuál?	9
Jaký charakter mají pravidla manuálu?	9
Tvůrci veřejného prostoru	10
Kontakty	11
1 Typologie oblastí	15
2 Typy krnovských veřejných prostranství	33
2.1 Lineární typy – dynamická funkce	34
2.2 Plošné typy – statická funkce	36
3 Koncepce ulic	45
3.1 Základní uliční profily	46
3.2 Chodník a jeho koncepce	52
3.3 Chodník a vozovka	53
4 Prvky	59
4.1 Materiály a povrchy	60
4.2 Životní prostředí	78
4.3 Mobiliář	82
4.4 Osvětlení	90
4.5 Technická infrastruktura a dopravní prvky	92
4.6 Venkovní reklama	94
4.7 Umění ve veřejném prostoru	94
4.8 Restaurační zahrádky	95
5 Poznámky, předpisy, normy	101
6 Příloha	107

Město začíná chodníkem...

Louis Sébastien Mercier

... navrženým a spravovaným jednou rukou, zpravidla veřejnou.

odává David Mangin

Jak poznáme, že se nacházíme ve městě? Nejsnadnějším určujícím prvkem je právě chodník. I přes svou banálnost je to právě on, kdo nám dává důležité znamení, že se nacházíme ve městě. Souvislý chodník je to, co město odlišuje nejenom od vesnice (od většiny obcí, i když počet obcí s chodníkem roste), ale i od různých předměstí, komerčních a průmyslových zón, suburbinií. Proč chodník vznikl? Z prostého důvodu: ve městě se koncentrují jeho obyvatelé, což znamená i provoz, a s rostoucí populací měst bylo nevyhnutelné dát ulicím řád, který by jednoduchým způsobem vymezil prostor pro chodce. Chodník je tak nositelem řádu ve městě a tím nejprimitivnějším veřejným prostranstvím.

Co je to veřejný prostor?

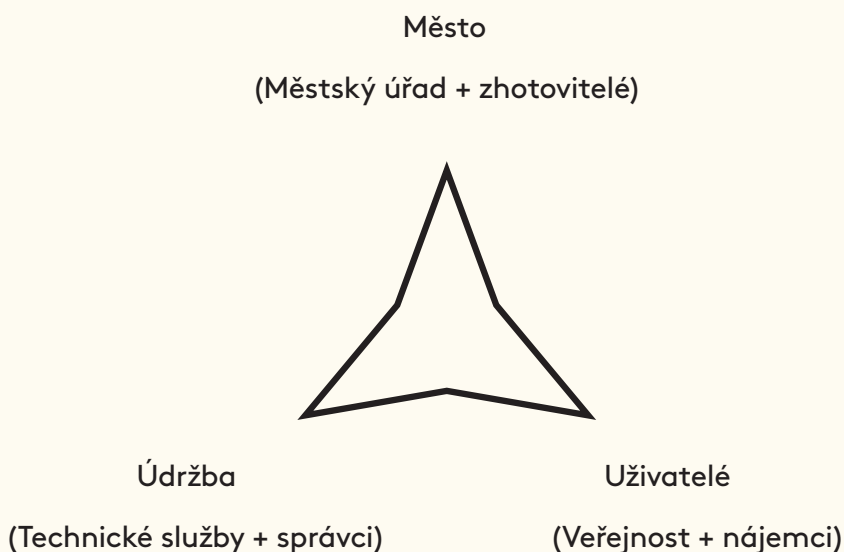
- Sloslovi *veřejný prostor* má původ v anglickém *public space*.

Městský veřejný prostor zahrnuje všechna veřejně dostupná místa – náměstí, ulice a průchody, parky, nábřeží, veřejná parkoviště a vnitrobloky a podobně. Není to ale vše. Do veřejného prostoru patří také to, co jej obklopuje – uliční fasády domů, ploty nebo zídky.

Nedílnou součástí veřejného prostranství jsou veřejně prospěšné služby. Předmětem jejich hlavní činnosti je údržba komunikací, veřejného prostranství, městské zeleně, chodníků, dětských hřišť nebo také údržba budov města a jejich provoz. Na kvalitě veřejného prostranství se neprojevuje tedy jen jeho fyzická stránka, ale i údržba a péče.

Veřejný prostor však neexistuje bez svých uživatelů. Na kvalitě prostředí se tak podílí nejenom město v podobě fyzického prostředí a jeho údržba, ale všichni obyvatelé města.

Pokud všechny strany přistupují k veřejnému prostoru s respektem, dochází k symbióze, pokud ne, může jít o opak.

Pojem veřejný prostor má také legislativní rozměr. Zákony a vyhlášky upravují podmínky pro jeho tvorbu a užívání. Obecní vyhlášky na něj mohou aplikovat povolení, zákazy a další legislativní nařízení příslušící působnosti obce. V české legislativě se používá termín „veřejné prostranství“.

Veřejné prostranství definuje od roku 2000 § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, a zní následovně:

„Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.“

Proč pečovat o veřejné prostranství?

- I obyčejný chodník, respektive obyčejné veřejné prostranství, může být charakteristickým prvkem města, jedinečným poznávacím znamením (Praha, Paříž, Barcelona, Lisabon a další evropské metropole, ale taky menší města jako např. Kutná Hora, Telč a další), nebo naopak pouhou unifikovanou součástí pozemní komunikace. V prvním případě je nutné mít místní pravidla, v druhém případě si vystačíme pouze s platnými normami.

- Veřejný prostor je veřejnou službou, musí být jasně rozpoznatelný a přístupný všem bez rozdílu. Slouží nám k všeobecnému používání. Je to prostor, který nás spojuje. Péče musí vytvářet prostory dostupné, pohodlné a reflektovat široké spektrum aktivit.

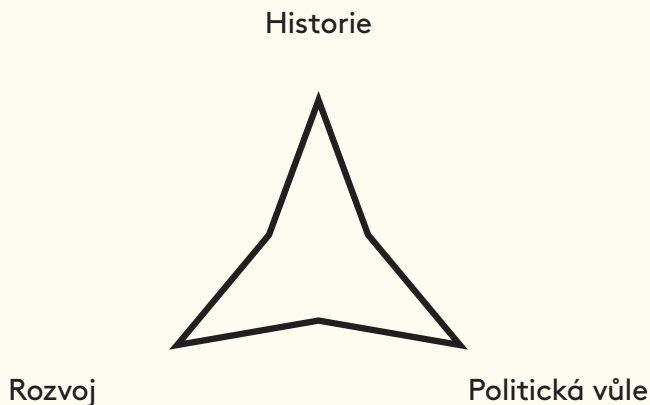
- **Sousloví veřejné prostranství vychází z anglického open space.**

- V Praze se setkáváme s mozaikovou dlažbou, nazývanou pražská mozaika.
- Jednotný pařížský mobiliář vytvořil v 19. století arch. Adolph Alphand.
- Nově vzniklé manuály - Příbor nebo Benešov

Proč mít pravidla pro péči o veřejné prostranství?

- Na podobě veřejných prostranství se podílí množství lidí, jejichž zájmy jsou často protichůdné: od úředníků na jednotlivých odborech přes stavební úřad, správce jednotlivých sítí, údržbáře a policii až po projektanty všech oborů, architekty, urbanisty, stavaře, výrobce, řemeslníky a samozřejmě obyvatele. Tento manuál si bere za cíl usnadnit koordinaci a komunikaci mezi jednotlivými profesemi a nastavit určitý standard kvality.
- Veřejná prostranství představují přibližně čtvrtinu rozlohy zastavěného území města, parky a vnitrobloky pak další čtvrtinu (obecně platné). Nejde o malé plochy, proto si veřejný prostor zasluhuje koncepční materiál.
- Společným úkolem musí být hledání kompromisu mezi „historickým“ dědictvím města na jedné straně, jeho rozvojem a správou na straně druhé a mezi volebními obdobími, rozpočty a politickou vůlí na straně třetí.
- Koncepčnost a jednota materiálů garantuje srozumitelnost veřejných prostranství. Dobře fungující veřejný prostor je živý, bezpečný a atraktivní.
- Jasné definování přípustného řešení standardních situací a doporučený postup u situací nestandardních povede ve výsledku ke zkvalitnění veřejného prostoru v Krnově.

Jak používat tento manuál?

Manuál slouží jako podklad k navrhování veřejných prostranství v Krnově. Dokument je rozdělen do několika kapitol. První kapitola představuje typologii sedmi základních oblastí ve městě, jejich vymezení a charakteristické znaky. Na ni navazuje další kapitola věnující se jednotlivým typům veřejných prostranství a uvádí příklady dobrých řešení z jiných měst, stanoví principy a pravidla, která by měla být při navrhování dodržena. Ve třetí části jsou popsána základní členění veřejných prostranství a v závěrečné kapitole uvedena jednotlivá pravidla pro používání prvků. Hlavní ambicí manuálu je definice prostorů a z ní vyplývající požadavky na jejich úpravu ve formě přehledného a jednoduchého nástroje určeného zástupcům samosprávy, úředníkům, projektantům, investorům a občanům.

Jaký charakter mají pravidla manuálu?

Beauty is kiss of death

Floris Alkemade

Pokud je všechno kontrolováno a měněno k dokonalému obrazu, hrozí ztráta toho, co má město představovat. Proto jsou pravidla koncipována vyváženě do tří úrovní. Některá řešení jsou striktně vyžadována, jiná jsou doporučující, na zvážení v daných situacích či naopak ponechána pouze jako volná, iniciální. Jak plyne z úvodního citátu urbanisty Florise Alkemadeho, z překrásných veřejných prostorů se lehce může vytratit život, protože budou vyjadřovat svým perfektním stavem určitou nedotknutelnost. Veřejný život naopak kvete tam, kde má určitou volnost, neomezenost. Tedy tam, kde jsou prostory mírně nedokonalé, a pro běžného obyvatele tedy dotknutelné.

Příklady použití

- Rekonstrukce ulice - projektová příprava

Kapitola 1 - najdu oblast příslušné ulice a zjistím její charakter

Kapitola 2 - o daném typu prostranství se dozvím, čemu věnovat pozornost

Kapitola 3 - zjistím šířkové možnosti a možnosti šířkového uspořádání

Kapitola 4 - zjistím, jaké volit prvky

Kapitola 6 - vyberu mobiliář z doporučených typů

- Participační rozpočet - občanský návrh

Kapitola 1 - najdu oblast příslušné lokality a zjistím její charakter

Kapitola 2 - o daném typu prostranství se dozvím, čemu věnovat pozornost

Kapitola 4 - zjistím, jaké prvky je možné použít

Kapitola 6 - z doporučených typů vyberu mobiliář

P Požadovaná pravidla: musí, nesmí, je nutné, je nezbytné

D Doporučená pravidla: mělo/nemělo by, může/nemůže

V Volné, iniciační pravidla: vhodné/nevhodné

Tvůrci veřejného prostranství

I. Správní složka města - MÚ Krnov

- Činnost:
Iniciální role v plánování
Rozhodovací role v plánování

Vztah k manuálu:

Dokument bude závazný/doporučený pro orgány samosprávy města Krnov na základě usnesení rady města Krnov.*

II. Výkonné složky města - TS Krnov, s. r. o.; KVAK, s. r. o.

- Činnost:
Výkonná role v technické přípravě, realizaci, správě, v provozu a údržbě

Vztah k manuálu:

Dokument bude závazný/doporučený podklad pro městské firmy, příspěvkové organizace a organizace čerpající z rozpočtu města, na základě usnesení rady města Krnov.*

III. Projektanti

- Činnost:
Výkonná role ve strategii, projektové přípravě a dozoru realizace

Vztah k manuálu:

Pro zhotovitele strategické, územně plánovací, technické a projekční dokumentace je manuál motivačním podkladem. Míra závaznosti se odvíjí od vztahu záměru k subjektu samosprávy nebo státní správy.

IV. Správci, provozovatelé a nájemci

- Činnost:
Výkonná role při správě, provozu, údržbě a užívání majetku města

Vztah k manuálu:

Pro správce, provozovatele a nájemce majetku města Krnov je dokument závazný*. Předpokládá se užití v rovině koordinace různých správců a provozovatelů tak, aby byla zachována jednotná úroveň.

V. Veřejnost

- Činnost:
Iniciální a participační role

Vztah k manuálu:

Pro veřejnost má dokument informativně-vzdělávací charakter nebo je podkladem pro návrhy z participačního rozpočtu.

Kontakty

Město Krnov Hlavní náměstí 96/1 Pod Bezručovým vrchem 794 01 Krnov 1

Odbor veřejných zakázek
vedoucí: Ing. Klára Hazuchová
tel.: +420 554 697 234
e-mail: khazuchova@mukrnov.cz

Odbor strategického rozvoje
vedoucí: Ing. Monika Vyležíková
tel.: +420 554 697 266
e-mail: mvylezikova@mukrnov.cz

Odbor správní
vedoucí: Mgr. Aneta Válková
tel.: +420 554 697 118
e-mail: avalkova@mukrnov.cz

Odbor výstavby
vedoucí: Ing. Pavel Osadník
tel.: +420 554 697 702
e-mail: posadnik@mukrnov.cz

Odbor správy majetku města
vedoucí: Ing. Lenka Andršová
tel.: +420 554 697 407
e-mail: landrsova@mukrnov.cz

Odbor ekonomiky a financí
vedoucí: Ing. Josef Hranec
tel.: +420 554 697 314
e-mail: jhranec@mukrnov.cz

Odbor životního prostředí
vedoucí: Ing. Petr Suchý
tel.: +420 554 697 327
e-mail: psuchy@mukrnov.cz

Odbor školství, kultury a sportu
vedoucí: Ing. Pavlína Říhová
tel.: +420 554 697 401
e-mail: prihova@mukrnov.cz

Odbor sociální
vedoucí: Mgr. František Fojtík
tel.: +420 554 697 565
e-mail: ffojtik@mukrnov.cz

Technické služby Krnov, s. r. o.

Stará 256/11

794 01 Krnov

tel.: 554 614 388

fax.: 554 614 339

e-mail: info@tskrnov.cz

Místní komunikace

vedoucí: Ondřej Bartoníček

tel.: +420 554 692 030, +420 602 785 191

e-mail: ondrej.bartonicek@tskrnov.cz

Veřejné osvětlení

vedoucí: Ondřej Bartoníček

tel.: +420 554 692 030, +420 602 785 191

e-mail: ondrej.bartonicek@tskrnov.cz

Veřejná zeleň

vedoucí: Petr Sabo

tel.: +420 554 692 044, +420 602 785 192

e-mail: petr.sabo@tskrnov.cz

Čištění města

vedoucí: Martin Tabach

tel.: +420 602 795 509

e-mail: martin.tabach@tskrnov.cz

Odvoz tuhého komunálního odpadu

vedoucí: Martin Tabach

tel.: +420 602 795 509

e-mail: martin.tabach@tskrnov.cz

Krnovské vodárny a kanalizace, s. r. o.
Maxima Gorkého 816/11
Pod Bezručovým vrchem
794 01 Krnov

telefon hlavní budova: +420 554 610 641

telefon úprava vody: +420 554 615 389

telefon čistírna odpadních vod: +420 554 614 484

e-mail: info@kvak.cz

Typologie oblastí

Oblast 1

- V porovnání s jinými jádry měst jsou veřejná prostranství v historickém Krnově ve velkém nepoměru se zastavěnou plochou.

Ortofoto typické části oblasti

Historické centrum města

Oblast odpovídá historickému jádru města ohraničenému Říčním okruhem na jihu, Smetanovým okruhem na severu, Dvořákovým okruhem a ulicí Soukenickou na východě a Smetanovými sady na západě. Původní kompaktní rostlá struktura byla narušena poválečnými zásahy. Najdeme zde náměstí, pěší zóny, ulice, průchody, parky a veřejnou zeleň i v místech proluk a ve vnitroblocích.

Obecnou charakteristikou historických jader je stavební čára shodná s uliční čarou, kdy rozhraní mezi veřejným prostranstvím a soukromým prostorem tvoří fasády domů. V Krnově tato obecná charakteristika platí pouze na Hlavním náměstí a v jeho nejbližším okolí. Hlavní náměstí je spojeno s přilehlým předměstím několika pěšími průchody.

V tomto veřejném prostranství se ztrácí hranice mezi vozovkou a chodníkem. Prostor je kontinuální.

Charakter území:

- Kontinuální prostor na půdoryse středověkého města, kde má prioritu chodec. Automobilová doprava je potlačena.
- Veřejné prostranství tvoří jasně vymezené prostory, kde stavební čára je shodná s uliční. Tyto se však prolínají s nejasně vymezenými prostory proluk a moderní výstavby.
- Celou zástavbu tvoří vícepodlažní objekty převážně zastřešených střechami se šikmými střešními rovinami (převážně sedlovými, alt. valbovými), s okapovou orientací do ulice vyjma měšťanských domů, které mají uliční štít.
- Významným veřejným prostranstvím dominují výrazné veřejné objekty.

Hodnoty k posílení:

- V historickém centru města se nachází dominy města: budova radnice, zámek Krnov, kostel sv. Martina, kostel sv. Ducha a minoritský klášter s kostelem, jejichž předprostory je vhodné lépe uchopit.
- Původní měšťanské domy se štítem orientovaným do ulice zachovávají historické měřítko městského areálu a jsou kulturními památkami. Toto měřítko je vhodné dále rozvíjet.
- Zdrůraznění průchodů a dalších pěších vazeb.

Kompaktní jádro s malými náměstími narušily poválečné zásahy vedoucí ke vzniku velkého náměstí.
Krnov - Hlavní náměstí

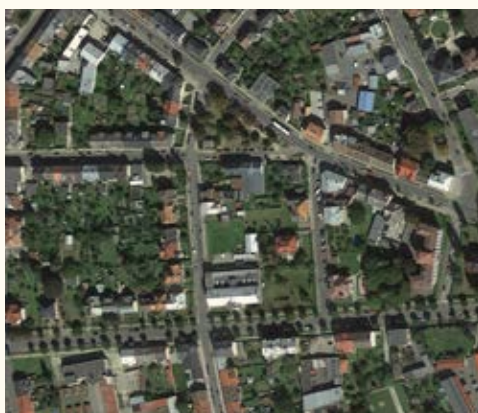

Kontinuální prostor, kde se ztrácí hranice mezi vozovkou a chodníkem, se rozlévá průchody do předměstí.
Krnov - Historické centrum města

Oblast 2

- Původní hlavní cestovně-obchodní směry jsou podmíněny morfolologickým podmínkám. Dnešnému dopravnímu zatížení ulví severovýchodní obchvat.

Ortofoto typické části oblasti

Širší centrum města

Oblast je tvořena souvislou, rostlou i plánovanou strukturou převážně nájemních domů, přiléhající k historickému jádru. Prostranství lemují i celoměstsky významné budovy nebo historické textilní areály. Půdorysně se jedná o původní cestovní síť na hlavních obchodních směrech - na Olomouc, na Opavu a na Hlubčice, doplněná o cestní síť městského významu. Proto jsou tradiční veřejná prostranství jsou vymezena především blokovou zástavbou se službami v parteru.

Velkou část prostranství tvoří zejména významné široké ulice se šířkou nad 15 m se stabilní výsadbou, které se rozšiřují na křižení s historickým centrem města. Jedná se hlavně o dopravní tepny – Albrechtická, Revoluční, Opavská a dále Mikulášská, Hlubčická, Petrovická a Svatováclavská.

V tomto veřejném prostranství je jasně vyznačena hranice mezi vozovkou a chodníkem. Prostor je jasně členěn.

Charakter území:

- Jedná se vstupní cesty do města, které tvoří jasně členěné prostranství na vozovku a chodník, akcentované o větší plochy dopravních uzlů nebo rozhraní s historickým centrem města (Oblast 1).
- Vzhledem k poloze na hlavních obchodních směrech je převážná část prostranství vystavena dopravnímu zatížení.
- Zástavbu tvoří vícepodlažní objekty zastřešených střechami se šikmými střešními rovinami (převážně sedlovými, alt. valbovými), s okapovou orientací do ulice.
- Některá nároží ulic jsou oživena architektonicky výraznějšími veřejnými objekty.
- Zahrnuje regionální dopravní uzly.

Hodnoty k posílení:

- Významné orientační a pohledové osy.
- Koncept široké ulice se založenou výsadbou je vhodné dále rozvíjet.
- Rozhraní s historickým centrem města má potenciál zpevnit pěší vazby.
- Areály bývalých textilních továren představují zajímavé rozvojové části města.
- Zdůraznit význam předprostorů dopravních uzlů.

Jedna z významných dopravních tepen je členěna na chodník, cyklostezku, vozovku a parkování.
Krnov - ulice Albrechtická

Výstavní bulvár vedoucí z nádraží do historického jádra lemují městské vily a významná lipová alej.
Krnov - ulice Mikulášská

Oblast 3

- Oblast tvoří klíny mezi dopravními tepnami, urbanizované na základě regulačního plánu z roku 1907 od vídeňského urbanisty Karla Mayrdera

Ortofoto typické části oblasti

Zahradní čtvrtě

Oblast, kterou tvoří zástavba malého měřítka na geometrické osnově pozemků. Jedno- až dvou-podlažní rodinné domy jsou sdružené do menších celků nebo samostatně stojící v případě vilových čtvrtí. Jsou to především lokality napojené na širší centrum města – kolem ulic Maxima Gorkého, Bezručovy, Pionýrů a Nerudovy.

Tvoří je přímé obytné ulice se šířkou do 15 m a parková náměstí. Veřejná prostranství jsou vymezena nejčastěji zídkami a ploty. Obecnou charakteristikou je otevřená stavební čára.

Také v této oblasti je jasně vyznačena hranice mezi vozovkou a chodníkem. Prostor je jasně členěn.

Charakter území:

- Jedná se území z vnější strany ohraničené hlavními obchodními cestami Oblasti 2.
- Jasně vymezená prostranství jsou členěná na vozovku a chodník s absencí výsadby. Hranici tvoří zpravidla zídka nebo ploty předzahrádek.
- Zástavbu tvoří jedno- až dvou-podlažní objekty sdružené do menších celků nebo samostatně stojící, zastřešené střechami se šikmými střešními rovinami (převážně sedlovými, alt. valbovými), s okapovou orientací do ulice, zvýrazněné vikýři nebo štíty.
- Některá nároží ulic jsou oživena architektonicky výraznějšími objekty městských vil.

Hodnoty k posílení:

- Pravidelná přímá geometrická struktura.
- Obytné zóny s malou intenzitou dopravy, ale neodpovídajícím měřítkem vozovky.
- Dostatečná šířka ulic má potenciál na kvalitní uspořádání včetně možné výsadby stromů.
- Ulice s výsadbou jsou příkladem (Wolkerova, Tyršova).

Většina zástavby pochází z doby významného ekonomického růstu Krnova na počátku 20. století.
Krnov - ulice Pionýrů

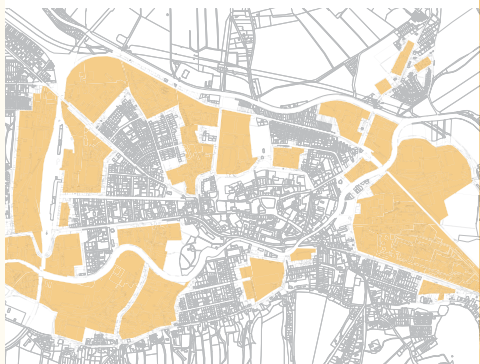

V původní koncepci byla tato ulice plánována se stromovou výsadbou.
Krnov - ulice Rooseveltova

Oblast 4

- Jednotlivé areály tvoří samostatné celky na plochách při okraji města.

Ortofoto typické části oblasti

Moderní sídliště a areály

Předválečná a poválečná výstavba tvoří hlavní část této oblasti. Domy jsou solitéry nebo kompozice hmot ve volném prostoru, uspořádané do monofunkčních celků. Jedná se především o sídliště SPC, Budovatelů, Jiráskovu či Žižkovu a Hlubčickou. Také sem řadíme jiné monofunkční areály - například nemocnici (která je zvláštním typem urbanistické struktury) či sportovní areály. Veřejná prostranství jsou komplikovaně fyzicky vymezitelná, a to vzhledem ke složitým majetkoprávním vztahům.

V této oblasti jsou veřejnými prostory zejména obslužné komunikace, pěší cesty a veřejná zeleň. Obecnou charakteristikou je volná stavební čára.

Charakter území:

- Složitě vymezená prostranství jsou členěná na vozovku, chodník a zeleň.
- Zástavbu tvoří typizované vícepodlažní objekty sdružené do celků s několika vchody. V případě starších objektů jde o domy zastřešené střechami se šikmými střešními rovinami (převážně sedlovými s okapovou orientací do ulice). V případě novějších objektů jde o domy s plochými střechami orientované na základě celkového urbanistického plánu.

Hodnoty k posílení:

- Současná doba nabízí prostor k celkovému přehodnocení kompoziční struktury monofunkčních celků.
- Obytné zóny mají slabou intenzitu dopravy, ale s vysoké nároky na parkovací kapacitu.
- Zlepšení pěších vazeb a průchodnosti.

Špatně koncipované parkování představuje jeden z hlavních problémů na sídlištích.
Krnov - bytové domy E. Hakena

Málo využitě vnitrobloky skrývají velký potenciál pro zlepšení kvality života jeho obyvatel.
Krnov - bytové domy při Hlubčické

Oblast 5

- Příměstské části mají svá přirozená lokální centra.

Ortofoto typické části oblasti

Příměstské části města

Drobná zástavba na původní rostlé struktuře, rozmístěné kolem silnic a cest. Tato oblast odpovídá okrajovým částem města, jako je Kostelec, Ježník, Chářov či Krásné Loučky, což jsou byly původně obce nebo osady v majetku města. V 60. letech byly natrvalo připojeny k městu.

V této oblasti na veřejných prostranstvích sdílejí často chodci prostor s auty. Veřejné prostranství tvoří přilehlé části cest, původní návsi nebo prostory kolem zastávek veřejné dopravy.

Charakter území:

- Jedná se o území na hranici města.
- Volně vymezené prostranství nejsou zpravidla zvláště členěná a jsou sdílená (s výjimkou významných křižovatek) pro chodce i auta, s různou intenzitou motorové dopravy.
- Zástavbu tvoří jedno- až dvou-podlažní samostatně stojící objekty, zastřešené střechami se šikmými střešními rovinami (převážně sedlovými), s okapovou orientací do cesty, zvýrazněné vikýři nebo menšími štíty. Zástavbu doplňují také výrobní nebo obchodní dvory.

Hodnoty k posílení:

- Jasné ukotvení prostorů a prostoru pro chodce.
- Přehodnocení dopravního zatížení návsi, posílení jejich lokální role a celková obnova.
- Zlepšení veřejného osvětlení.
- Posílení rolí zastávek jako přirozených setkávacích bodů.

Veřejná prostranství kolem zastávek veřejné dopravy.
Krnov - Krásné loučky

Hranice mezi městem (chodník vlevo) a předměstím (absence chodníku vpravo).
Krnov - ulice Chářovská

Oblast 6

- Geomorfologická situace kolem města vytváří krajinu s ideálními podmínkami pro rekreaci.

Ortofoto typické části oblasti

Příměstská krajina

Krajina v přímém kontaktu s městem, s ojedinělou zástavbou. Je to především lokalita Cvilínu, Ježníku a Bezručova vrchu. Obecně to jsou však přírodní lokality, které slouží občanům k bydlení nebo k rekreaci, ať už formou procházek, nebo zahrádkaření.

Veřejný prostor zde představují příměstské silnice, polní nebo lesní cesty. Rovněž lze uplatnit pravidla manuálu na místa pro zastavení, okolí drobné architektury nebo vyhlídky.

Charakter území:

- Jedná se území mimo zastavěná území města.
- Volně vymezená prostranství nejsou zpravidla zvláště členěná a jsou sdílená pro chodce i auta, se slabou intenzitou motorové dopravy.
- Zástavbu tvoří jednopodlažní samostatně stojící objekty, zastřešené střechami se šikmými střešními rovinami (převážně sedlovými). Převahují rekreační objekty - chalupy, chaty a celé zahrádkářské kolonie.

Hodnoty k posílení:

- Posílení turistických zastavení a předprostorů u významných dominant.
- Pravidelná údržba stávajících cest.
- Rozvoj veřejných prostranství by měl být v souladu s přírodou.

Významný kulturní bod by si zasloužil lepší předprostor než chaotické uspořádání různorodých prvků.
Krnov - Cvilín

Málo frekventované cesty krajinou.
Krnov - ulice Petrův důl

Oblast 7

- Podobně jako v jiných městech, byly i v Krnově v místech okružních hradeb vybudovány městské parky.

Ortofoto typické části oblasti

Městské parky a nábřeží

Lokality městských parků tvoří pás zeleně na okraji historického centra města a parky napojené na vodní toky procházející městem. Představují rozsáhlé veřejné prostory, které jsou jasně historicky vymezené. Parky jsou vyhrazené pouze pro pěší, případně cyklisty, a mají rekreační využití.

Řeky Opava a Opavice jsou celoměstsky i historicky významné krajinné prvky, které ovlivňovaly rozvoj města od jeho založení. Do budoucna je vhodné uvažovat o možném propojení parků s využitím nábřeží řek. Dnes jsou samotná nábřeží obou řek tvořena samotnou vodní plochou a převážně umělými břehy, které lemují oba vodní toky ve městě, ale neumožňují žádné využití.

Charakter území:

- Jedná se o přírodně ztvárněná území ve městě.
- Všechny prostranství jsou jasně vymezená a vyčleněná pouze pro chodce nebo cyklisty.
- Až na výjimky v podobě drobné architektury se jedná o území s absencí zástavby.

Hodnoty k posílení:

- Zlepšit prostupnost parků a nábřeží v návaznosti na cestní síť, pomocí tradičních forem (např. brodů).
- Zlepšit roli přirozeného biokoridoru řeky.
- Pomocí zpřístupnění břehů obnovit kontakt s vodou.
- Vytvořit protipovodňovou ochranu, která bude zapadat do města pomocí práce s bariérami.
-

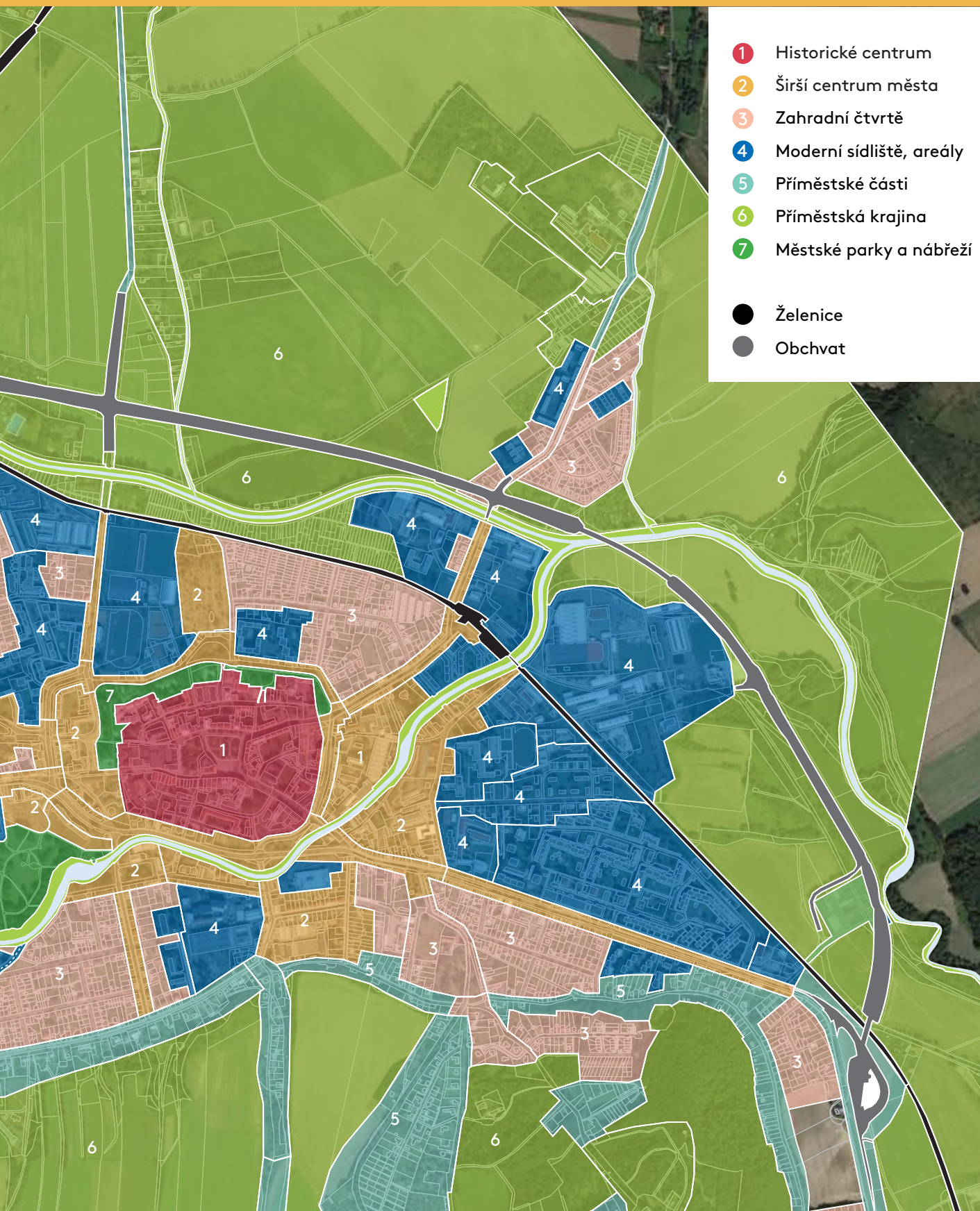

I tento park vznikl po zbourání hradeb a tvoří hranici mezi dvěma etapami formování města.
Krnov - Dvořákovy sady

Nábřeží řeky Opavy představuje velký potenciál pro rozvoj rekreace ve městě.
Krnov - nábřeží Opavy

Typy krnovských veřejných prostranství

2.1 Lineární typy – dynamická funkce

koncepce ulic (3.), materiály (4.1), mobiliář (4.3), osvětlení (4.4), technická infrastruktura (4.5)

- dodržování lidského měřítka, komponování os a pohledů; rozšiřování části pro pěší při křížení ulic

Úzká ulice, ale pro všechny
Chrudim - ulice Filištínská

materiály (4.1), mobiliář (4.3)

- základní principy – obnovit kontakt s vodou; zpřístupnění; prostupnost; protipovodňová ochrana

Aktivace nábřeží
Opava - Landscape festival na Hozově nábřeží

Ulice

- (P) Je základní částí osnova veřejných prostranství. Neplní pouze funkci dopravní, ale má také roli obytnou, společenskou a prostorovou. Zpravidla je rozdělena na část pro pěší a vozovku. Chodníková část musí umožňovat komfortní chůzi, možnost zastavit se a pobývat venku. Vozovka zajišťuje základní dopravní obsluhu přilehlých objektů. Celkové dopravní uspořádání ulice a prostupnost se musí řešit v celé šíři. Příjemné město vytvoří pouze skutečné ulice, nikoliv silnice.
- (D) Na kvalitě prostoru ulice se významně podílí kvalita a podoba architektonického detailu a využití parterů přilehlých budov. Směrem do ulice by měly být umísťovány prostory pro služby určené občanům, jako jsou například prodejny a služby, nikoliv technická zázemí či garáže.
- (V) Prostranství při křížení dvou ulic, místní rozšíření či nároží jsou důležitá pro obohacení urbanistické struktury. Tyto prostory mohou tvořit neformální pobytová místa a je žádoucí je podporovat, viz. kapitola o koncepci ulic (3.).

Nábřeží

- (D) Významným městským prostorem jsou nábřeží, ačkoliv historicky neměla charakter plnohodnotného veřejného prostranství. Tvoří je vodní plocha a břehy, které lemují vodní toky ve městě. Dominantní je zde kontakt řeky s přírodními břehy. Vzhledem ke své velikosti a přírodnímu charakteru plní funkci biokoridoru a mají především pobytový charakter. V přímém styku s městskou zástavbou však mohou vytvářet velkorysá reprezentativní prostranství. Kvalitní nábřeží by měla protínat infrastruktura měkké dopravy v podobě vycházkových tras, promenád nebo by měla být lemována cyklostezkami či umožňovat přístup k vodě. Řeka Opava a její přítok Opavice jsou celoměstsky i historicky významné prvky, které ovlivňují rozvoj města od jeho založení. Přes tento svůj význam jsou v současné době stále odvrácenou stranou Krnova. I přes tragické povodně musí město společně s jejich správci k řekám hledat cestu.

Průchody

Průchod je ve své podstatě účelovým protažením cesty ^(D) vnitřkem zástavby – např. blokem – či větší plochou – např. parkem – nebo přístup do dvorů a vnitrobloků. Je důležitý pro pohyb pěších, protože obohacuje základní uliční síť. Z majetkoprávního hlediska je to rozhraní veřejného a soukromého majetku, proto by rozdíly mezi průchody a volným veřejným prostranstvím měly být zachovány a průchody mají mít svůj vlastní charakter. Jejich ambicí není živý a pobytový parter, mají pouze usnadnit pěší prostupnost města. Měly by však být kultivované a bezpečné.

Veřejná prostranství dopravní infrastruktury

Jsou to především takzvané zbytkové prostory v okolí nadřazených dopravních komunikací, které jsou mimo správu města (ve správě MSK, ŘSD nebo SŽDC). Kontakt infrastruktury s městským prostředím, s jeho veřejným prostranstvím, představuje střet dvou měřítek – měřítko člověka a měřítko dopravního prostředku (auto, vlak). Vlivem napojení na místní komunikaci, různých druhů křížení, okolo náspů a estakád vzniká mnoho nevzhledných a neuchopitelných míst. Samotná infrastruktura má své ochranné pásmo, které vytváří další podobné prostory.

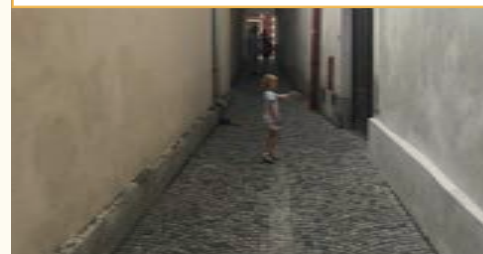
Dopravní infrastruktura je investičně velmi nákladná a při její ^(P) realizaci často scházejí prostředky na dotvoření jejího okolí. Je nutné, i když velmi koordinačně náročné, aby byla postavena smysluplným způsobem, aby vznikl kvalitní veřejný prostor. Zájmy investora infrastruktury se musejí sladit se zájmy města.

Pokud je to možné, je nutné eliminovat vznik nežádoucích ^(P) veřejných prostranství již při vzniku infrastruktury. Při jejím vedení městem nelze akceptovat pouze technické požadavky a řešení, musí podléhat také požadavkům města a jeho života.

Je nutné hledat maximální integraci a konflikty řešit kompromisem, buď formou začlenění do rozsáhlejšího veřejného prostranství (ulice, nábřeží atd.), aby infrastruktura pozbyla svou prostorovou dominanci, nebo formou alternativního využití těchto míst, například jako parkoviště, skateparky apod. Pokud žádná možnost nevyhovuje či není z velmi důležitých důvodů možná, je žádoucí tyto plochy řešit alespoň po architektonicko-krajinářské stránce.

materiály (4.1), osvětlení (4.4)

- bezbariérový přístup; kultivovaný prostor; pravidelná údržba

Kultivovaný a udržovaný
Polička - Hradební průchod

životní prostředí (4.2), osvětlení (4.4)

- eliminace vzniku již v návrhu; integrace do stávajících struktur; transformace

Opuštěné kolejiště přeměněné v park
Essen - park v areálu dolu Zollverein

2.2 Plošné typy – statická funkce

Náměstí

Malé plnohodnotné náměstí
Chrudim - náměstí U Vodárny

Náměstí jsou hlavními a jedinečnými kompozičními prvky města. Jsou důležitá z hlediska prostorové orientace a městské hierarchie. V principu se totiž jedná o uzly v osnově veřejných prostranství.

- Ⓟ Koncept podoby náměstí se musí odvíjet od jeho pozice ve struktuře a života ve městě, od jeho rozhraní (tzn. architektury průčelí, fasád, míry otevřenosti), od půdorysné stopy a výšky okolních budov a jejich funkční náplně. Pro každodenní život na náměstí je důležitý kontakt s parterem přilehlých budov včetně návaznosti na případné veřejné budovy.
- Ⓟ Náměstí a jeho kompozice musí být řešeno jako celek, proto dopravní uspořádání a jeho tvarosloví nebo umístění a tvarosloví vegetace, technických objektů a vybavení mobiliářem musí být podřízeno kompozici celku.

Parky a sady

Důležitou součástí parků jsou volnočasové prvky - altány, hřiště, menší kavárny
Zlín - park Komenského

- Ⓟ Parky ve městě jsou protikladem kamenného náměstí a ulic, ovšem plní podobné role. Je to záměrně ztvárněný kus přírody a jejích prvků, umělá krajina s architektonizovanou přírodou. Jsou místem pro vnitřní pohodu člověka - klidový pobyt, odpočinek a setkání. Těmto rekreačním funkcím by měla odpovídat i koncepce a podoba parku. Mimo tuto roli plní parky také roli ekologickou a ekosystémovou. Do této kategorie patří i menší a méně formální zelené plochy, různé zahrady a parčíky, které jsou veřejně přístupné a fungují na lokální úrovni. Podobně jako náměstí i parky musejí být řešeny jako jeden celek.

Kompaktní, polyfunkční, kompozičně vyvážené a bez bariér.
Slavonice - náměstí Míru, architekt Roman Koucký

Tradiční materiály, ale moderní pojetí. Výškový rozdíl je vyřešen výrazným pískovcovým schodištěm.
Broumov - Kostelní náměstí, autor Chmelář architekti, foto: Ester Havlová

životní prostředí (4.2) mobiliář (4.3),
osvětlení (4.4),

- propojování zelených ploch různých úrovní (parků, sadů, zahrad); napojení na nábřeží; kultivace stávajících ploch

Neformální pobytový prostor uprostřed zástavby
Slavonice - vnitroblok Spolkového domu

mobiliář (4.4)

- tvorba oddechových zón; vytváření specifické atmosféry; minimalizace vlivu dopravy

Vtipně řešený předprostor muzea vyzývající k interakci
Chrudim - Muzeum barokních soch

Veřejný vnitroblok

- Ⓓ Je prostor zpravidla vymezený zadními fasádami bytových domů městského bloku. Vnitroblok je opačnou stranou uličního prostoru. Pokud je veřejný, musí mít minimálně jeden veřejný přístup z ulice. Může mít však více přístupů nebo jím může procházet průchod. Pro město jsou vnitrobloky důležité z důvodu přítomnosti vegetace a jejího klimatického vlivu na okolí. Vnitroblok by měl být oddechovým prostranstvím pro obyvatele přilehlé zástavby a jejího nejbližšího okolí. Jeho doplňkovou funkcí může být parkování pro přilehlé objekty, ale je vhodné je v co největší míře minimalizovat. Může mít formální i neformální podobu – vzhledem k velikosti a podobě okolní zástavby.

Veřejná prostranství okolo solitérních budov (veřejných)

- Ⓓ Veřejný prostor města tvoří také budovy, které jej lemují. To platí zejména u budov veřejných, které ve svém přilehlém okolí mají zpravidla prostor přímo navazující na budovu. Význam těchto budov by měl být podobou přilehlého prostranství podpořen. Jde o prostory před dominantami, veřejnými či kulturními budovami. Často je tento prostor součástí většího veřejného prostranství – ulice, náměstí či parku. Tato prostranství by měla reflektovat význam a charakter přilehlé budovy. Nejedná se však pouze o plochy kolem hlavního vstupu, který se uplatňuje v průhledech, ale také například o vjezdy, parkovací plochy a další manipulační plochy, které by měly být vhodně integrovány do celkového prostranství tak, aby neprodukovaly zbytekové plochy a netvořily bariéru. Problematika vjezdů a dalších ploch se významně projevuje zejména u modernistických budov, které svou architekturou nenavazují přímo na tradiční strukturu města.
- ⒱ Veřejné instituce disponují potenciálem stát se pozornost přitahujícím prvkem v dané oblasti a svým obsahem a energií zastřešovat obsah přilehlých veřejných prostranství, které mohou dohromady dosáhnout synergického efektu.

Veřejná prostranství sídlišť

Tyto prostory představují jeden z nejvýraznějších vstupů ^(D) do organismu města. Sídlíšť vycházející z principů modularizace a opakování je postaveno na opačných principech než tradiční město, pro něž platí jedinečnost. Sídlíšť stojí na ideálech bydlení v zeleni a tento fakt je také nutné v přístupu k veřejným prostranstvím na sídlíšťi respektovat. Na rozdíl od města, které je zpravidla otevřenou strukturou ve smyslu nahrazení objektu objektem jiným, jsou sídlíšťe uzavřenou autonomní strukturou, se kterou se musí pracovat komplexně.

Vzhledem ke stáří sídlišť a proměně majetkových vztahů je ^(V) vhodné veřejné prostranství znovu vymezit.

materiály (4.1), životní prostředí (4.2), mobiliář (4.3), osvětlení (4.4)

- možnost nového, neotřelého vymezení; tvorba více menších ale kvalitních společných prostor; pěší vazby a průchodnost; dostupnost kultivovaného parkování

Velkoryse řešené prostranství respektuje měřítko sídlíšťe
 Opava - sídlíšťe Kateřinky

Dopravní plochy

Zpravidla se jedná o plochy autobusového nádraží či přednádraží, odstavná parkovišťe a účelové komunikace, které umožňují přístup do soukromých garáží. Nebo podobné plochy, primárně využívané k dopravě.

Vzhledem k městu nejde o plochy rozsáhlé, nicméně v případě ^(D) garáží se jedná o degradované plochy bez valné kvality. Při úpravách těchto ploch je vhodné myslet na možnost rozšíření o pěší trasy nebo průchody při zachování dopravního zatížení a tím pádem lepšího členění do struktury města. Kvalitní odstavná plocha nebo parkovišťe by měly mít zatravnovací dlažbu a být rozšířeny o výsadbu zabraňující letnímu přehřívání.

U dopravních ploch nadměstského významu je nutné, aby jejich úroveň odpovídala nejenom dopravním požadavkům, ale také aby byly reprezentativními „vstupními branami“ do města. ^(P)

materiály (4.1), životní prostředí (4.2), osvětlení (4.4)

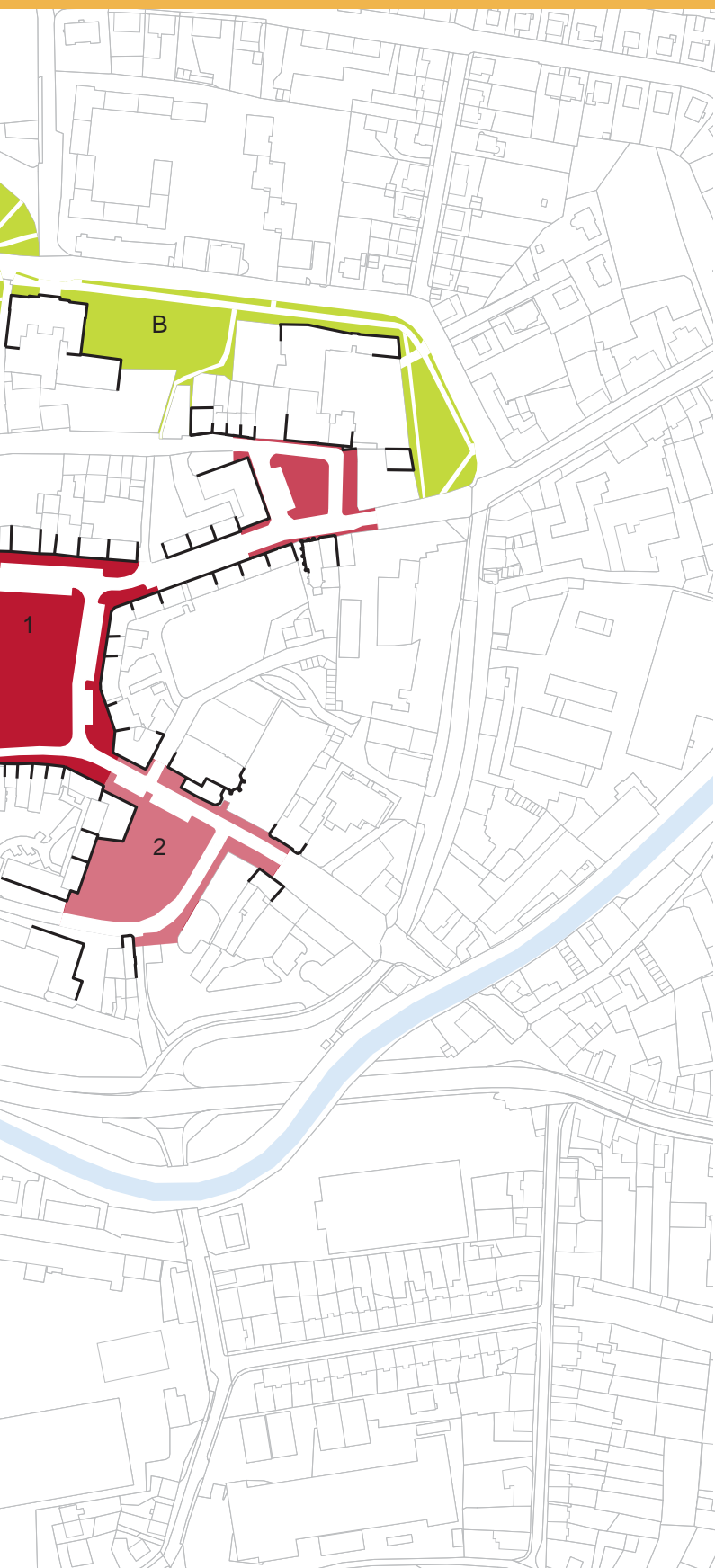

- členění na menší celky, které lépe zapadají do struktury města; využívání zatravnovací dlažby; rozšiřování pěších tras

Plocha parkovišťe je citlivě členěna na menší části za použití zatravnovací dlažby.
 Žďár nad Sázavou - zámek

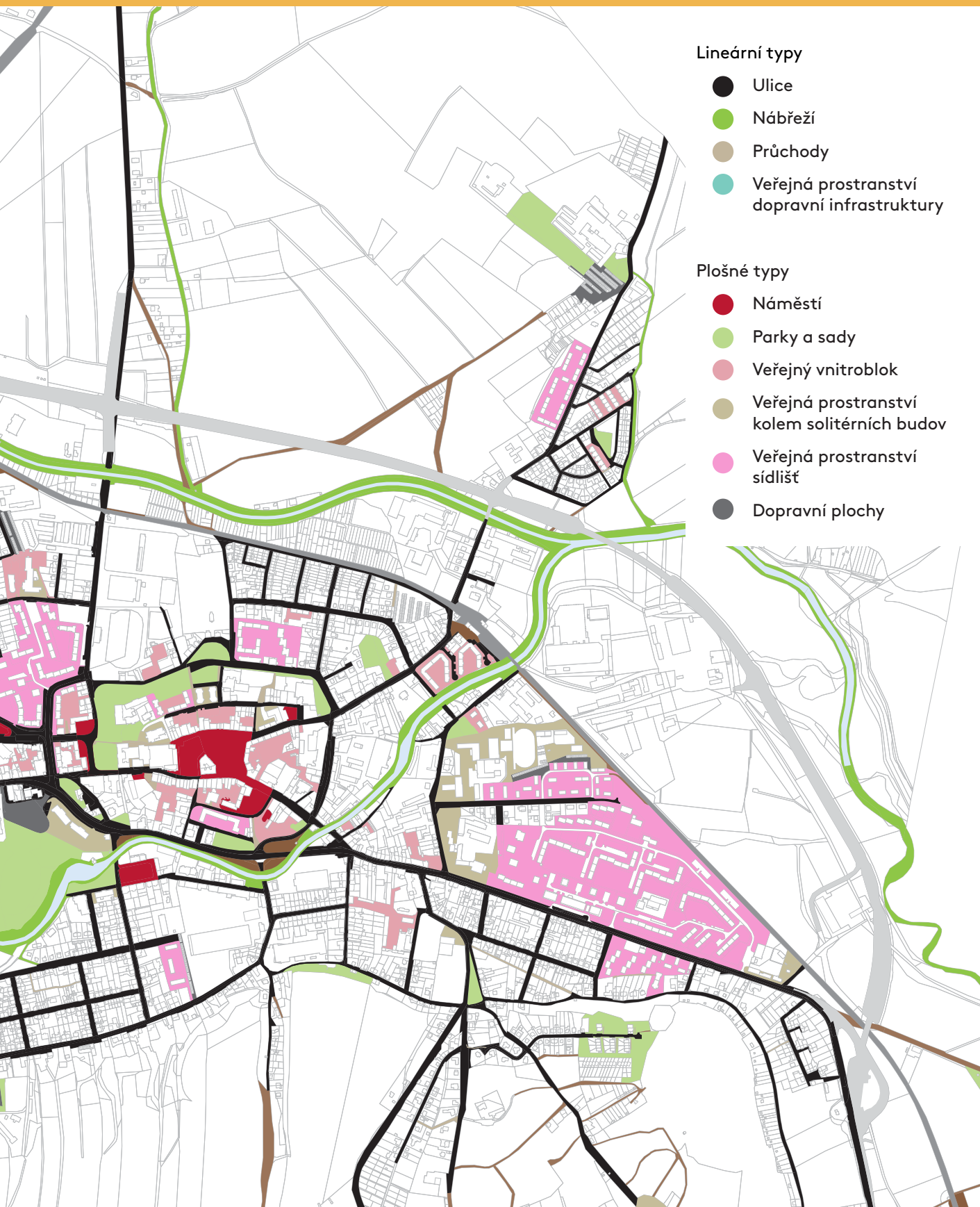
Náměstí v Krnově

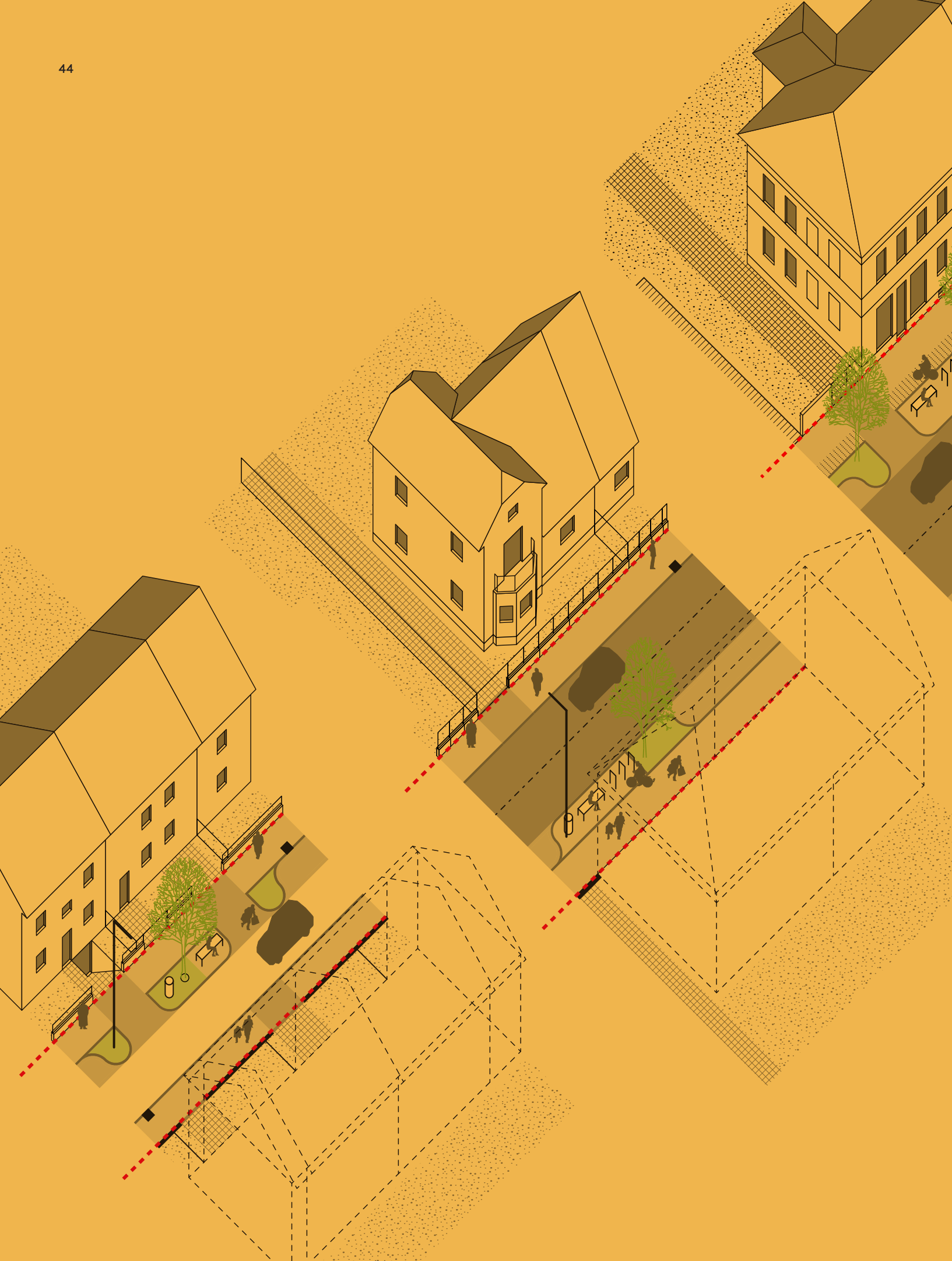
1	Hlavní náměstí	Centrální náměstí, proběhla arch. soutěž
2	náměstí Minoritů	Postrádá měřítko, vzhledem k historii má problematické uchopení
3	Zámecké náměstí	Má potenciál malého intimního prostoru
4	náměstí Hrdinů	Částečně park a parkoviště
5	Husovo náměstí	Parkové, stabilní, chybí slušné pěší prostory po okraji, problém silnice I. třídy
6	Janáčkově náměstí	Parkové, po výstavbě školy ztrácí význam
7	náměstí Míru	Parkové, chybí celková koncepce, potenciál napojení na nábřeží, Dělnický dům, kino, ZUŠ, areál textilky
8	náměstí Osvobození	Intimní předprostor kostela sv. Martina

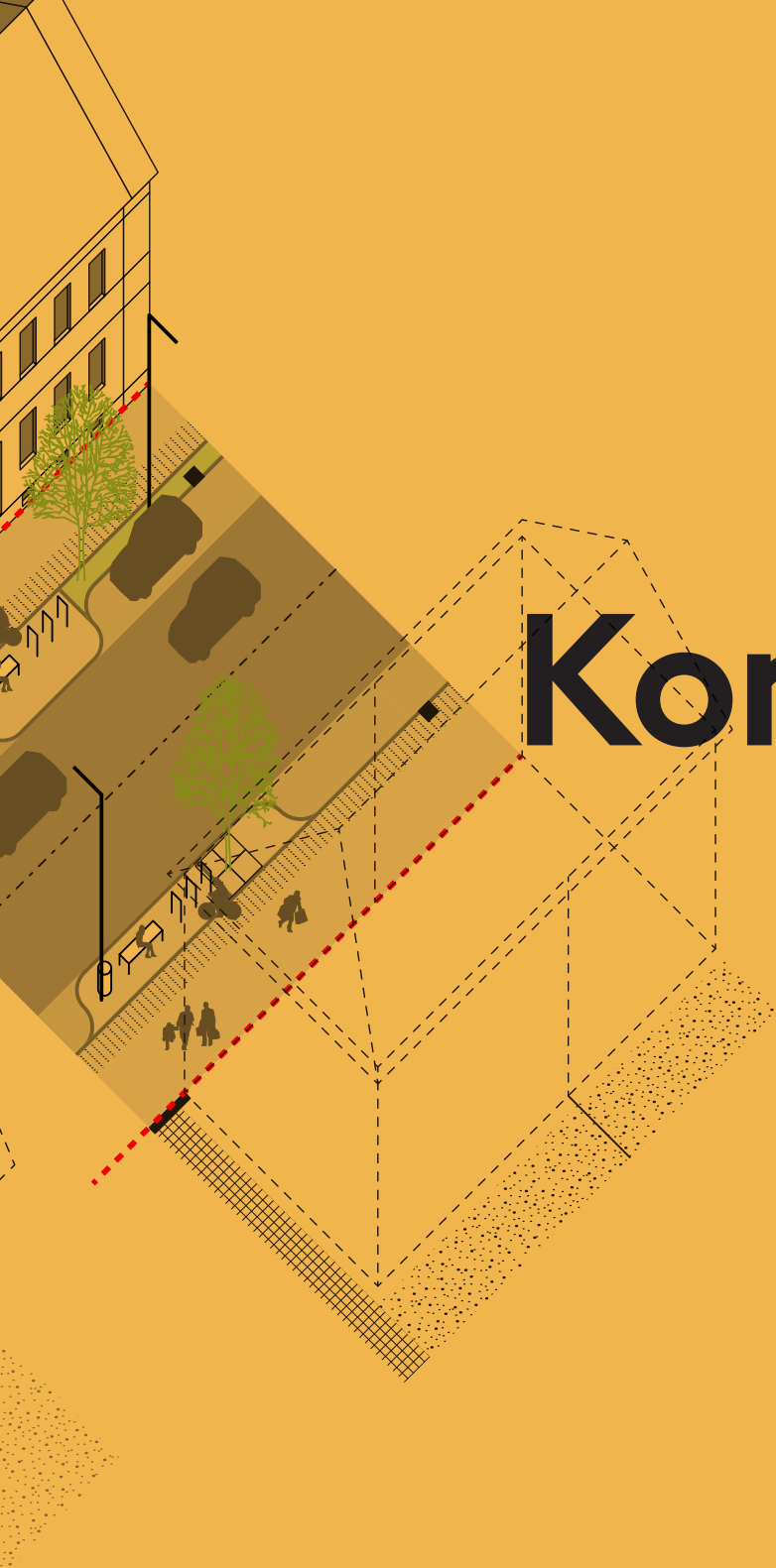
Parky v Krnově

A	Dvořákovy sady	Z velké části po kvalitní rekonstrukci
B	Smetanovy sady	Z velké části po kvalitní rekonstrukci
C	Městský park	Má velký potenciál včetně zapojení řeky
D	Chářovský park	Zajímavý plnohodnotný park na kraji města

Koncepce ulic

3.1 Základní uliční profily

Klasifikace ulice na základě šířky
Posuzovaných ulic: 168 / 100 %

< 9 m Sdílené ulice: 86 / 51,2%

z toho profil pod 7m: 47 / 27,98 %
z toho profil 8 – 9m: 39 / 23,21 %

9 – 15 m Obytné ulice: 67 / 39,9 %

z toho profil 10 – 13 m: 44 / 26,19 %
z toho profil 14 – 15 m: 23 / 13,69 %

16 – 24 m Významné ulice: 15 / 8,9 %

z toho profil 16 – 19 m: 7 / 4,17 %
z toho profil nad 20m: 8 / 4,76 %

Nejrozsáhlejší částí veřejných prostranství jsou ulice. Plní více funkcí – dopravní, obytnou, společenskou a prostorovou. Vzhledem k tomu, že se jedná o lineární veřejné prostranství, koncepce se řeší pomocí tzv. uličních profilů. Běžný uliční profil dělí ulici na část pro chodce (chodník) a část pro dopravu (vozovka). Jejich proporce nebo jejich obohacení vyplývá z celkového šířkového uspořádání. Šířkové uspořádání je dáno, respektive bylo vždy dáno, při rozvoji města legislativním předpisem (zákon, vyhláška, norma). Šířky ulic se tedy opakují a navazují na sebe. Manuál definuje základní kategorie uličních profilů podle jejich celkové šířky. Tyto kategorie vycházejí z historického vývoje města, např. ze Situačního plánu města Krnova z roku 1906. Tento plán definoval velkou část nových ulic za hranicemi historického centra.

- Ⓓ Stávajícímu stavu v Krnově často neúměrně dominuje vozovka na úkor chodníků. Chodník a vozovka musejí mít vhodně vyrovnané proporce. Pro každou kategorii jsou připraveny příklady, jak je vhodné směřovat šířkové uspořádání při generální opravě ulic, které povede ke zkulturnění veřejného prostranství a tím pádem zvýšení kvality života.

Sdílené ulice podporují rozvoj měkké dopravy a aktivují dění na ulicích. Spolu s náměstím tvoří živé srdce města.

Sdílené ulice

- Ⓓ Základním principem je odstranění tradičního rozdělení ulice na chodník a vozovku a minimalizace souvisejících prvků, které v tradiční ulici korigují pohyb. Jejich profil není výškově členěn a nemusí být ani materiálově. Podélné členění je zajištěno pouze existencí zapuštěné obruby, která vytyčuje vozovku, případně cyklostezku. Prioritu má pohyb chodce, a proto dochází u řidičů ke zvýšené pozornosti a automatickému snížení rychlosti. Sdílený prostor vytváří komfortní, atraktivní prostředí, které je podmínkou pro rozšíření pobytových aktivit. Sdílené ulice je vhodné rozšiřovat v místech s vysokým pohybem chodců, v místech s pouze lokální dopravou jak v centru, tak na jeho okraji.

V místech, kde je nežádoucí jakýkoliv pohyb aut, umísťujeme výhradně zábránové sloupky nebo patníky.

Sdílená ulice v historickém centru města
Chrudim - ulice Filíštská

Obytné ulice

Jde o ulice, které tvoří zejména strukturu obytných částí města. Je to nejdůležitější součást města, protože v těchto ulicích bydlí naprostá většina obyvatel, a jejich podoba má každodenní přímý vliv na životy občanů. Jejich profil je vymezen předzahrádkami rodinných domů nebo menšími bytovými domy. Může být minimálně výškově členěn (max. 2 cm) a musí obsahovat minimálně vozovku, chodník a jednu z následujících funkcí: cyklostezku, zelený pás, parkovací pruh. V případě generálních oprav je vhodné přehodnotit profil dané ulice a zvážit, zdali je možné její citlivé zklidnění související se zvýšením atraktivnosti pro místní obyvatele, například formou rozšíření chodníků před komerčními budovami, výsadbou zeleně, bezpečným parkováním, vytvořením jednosměrky.

Významné ulice

Tyto ulice tvoří hlavní páteř města. Zajišťují hlavní dopravní obsluhu celého města, disponují komerčním parterem nebo je dotváří hlavní městské budovy. Čelí značnému dopravnímu tlaku, který může narušovat jejich reprezentativní funkci. Profil významné ulice je tvořen fasádami polyfunkčních domů, předprostory veřejných budov a podobně. Je členěn výškově (2 – 10 cm) a jeho šířka umožňuje umístit vozovku s obousměrným provozem a parkovacími pruhy, cyklostezku, chodník rozšířený o zelený pás. Ani přes významnou šířku však není vždy možné splnit všechny požadavky. Proto je v případě generálních oprav nutné respektovat zejména stávající stromořadí a snažit se o optimální poměr chodníků, umístění cyklostezek na úkor například parkovacích míst nebo zúžení vozovky s cílem zklidnění dopravy.

Právní předpisy

- Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích
- Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu
- ČSN 73 6102: Projektování křižovatek na pozemních komunikacích
- ČSN 73 6110: Projektování místních komunikací
- TP 85: Zpomalovací prahy
- TP 103: Navrhování obytných a pěších zón
- TP 179: Navrhování komunikací pro cyklisty

Obytné ulice mají nejčastěji šířku 9, 12 a 15 m. Jsou to pomyslné žíly a vlasečnice města.

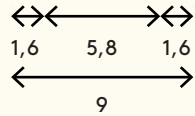
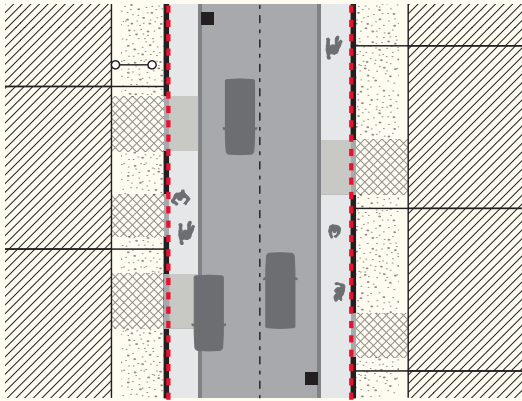
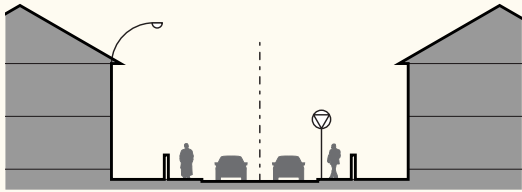
Obytná ulice šířky 9 m s pestrou zelení
Vyskov - ulice Alšova (foto: Panunion)

Významné ulice zatížené motorovou dopravou, často doplněné o výsadbu mají šířku od 15 do 24 m. Jsou to pomyslné městské tepny.

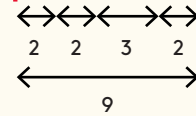
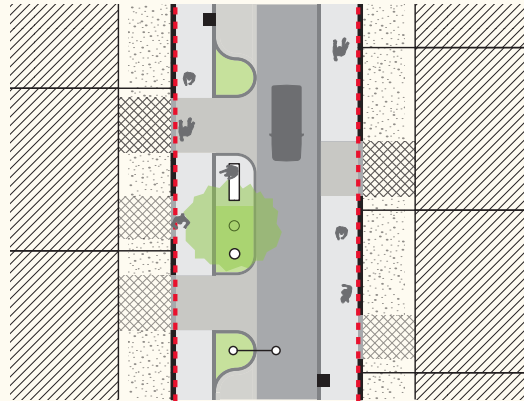

Dopravní tepna šířky 21 m jako městský bulvár s minimálním výškovým členěním
Jablonec nad Nisou - ulice 5. května

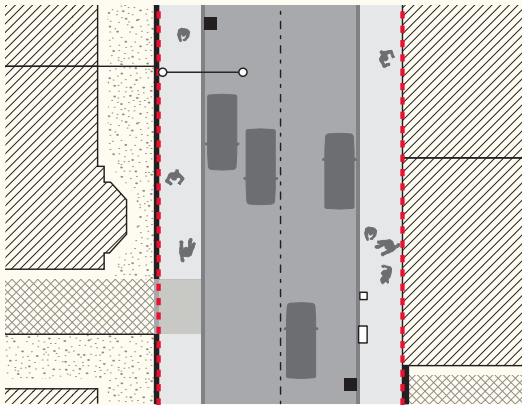
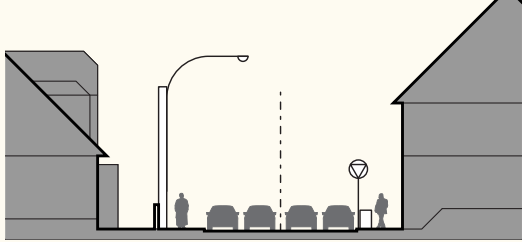
1 Uliční profil do 9 m současný stav

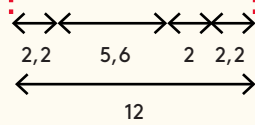
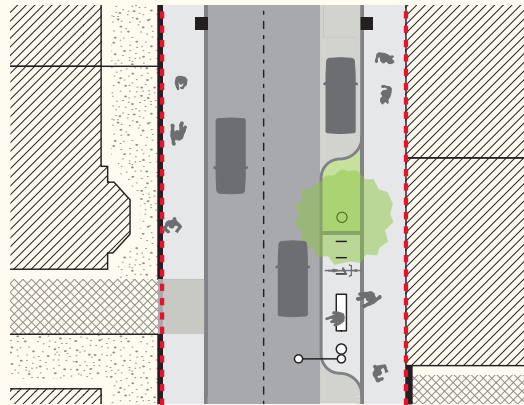
doporučený návrh

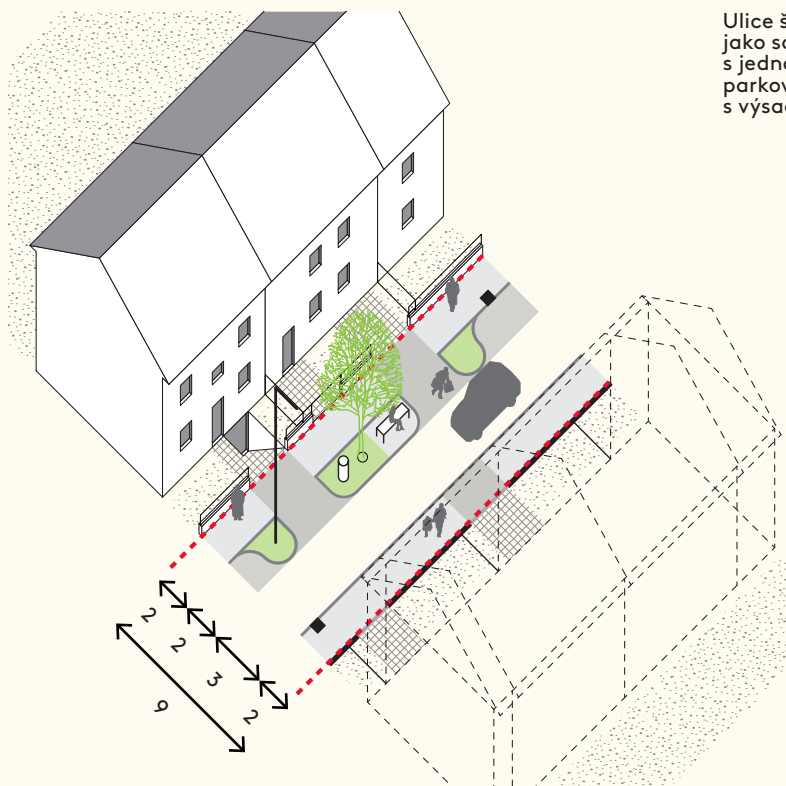

2 Uliční profil 12 m současný stav

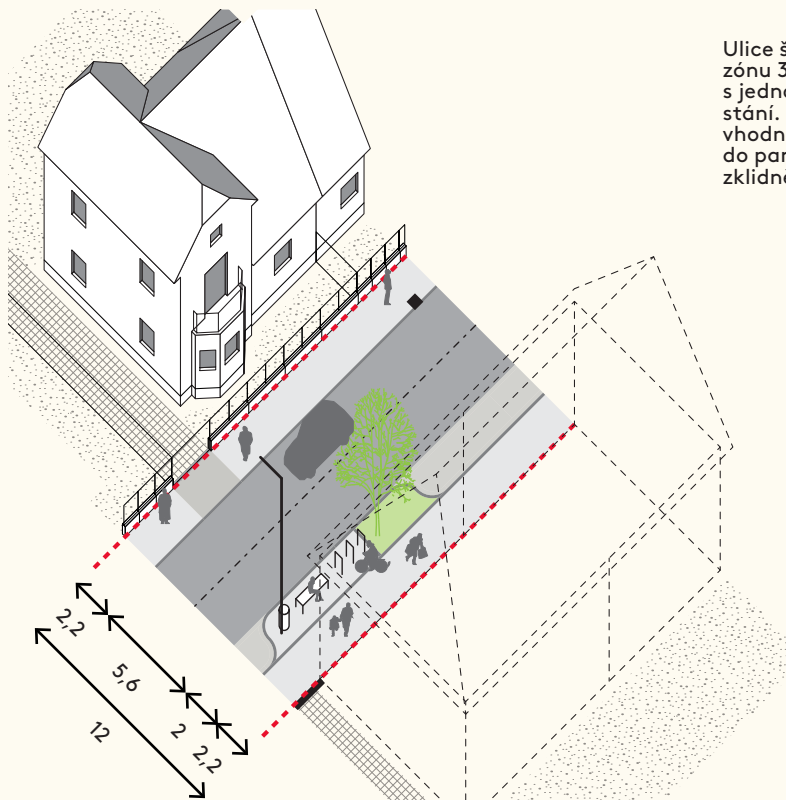

doporučený návrh

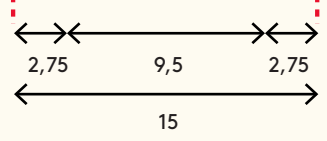
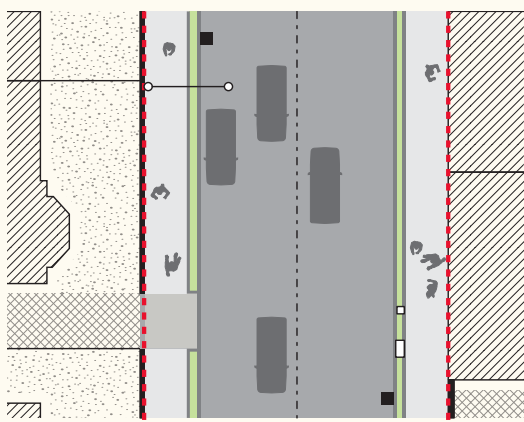
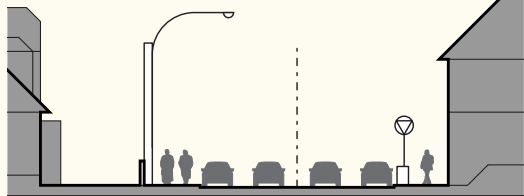

Ulice šířky do 9 m je vhodné navrhovat jako sdílené nebo obytné zóny s jednosměrným provozem. Podélné parkovací stání by mělo být provázáno s výsadbou zeleně a instalací mobiliáře.

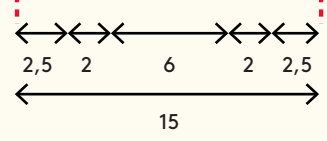
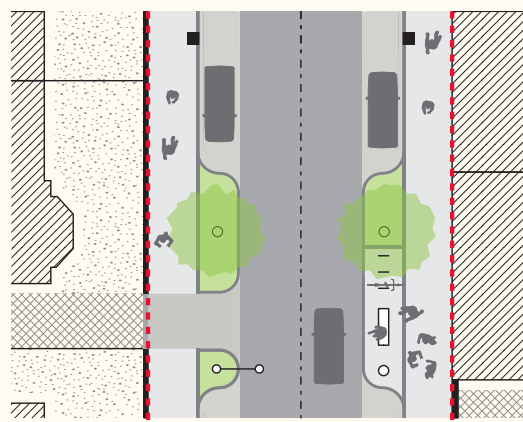
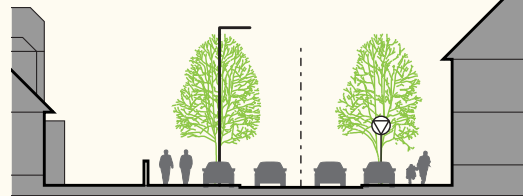

Ulice šířky 12 m lze koncipovat jako zónu 30 s obousměrným provozem s jednostranným pásem parkovacích stání. Na exponovaných místech je vhodné rozšiřování chodníku do parkovacích zálivů, za účelem zklidnění a instalace mobiliáře.

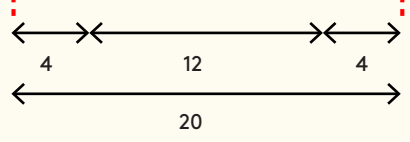
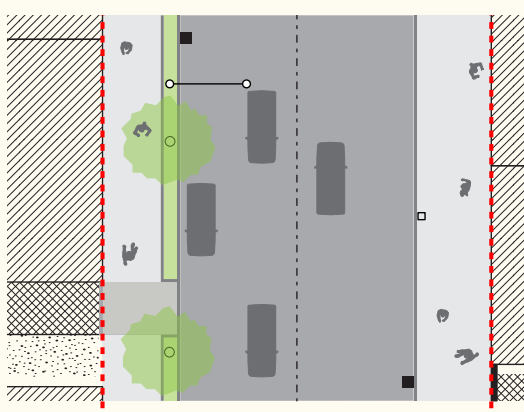
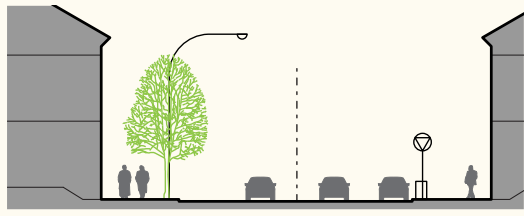
3 Uliční profil 15 m současný stav

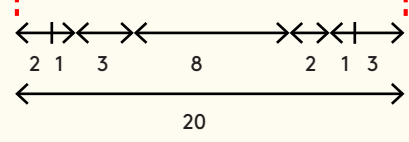
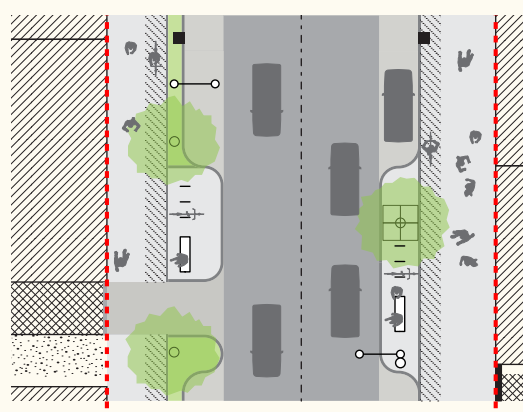
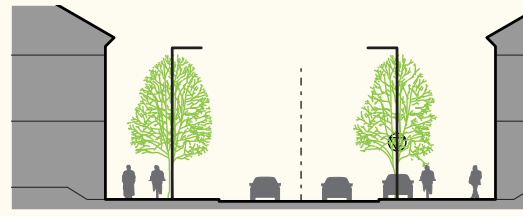
doporučený návrh

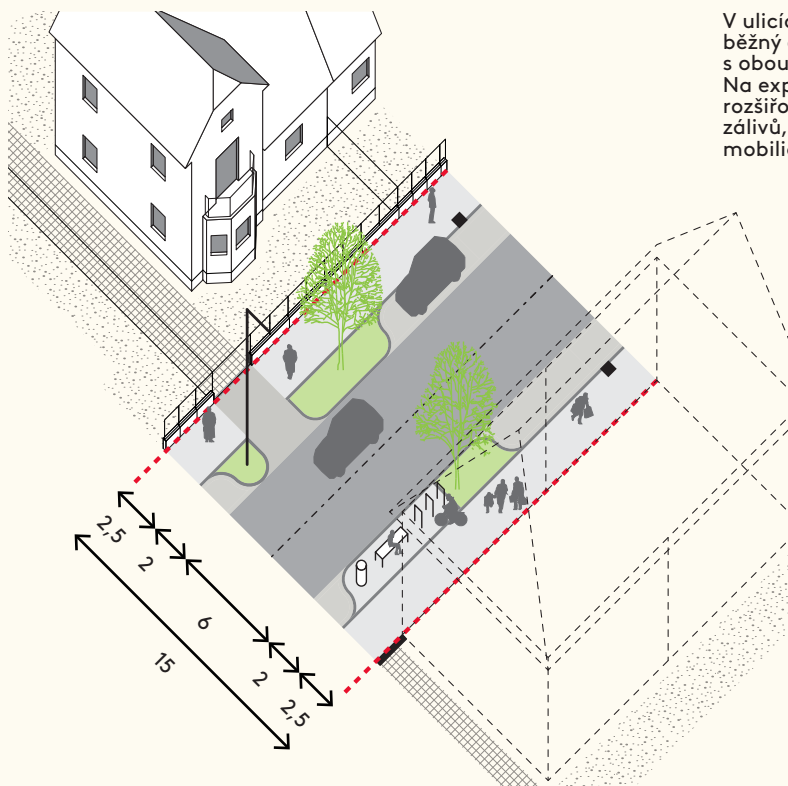

4 Uliční profil 20 m současný stav

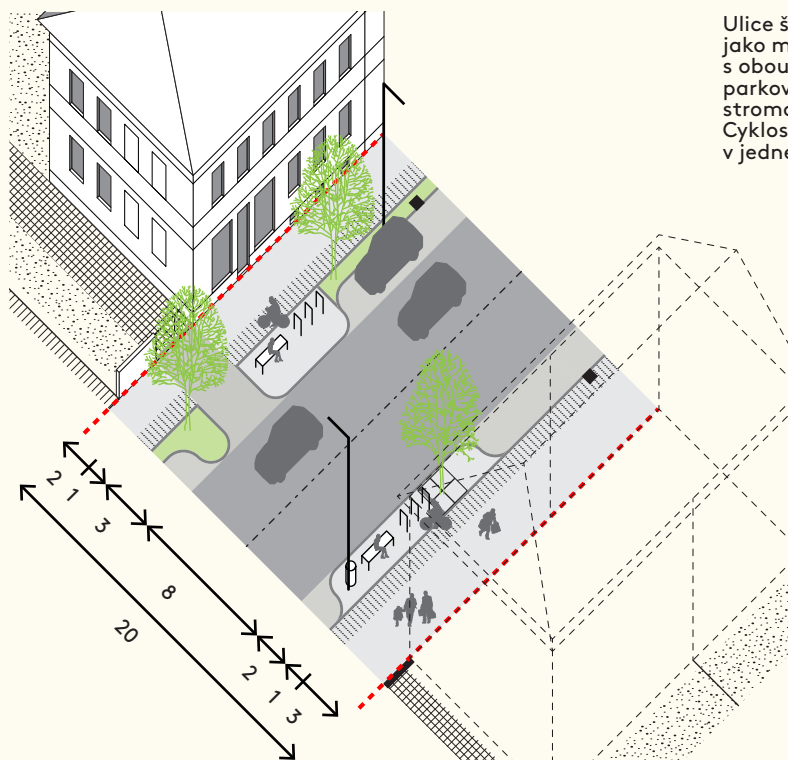

doporučený návrh

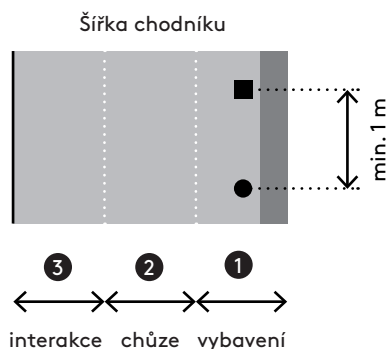
V ulicích šířky 15 m může být zachován běžný obousměrný provoz s oboustranným podélným parkováním. Na exponovaných místech je vhodné rozšiřování chodníku do parkovacích zálivů, za účelem zklidnění, instalace mobiliáře nebo výsadby zeleně.

Ulice šířky 20 m je vhodné navrhovat jako městské bulváry. Vozovku s obousměrným provozem lemuji parkovací zálivy, doplněné o pravidelné stromořadí. Cyklostezka a chodník jsou vedeny v jedné úrovni.

3.2 Chodník a jeho koncepce

Chodník je primárně otázkou šířkového zarovnání (sladění), tak aby nedošlo k zahlcení prostorů.

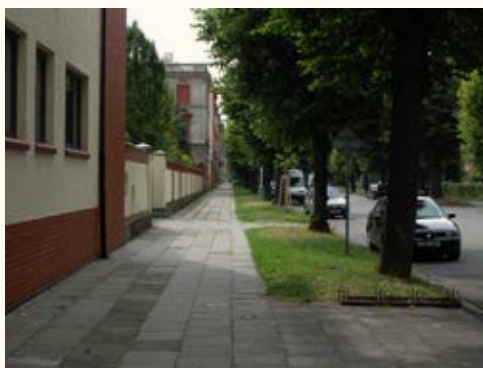
- P Základní koncepce plného chodníku pracuje se třemi částmi:
- 1 Část při hraně/obrubníku – pás tvořící až 1/3 celkové šířky chodníku, určen pro rozsáhlé pouliční vybavení a další příslušenství, přičemž vzdálenost mezi prvky je min. 1 m. Veškeré pouliční vybavení se umísťuje do funkční zóny při okraji chodníku. Při dostatečné šířce tohoto pásu nebo lokálním rozšířením na úkor například parkovacích míst můžeme umístit zelený pás a do něj výsadbu (ideální v rozmezí 6–8 m), tím vzniká pásový chodník.
 - 2 Středovou část tvoří pruh pro chůzi. Jeho šířka musí odpovídat intenzitě užití.
 - 3 Poslední část tvoří pás kolem fasád domů nebo jiné hranice. Tento prostor je určen zahrádkám, výkladům obchodů, ale také správě domů – lešení atd. Ideální rozměr této části je 1–3 m.

Běžný plný chodník s vybavením
Barcelona - ulice Travessera de Dalt

Plný chodník

Nejběžnější typ chodníku, jehož prostor je vymezen silniční obrubou a přirozenou hranicí ulice. Umožňuje jak pohyb chodců, tak umístění rozsáhlého pouličního vybavení a dalšího příslušenství. Plocha na chodníku nejbliže k obrubníku se označuje jako „zóna pouličního vybavení“ (sloupy VO, značky, požární hydranty, nádoby na odpad, mobiliář atd.).

Velkorysý chodník se zeleným pásem
Krnov - ulice Mikulášská

Pásový chodník

Je od vozovky a silniční obruby oddělen nepřetržitým, nezpevněným „zeleným pásem“. Většina stávajících pásových chodníků ve městě má podobu trávníku, případně je osázena stromořadím. Alternativně mohou být výsadbové pásy navrženy jako podpora pro sběr a odtok dešťové vody.

3.3 Chodník a vozovka

V rámci zachování prostupnosti se chodník s vozovkou neustále vzájemně prolínají. Místa jejich střetnutí se logicky opakují. Z tohoto důvodu je nutné koncepci sjednotit, respektive sjednotit typická řešení standardních situací, s ohledem na různé předpisy. Součástí manuálu jsou ilustrační řešení pro základní typy křížení chodníku s vozovkou. (s. 44–45).

Přechod pro chodce (ilustrace 1)

Rozlišujeme dvě části – část nástupní na chodníku a část vozovkovou. Vzhledem k rozdílným výškám vozovky a chodníků musí být nástupní část mělce snížena rampou 1:8 do sníženého obrubníku (jehož maximální výška je 2 cm). Snížený obrubník musí být označen varovným pásem. Nástup na přechod je vyznačen signálním pásem.

Místo pro přecházení (ilustrace 2)

Rozlišujeme dvě části – část nástupní na chodníku a část vozovkovou. Vzhledem k rozdílným výškám vozovky a chodníků musí být nástupní část mělce snížena rampou 1:8 do sníženého obrubníku (jehož maximální výška je 2 cm). Snížený obrubník musí být označen varovným pásem. Nástup k místu přecházení je vyznačen signálním pásem, který je přerušen před varovným pásem.

Napojení nemovitosti skrz plný chodník (ilustrace 3)

Jednoduché napojení nemovitosti (garáž a sjezd) na vozovku skrze zejména užší chodníky, musí být řešeno pouze sklopeným obrubníkem (tzn. do 1:2,5). V celé šířce napojení je použita stejná chodníková dlažba, ale její kladení je odlišné. Šířka napojení je vyznačena v chodníku páskem.

Mělce snížená nástupní část přechodu
Brno - ulice Joštova

Kvalitně začleněné povrchy umělých linií
Barcelona - Carrer de Padilla

Detail tvarovky sklopeného obrubníku
Barcelona - Carrer de Padilla

Sklopený obrubník nahrazený dlažbou
Praha - ulice Husitská

Detail tvarovky sklopeného obrubníku
Krnov - ulice Pionýrů

Obrubník s poloměrem 1 m
Brno - ulice Pionýrská

Chodník rozšířený do křižovatky dobře vymezuje prostor pro bezpečný rozhled chodce i řidiče
Praha - ulice Křížkova

Zvýšený přechod pro chodce umožňuje plynulý pohyb
Opava - nábřeží Hozovo

Napojení nemovitosti skrz pásový chodník (se zeleným pásem) (ilustrace 4a, 4b)

Jednoduché napojení nemovitosti (vjezd) na vozovku musí být řešeno pouze sklopeným obrubníkem (tzn. do 1:2,5). V celé šířce napojení je použita kamenná dlažba. Šířka napojení je vyznačena v chodníku páskem.

Složité napojení nemovitosti (např. vjezd) na vozovku musí být řešeno sníženým obrubníkem (tzn. maximální výška je 2 cm). Obrubník přechází pod daným poloměrem plynule v chodník, kde je šířka napojení vyznačena v chodníku např. dvoupáskem. Na pojízdnou plochu pro napojení je použita kamenná dlažba. Snížený obrubník je vyznačen varovným pásem před začátkem vjezdu.

Rozšířený chodník

Rozšíření chodníku do vozovky v uličním křížení zvyšuje bezpečnost chodců tím, že snižuje přechodové vzdálenosti. Uvolňuje přeplněnost chodníku a poskytuje prostor pro pouliční prvky, jako jsou lavičky, výsadba a podobně. Pokud jsou na obou stranách ulice umístěna rozšíření chodníku, může vzniknout bezpečný průjezd do nízkorychlostní ulice. Rozšíření chodníku včetně ramp musí být řešeno tak, aby respektovalo přímý směr chůze pěších.

Zvýšený přechod pro chodce

Zvýšený přechod je označený přechod pro chodce, jehož výšková úroveň je shodná s úrovní chodníku. Kombinuje zvýšení bezpečnosti, zlepšení viditelnosti chodců a snížení rychlosti vozidel. Zvýšený přechod pro chodce musí být ze stejného materiálu jako chodník - tak, aby mohl být řidičem rozpoznán. Snížený obrubník musí být označen varovným pásem. Nástup na přechod je vyznačen signálním pásem. Zvýšený přechod by měl být doplněn příslušným dopravním značením.

Zvýšená křižovatka

Zvýšená křižovatka je křižovatka, jejíž výšková úroveň je shodná s úrovní chodníku. Kombinuje zvýšení bezpečnosti, zlepšení viditelnosti chodců a snížení rychlosti vozidel.

Zvýšená křižovatka musí materiálově navazovat na chodník. Dlážděný povrch křižovatky musí být z pojízdných prvků dle předpokládané intenzity provozu, minimálně však tloušťky 8 cm. Obrubník musí být označen varovným pásem, případně osazen bodovými zábranami - patníky nebo sloupky. Rampy musí být z materiálu, který umožní řidiči rozpoznat zvýšení. Nájezdová rampa může být přímá nebo složená z více nízkých stupňů. Případně lze rampu označit vodorovným značením.

Zvýšená křižovatka se hodí na křížení s velkou intenzitou chodců, do míst, kde dochází ke kolizím s chodci, nebo do úseků, kde dochází pravidelně k překračování rychlosti. Může sloužit také jako podpora chodců v okolí významných veřejných budov.

Vzhledem ke své velikosti, mohou dlážděné křižovatky výrazně pomáhat ve snižování odvedené srážkové vody.

Dláždění chodníků (ilustrace 5)

Je vhodné, aby návrhová šířka chodníků mezi obrubou a jeho hranicí byla násobkem 20, tak aby se minimalizovalo řezání dlažby. Běhoun dlažby je kolmý na směr pohybu po chodníku. Ložná spára dlažby je vždy kolmá na obrubu, styčná spára je rovnoběžná s obrubou. V případě křížení ulic, pokračuje do křižovatky směr dlažby hlavní ulice.

Právní předpisy

- Vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb
- ČSN 73 6102: Projektování křižovatek na pozemních komunikacích
- ČSN 73 6110: Projektování místních komunikací
- TP 85: Zpomalovací prahy
- TP 103: Navrhování obytných a pěších zón

Zvýšená křižovatka v historickém jádru
Praha - ulice Belgická

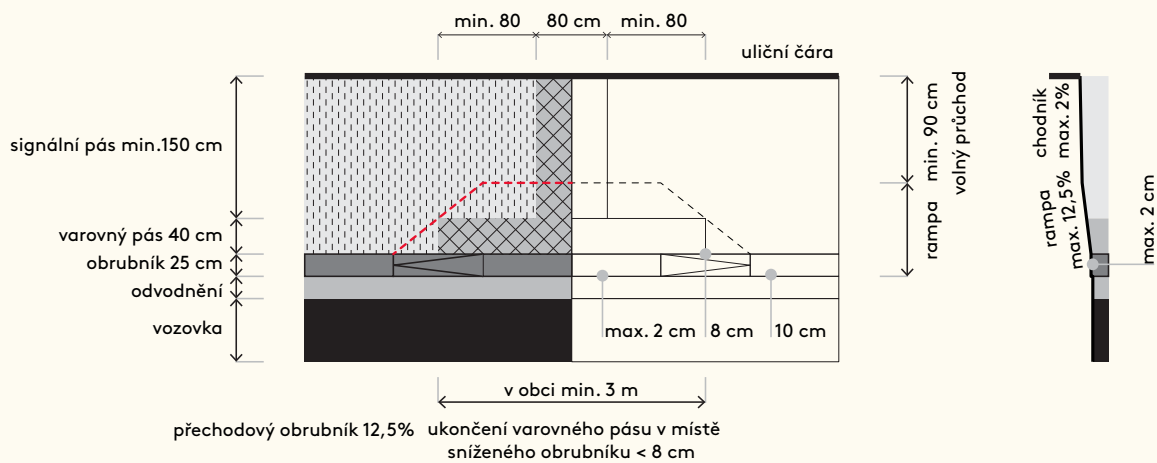

Zvýšená křižovatka v obytné čtvrti
Brno - ulice Lerchova

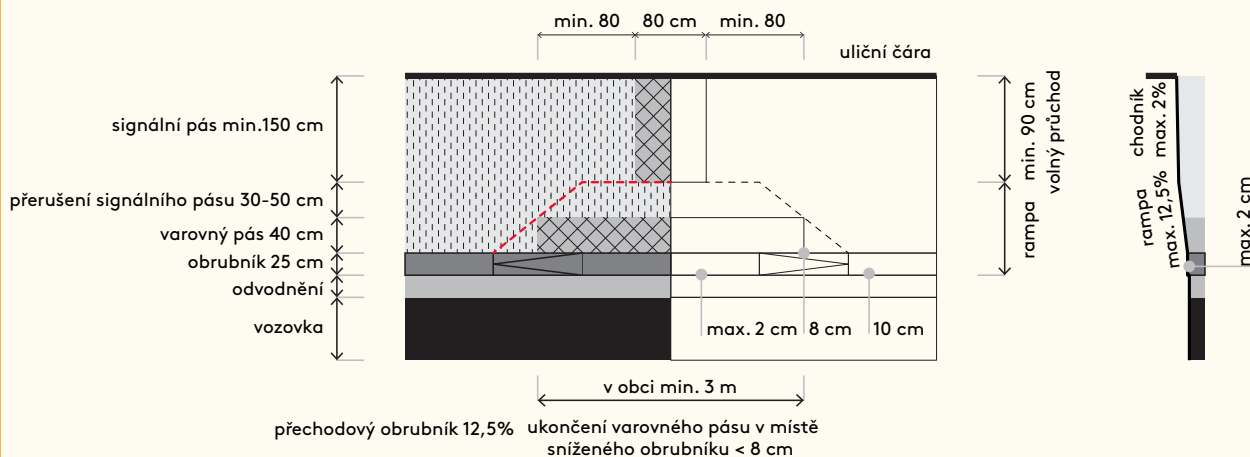

Při křížení dvou ulic pokračuje k obrubníku
křižovatky dlažba hlavní ulice
Brno - ulice Jezuitská

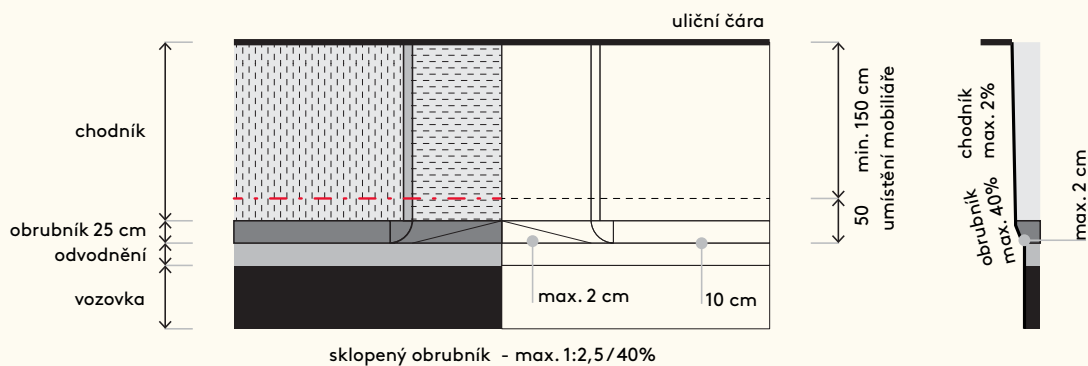
1 Přechod pro chodce

2 Místo pro přecházení

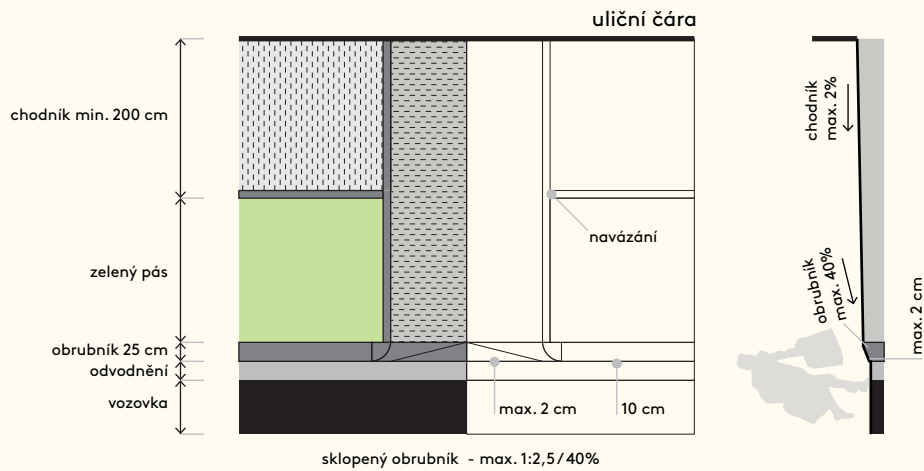

3 Napojení nemovitosti skrz plný chodník formou sklopeného obrubníku

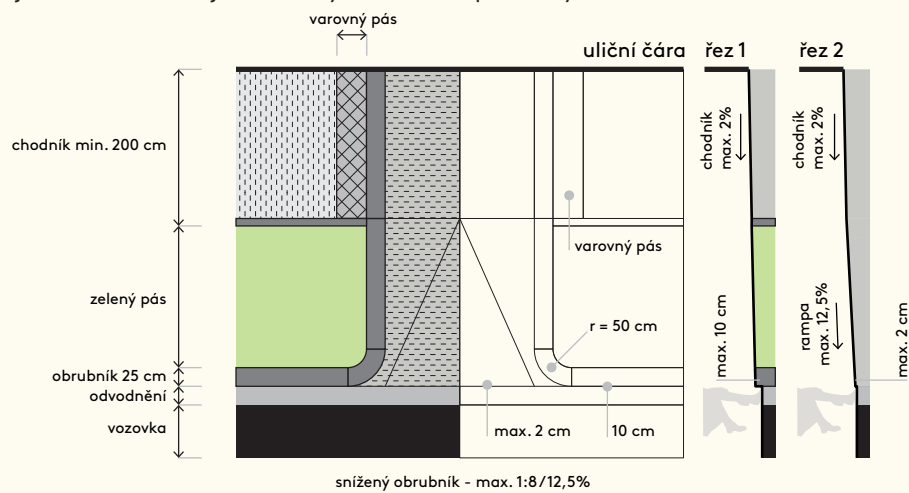
není nutný varovný pás (bod 1.2.4 přílohy č.2, vyhláška 398/2009)

4a Napojení nemovitosti - vjezd, sklopený obrubník tvarovaný, přerušovaný chodník

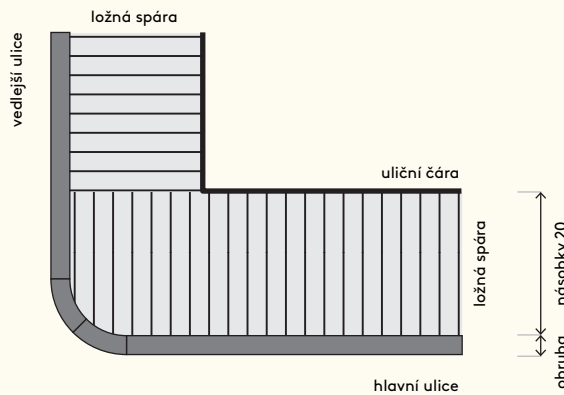
není nutný varovný pás (bod 1.2.4 přílohy č.2, vyhláška 398/2009)

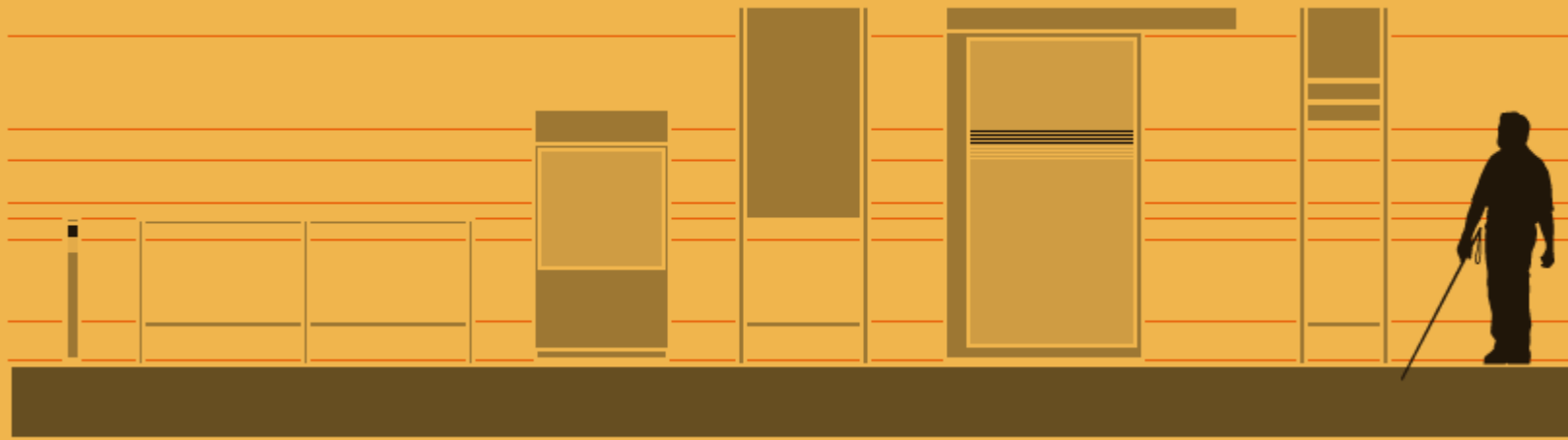
4b Napojení nemovitosti - vjezd, snížený obrubník, nepřerušovaný chodník

nutný varovný pás (bod 1.2.4 přílohy č.2, vyhláška 398/2009)

5 Principy návrhu a dláždění chodníků

Prvky

4.1 Materiály a povrchy

Vhodné je použití tradičních materiálů soudobým způsobem, nikoliv však naopak - soudobé materiály tradičním způsobem. Tradiční přírodní materiály mají schopnost přirozeného stárnutí bez ztráty svých kvalit.

- Ⓟ Fyzická – ve smyslu materiální – stránka veřejného prostoru hraje při jeho tvorbě významnou roli. Přenáší reprezentační informaci, ale také informaci o kontextu, identitě či užívání místa. Proto je pro architekturu veřejných prostorů důležitý zejména výběr povrchů a jejich zpracování. Při volbě materiálů je nutné používat zdravý rozum, reflektovat účel daného veřejného prostranství, paměť a charakter daného místa. Dobře zvolený materiál napomáhá při zapojení nových úprav do existujícího prostředí. Také z tohoto důvodu promýšlíme návaznosti i stávajících prvků, kterou docílíme sjednoceného působení a ovlivníme celkovou životnost.
- Ⓟ Na veřejných prostranstvích platí známá poučka: „Méně je více.“ Ovšem zjednodušování je záležitost komplexní a přidat či navrhnout nový materiál do veřejného prostoru znamená předjednat jej na několika odborech (investiční, správa majetku atd.). Tvůrci veřejných prostranství musí toto brát v potaz a respektovat. Úprava a následná správa veřejných prostranství nemůže probíhat bez společné shody.
- Ⓟ Pokud jsou materiály dobře sjednoceny, dokážou snadno garantovat společnou srozumitelnost veřejných prostranství, přičemž dílčí rozdělení lze zajistit reliéfním řešením.

Plochy

- Ⓟ Veřejná prostranství jsou horizontální fasádou města, které je nutné věnovat stejnou péči jako fasádám objektů.
Povrchy napomáhají přirozené organizaci užívání, jejich volba tedy závisí na způsobu užívání prostranství, jeho umístění a jeho údržbě.

Linie / hrany / rozhraní

- Ⓟ Jsou důležitou součástí celku, měly by být vodítkem, nikoliv bariérou. Napomáhají organizaci, mají také nivelační funkci – usměrňují odvodnění, fyzicky vymezují plochy (např. pro auta a chodce). Obrubník se může ocitnout také uprostřed vozovky, kolem ostrůvků nebo v chodníku jako vodící linie vjezdu. Proto je nutné, aby veškeré linie, a to včetně snížených nebo zapuštěných, byly velmi pevné a odolné, včetně různých druhů dopravního provozu.

Volba materiálů povrchů napomáhá přirozené organizaci užívání
Hodonín - ulice Dolní vaty

Pevné a zesílené linie pomáhají organizovat prostranství a usměrnit odvodnění jednotlivých ploch
Palička - Palackého náměstí

Historické centrum

Význam místa podporuje zachování a obnovení cenných historických dlažeb, a to včetně jejich podloží a zhutnění. Případně je možné také jejich doplnění.

Ⓟ

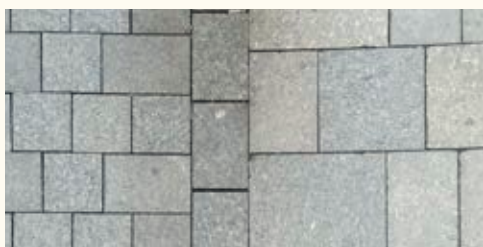
V historickém jádru je nutné dbát na dodržování celistvosti a jednoty. Vzhledem k jeho významu je nutné volit exkluzivnější materiály a povrchy, tedy důsledně původního přírodního charakteru. Dnes je možné napočítat přes desítku použitých materiálů (zejména u dlažeb) pouze v samotném jádru města, což pouze podtrhuje jeho roztržitost. Při obnově musíme postupovat s co největší obezřetností a snažit se nahradit fádni umělé materiály, které jsou na hranici životnosti, kvalitnějšími a trvanlivějšími. Hlavním nosným materiálem by měla být pouze kvalitní kamenná dlažba z žuly místního původu, v různém formátovém provedení a struktuře – skladbě, v podobných či příbuzných odstínech. Výhodou žuly je jak prověřená trvanlivost vůči místnímu klimatu, tak její přirozené působení ve městě. Různé formáty a typy žulové dlažby umožňují jasně organizovat a rozdělit prostor bez nutnosti dalšího například dopravního značení (přechody pro chodce, vozovka, cyklostezka, vjezdy, vodící linie a prvky atd). Použití jednoho materiálu zajišťuje celkový jednotný obraz prostoru. Obecně se město musí snažit o minimalizaci zbytkových ploch, které jsou nyní vyplněny cizorodými materiály.

Obruby a linie

Hlavní linie tvoří žulová obruba v jednotné šířce 25 cm, řezaná a tryskaná nebo pemrlovaná, světle šedého odstínu. Vzhledem k tomu, že se v historickém jádru ztrácí hranice mezi vozovkou a chodníkem, je vhodné volit velmi nízkou výšku obruby – v ideálních podmínkách pouze 2 cm, což vyhovuje i požadavkům bezbariérovosti. Výška nad úroveň vozovky u chodníků max. 10 cm, u parkovišť max. 8 cm, nejlépe však 2 cm. Chodníkové obruby volíme žulové, šířky 8 nebo 10 cm, případně ocelovou pásovinu.

Zapuštěná kamenná obruba

Organizace prostoru pomocí různých formátů žulové dlažby

Povrch chodníků

Nepůvodní betonovou dlažbu vždy nahrazujeme dlažbou kamennou. Kamenná dlažba - žula, pískovec, čedič, mramor. Pokládka má vždy 3 spáry v jednom bodě s ložnou spárou kolmo na obrubu. Volíme teplejší odstín kamene. U významných veřejných budov, na pěších zónách nebo v místech předzahrádek je nutno vytvořit plochy, nebo alespoň pruhy pro komfortní chůzi nebo sezení, formou větších kamenných řezaných desek. Dále je třeba dbát na odolnost proti uklouznutí.

Méně frekventované a úzké chodníky

Volíme řezanou mozaiku s pokládkou 3 spáry v jednom bodě. Mozaika musí mít perfektní rovný povrch pro pohodlnou chůzi (nejen v podpatcích). Velikost kostek 4/6 cm.

Na vybraných plochách (zachovalá středověká struktura, parky) možno použít divokou štípanou mozaiku (žulové odseky). Pro větší plochy volíme teplejší odstíny žuly.

Žulová mozaika - žulové odseky

Vjezdy, boční ulice

Je nutné, aby výškově splynuly s chodníkem a byly odlišeny pouze velikostí dlažby nebo typem skladby kamenné dlažby. Dále platí obecné pravidlo, že povrch výraznější ulice vždy pokračuje a vjezd je naznačen pouze zapuštěnou obrubou nebo seříznutou obrubou výšky 2 cm.

Vjezd z méně významné ulice nenarušuje kontinuitu chodníku na hlavní ulici
Barcelona - El Poblenou

Cyklostezka

Povrch cyklopásů musí být z přírodního kamene. Ideální je řezaná hladká kamenná dlažba. Formát musí být dostatečně velký, aby byl počet spár minimalizován. Skladba dlažby musí zajistit dostatečnou provázanost jednotlivých prvků.

Přechody pro chodce

Standardní vodorovné značení pomocí nástříků není žádoucí. Přechod pro chodce v historickém jádru musí být vodorovně vyznačen za použití jiného odstínu či formy dlažby. Například lze použít velkoformátové kamenné desky. Toto řešení nahrazuje trvanlivě a nadčasově běžné vodorovné značení.

Vodorovné značení přechodů ze světlých dlažebních kostek
Chrudim - ulice Hradební

Hmatové prvky

Prvky pro osoby se sníženou schopností orientace a pohybu – tzv. vodící linie, signální a varovné pásy – musejí být ze stejného materiálu jako chodník, pouze v hrubším, nebo hladším provedení, případně strojově upravené (frézování) nebo doplněné o navrtané čepy. Všechny prvky lze řešit přírodním materiálem, a není proto nutné je nahrazovat umělým a tím pádem v prostředí historického města cizím materiálem.

Frézované žulové pásy u přechodu pro chodce
Brno - ulice Joštova

Dodlážděný poklop nenarušuje celistvost
prostranství
Praha - ulice Husitská

Tradiční vozovka z žulových kostek
Znojmo - historické centrum

Vhodně odlišená parkovací místa včetně
vodorovného značení
Polička - Palackého náměstí

Dobře provedená travní spára na menší
parkovací ploše
Saint-Martin-de-Ré - Cours Bailly des Écotais

Drobné detaily

Všechny prvky, které vstupují do povrchu, musejí výškově a materiálově navazovat, např. je vhodné volit poklopy, které mohou být vydlážděny kamennou dlažbou. Pokud je to možné, volíme poklopy v rozměru a tvaru dlažby, které snadněji zapadnou do struktury povrchu.

Vozovka

Na vozovku by měla být použita kamenná dlažba s kroužkovou nebo jinou tradiční vazbou. Je to také nástroj pro zklidnění dopravy (předpokládá se, že historické centrum může být zónou s rychlostí do 30 km/h). Základní formát je žulová kostka štípaná nebo řezaná 8/10 cm s teplejší barevností. Alternativně lze používat žulové kostky velikosti 15/17 cm.

Parkovací zálivy

Tato klidová část vozovky musí být materiálově blízka chodníku, vhodná je opět žulová kostka 8/10 cm, odlišné barevnosti než vozovka. Vodorovné dopravní značení pomocí jiné barvy kostek (světlá žula, mramor). Záliv by měl být výškově oddělen od vozovky, maximálně však pouze o 2 cm. Obrubník by měl být maximální výšky 8 cm, ideálně však pouze jen 2 cm.

Parkovací plochy

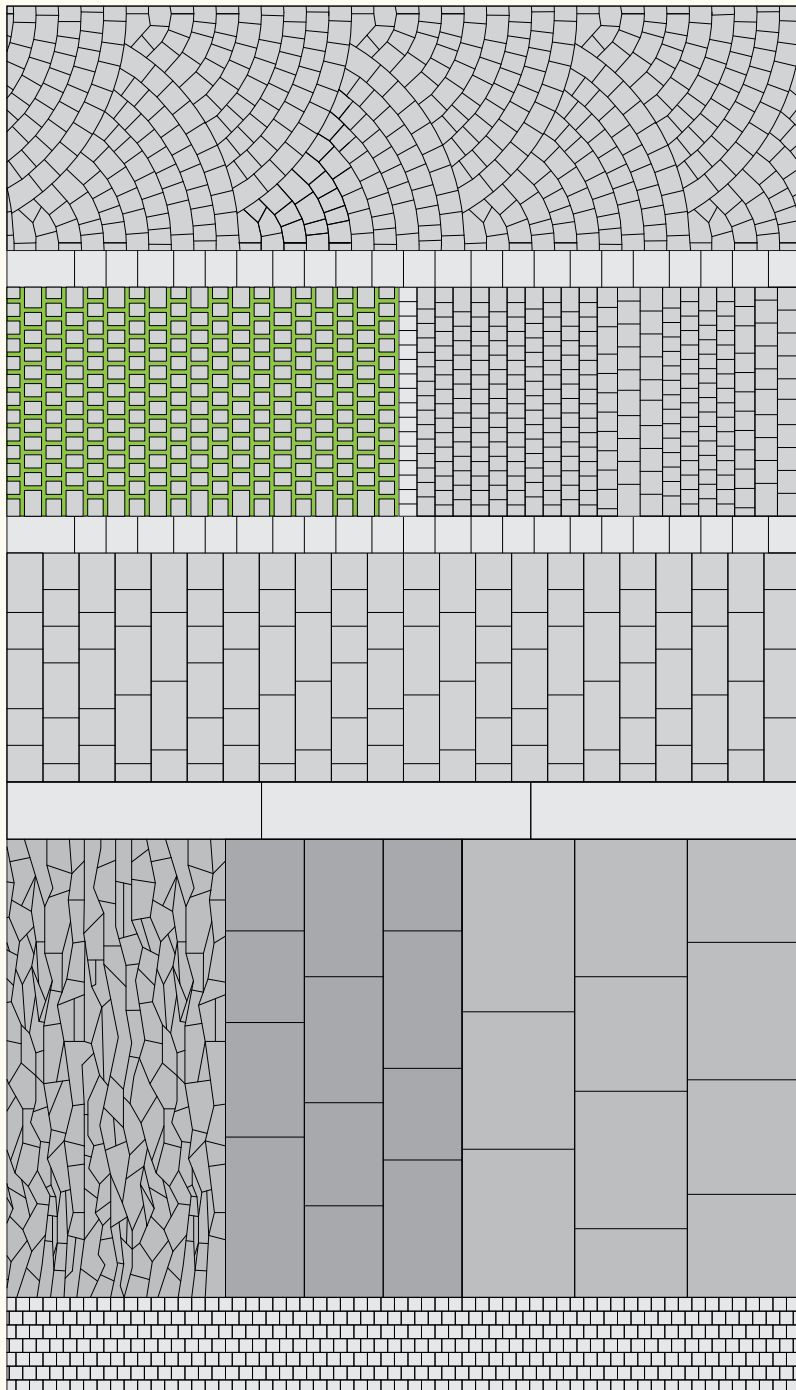
Na větší parkovací plochy je vhodná žulová kostka 15/17 cm, odlišné barevnosti než vozovka. Skladba kamenné dlažby musí umožnit prorostlou travní spáru (osázení travním semenem). Větší plochy je vhodné doplnit o vegetaci.

Právní předpisy

- Vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb
- ČSN 73 6110: Projektování místních komunikací
- ČSN 73 6131: Stavba vozovek - Kryty z dlažeb a dílců
- ČSN EN 1341: Desky z přírodního kamene pro venkovní dlažbu
- ČSN EN 1342: Dlažební kostky z přírodního kamene pro venkovní dlažbu
- ČSN EN 1343: Obrubníky z přírodního kamene pro venkovní dlažbu

Historické centrum

Paleta doporučených materiálů povrchů

Vozovka
- štípaná žulová kostka
- tradiční kroužková vazba

Parkování
- štípaná žulová kostka
- tradiční řádková vazba
- s prorostlou travní spárou

Cyklostezky
- řezaná žulová dlažba
- tradiční řádková vazba

Obruby a linie
- řezaná žulová š. 25 cm
- tryskaná, pemrlovaná

Dlažba
- řezaná kamenná dlažba
- řezaná, štípaná mozaika
- žulové odseky
- 3 spáry v jednom bodě

Širší centrum města

☀️ Opakovaně použitý prvek dokáže sjednotit rozsáhlé a rozličné typy veřejného prostranství.

Ⓟ

Vzhledem k rozloze širšího centra je nutné volit kompromisy. K vytvoření uceleného, na sebe navazujícího prostranství bude použit jeden nosný prvek – obrubník z žuly místního původu v dané velikosti. Tento materiál umožní spojit rozličná prostředí například při užití různých formátů kvalitních betonových nebo kamenných dlažeb. Jednotná velikost obruby zaručuje jasné a pevné rozdělení vozovky a chodníku, které je v této oblasti žádoucí z důvodu velkého zatížení motorovou dopravou. Použití jednoho materiálu obrubníku také drží kontinuální linie po celém prostoru. Další výhodou žuly je jak prověřená trvanlivost vůči místnímu klimatu, tak její přirozené působení ve městě, schopnost přirozeného stárnutí bez ztráty kvality a odolnost. Běžné povrchy lze řešit kvalitní betonovou dlažbou se schopností přirozeného stárnutí. Vybrané plochy před významnými budovami lze řešit kamennou dlažbou.

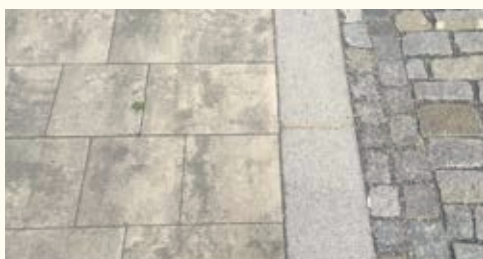
Řezaná žulová obruba 25 cm světlého odstínu v kombinaci s betonovou dlažbou
Brno - ulice Botanická

Obruba a linie

Hlavní linie tvoří kamenná obruba jednotné šířky 25 cm, řezaná a tryskaná nebo pemrlovaná, světle šedého odstínu. Výškové zdůraznění mezi vozovkou a chodníkem je žádoucí, ovšem vždy se musí brát ohled na intenzitu provozu. V klidných ulicích je vhodné volit nízkou výšku obruby – v ideálních podmínkách pak maximálně 8–10 cm.

Povrch chodníků

Vzhledem k plošné rozsáhlosti chodníků je nutné volit kvalitní betonovou dlažbu čtvercového nebo obdélníkového formátu, bez fazetky. Minimální preferovaný je formát 20/20/6 cm, nebo větší. Broušená betonová dlažba má přírodní charakter a dokáže adekvátně nahradit kamennou. Kamenná dlažba je užitá pouze na nejvýznamnějších místech, jako jsou vstupy do veřejných institucí nebo prostory kolem významných budov. Kladení dlažby na 3 spáry v jednom bodě, běhoun a ložná spára vždy kolmo na obrubu.

Kvalitní betonová dlažba bez fazetky s přírodním charakterem
Polička - ulice Pálená

Vjezdy, boční ulice

Pokud je to možné, je vhodné aby, tato odbočení z hlavní ulice výškově splynula s chodníkem a byla odlišena pouze velikostí dlažby nebo typem skladby betonové dlažby. Preferovaný materiál je betonová dlažba tl. 8 cm, stejné barvy jako chodník (alt. žulová kostka 8/10 cm). Povrch výraznější ulice vždy pokračuje a vjezd je naznačen pouze zapuštěnou obrubou.

Cyklostezka

Povrch cyklopásů musí být z kvalitní betonové dlažby bez fasetky, která může být v důležitých úsecích i barevně odlišná. Minimální preferovaný je formát 20/10/6 cm. Skladba dlažby musí zajistit dostatečnou provázanost jednotlivých prvků.

Přechody pro chodce

Na významnějších prostranstvích (v okolí solitérních budov) není standardní vodorovné značení žádoucí. Přechod pro chodce by měl být vodorovně vyznačen za použití jiného odstínu či formy dlažby v pásu z kamenné dlažby. Například lze použít velkoformátových kamenných desek. Toto řešení nahrazuje trvanlivě a nadčasově běžné vodorovné značení. V ostatních případech volíme běžné vodorovné značení na živěném povrchu.

Hmatové prvky

Tyto prvky materiálově přímo odpovídají materiálu sníženého obrubníku a z toho důvodu na něj musí navazovat. Proto volíme kamennou mozaiku v hrubším provedení, desky se strojově vyfrézovanými výstupky (zaručující kontrast) nebo doplněné o navrtané čepy.

Drobné detaily

Všechny prvky, které vstupují do povrchu, musejí výškově navazovat. Pokud je to možné, volíme poklopy v rozměru a tvaru dlažby, které snadněji zapadnou do struktury povrchu, nebo takové, které můžou být vydlážděny betonovou dlažbou.

Vjezd z méně významné ulice nenarušuje kontinuitu chodníku na hlavní ulici
Barcelona - ulice Carrer de les Alberes

Barevně odlišená dlažba cyklostezky
Protivanov

Přechod vyznačený žulovou mozaikou
Brno - Jakubské náměstí

Poklop začleněný do betonové dlažby
Brno - ulice Husova

Tradiční vozovka z žulových kostek
Brno

Povrch zálivu je materiálově oddělen od vozovky
Brno - ulice Pionýrská

Kamenná dlažba s travní spárou
Brno - ulice Hlinky

Plastové zatravnovací rošty
Žďár nad Sázavou - Zelená hora

Vozovka

Na významných místech je standardní živičný povrch doplněn tradiční kamennou dlažbou s kroužkovou vazbou, která je vhodným nástrojem ke zdůraznění takového místa a zklidnění dopravy (vhodná do prostorů s rychlostí do 30 km/h). Základní formát pro tyto úseky je žulová kostka štípaná 8/10 cm s teplejší barevností. Alternativně lze používat žulové kostky velikosti 15/17 cm.

Parkovací zálivy

Tato klidová část vozovky by měla být materiálově blízká chodníku. V širším centru města volíme kamennou dlažbu z žulové kostky 8/10 cm, nebo maloformátovou betonovou dlažbu. Záliv by měl být výškově oddělen od vozovky, maximálně však pouze o 2 cm. Výška obruby kolem parkovacích zálivů by měla být maximálně 8 cm.

Parkovací plochy

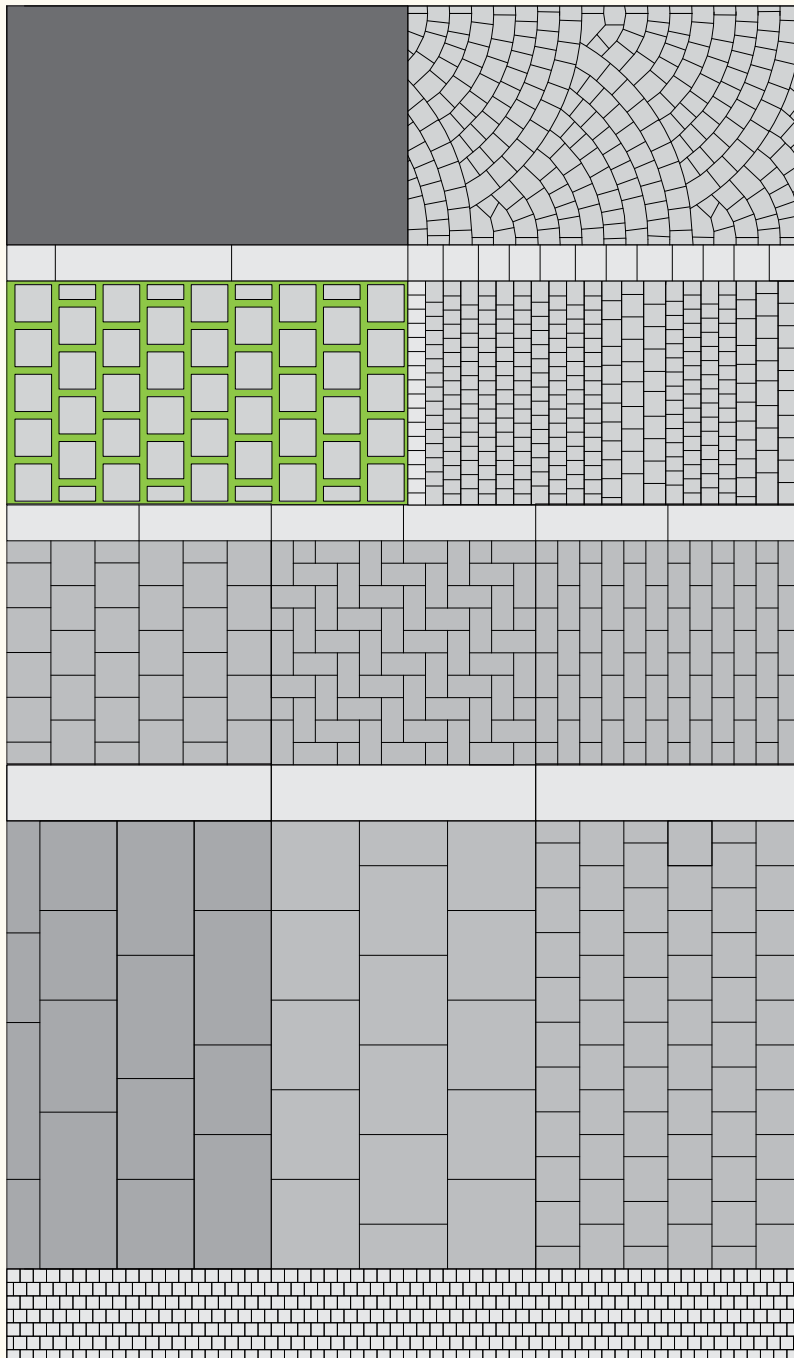
Rozsáhlejší parkovací plochy by měly být řešeny kamennou dlažbou z žulové kostky 15/17 cm s větší spárou, betonovou distanční dlažbou nebo plastovými zatravnovacími rošty, tak aby bylo umožněno přirozené odvodnění těchto ploch. Srážkové vody je vhodné směřovat do akumulčních a zasakovacích prvků (s ohledem na zabezpečení pomocí sorpčních vpustí proti kontaminaci ropnými látkami. Skladba všech dlažeb musí umožnit prorostlou travní spáru (osázení travním semenem). Větší plochy je vhodné doplnit o vegetaci.

Právní předpisy

- Vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb
- ČSN 73 6110: Projektování místních komunikací
- ČSN 73 6131: Stavba vozovek - Kryty z dlažeb a dílců
- ČSN EN 1338: Betonové dlažební bloky – Požadavky a zkušební metody
- ČSN EN 1339: Betonové dlažební desky – Požadavky a zkušební metody
- ČSN EN 1340: Betonové obrubníky – Požadavky a zkušební metody
- ČSN EN 1341: Desky z přírodního kamene pro venkovní dlažbu
- ČSN EN 1342: Dlažební kostky z přírodního kamene pro venkovní dlažbu
- ČSN EN 1343: Obrubníky z přírodního kamene pro venkovní dlažbu

Širší centrum města

Paleta doporučených materiálů povrchů

- Vozovka
- živičný povrch
 - štípaná žulová kostka
 - tradiční kroužková vazba

- Parkování
- štípaná žulová kostka
 - maloformátová betonová
 - tradiční řádková vazba
 - s prorostlou travní spárou

- Cyklostezky
- betonová dlažba
 - provázaná vazba

- Obruby a linie
- řezaná žulová š. 25 cm
 - tryskaná, pemrlovaná

- Dlažba
- kvalitní betonová dlažba
 - řezaná, štípaná mozaika
 - 3 spáry v jednom bodě

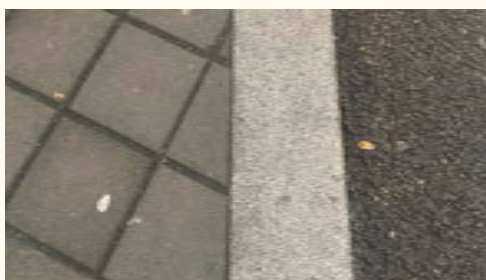
Zahradní čtvrtě

 Opakovaně použitý prvek dokáže sjednotit rozsáhlé a rozličné typy veřejného prostranství.

P

Veřejné prostranství zahradních čtvrtí je poměrně rozsáhlé a je nutné volit ekonomických kompromisů při tvorbě souvislých prostranství. Jako hlavní nosný materiál je znovu použit žulový obrubník z žuly místního původu, ale v menší velikosti než v ostatních oblastech. Tento materiál umožní spojit rozličná prostředí například při užití různých formátů dlažeb. Svým formátem zaručuje jasné rozdělení vozovky a chodníku, které je v této oblasti žádoucí. Použití jednoho materiálu obrubníku drží kontinuální linie po celém prostoru. Další výhodou žuly je jak prověřená trvanlivost vůči místnímu klimatu, tak její přirozené působení ve městě, schopnost přirozeného stárnutí bez ztráty kvality a odolnost. Běžné povrchy lze řešit standardní betonovou dlažbou. Vybrané plochy před významnými budovami lze řešit kamennou dlažbou.

Zapuštěná kamenná obruba šířky 20 cm
Brno - ulice Brandlova

Obruba

Kamenná obruba jednotné šířky 20 cm. Výškové zdůraznění mezi vozovkou a chodníkem je žádoucí, ovšem vzhledem k intenzitě provozu. V klidných ulicích je vhodné volit nízkou výšku obruby – v ideálních podmínkách 2 cm, respektive je vhodné vytvářet sdílené prostory pro chodce i auta.

Standardní betonová dlažba bez fazetky kombinovaná s hladkou žulovou dlažbou
Brno - Moravské náměstí

Povrch chodníků

Vzhledem k rozsáhlosti chodníků je nutné volit standardní dlažbu betonovou, čtvercového formátu, bez fazetky. Preferovaný je formát 20/20/6 cm, odpovídající šířce obruby. Na významnějších místech může být použita kamenná dlažba. Kladení dlažby na 3 spáry v jednom bodě, běhoun a ložná spára vždy kolmo na obrubu.

Vjezdy, boční ulice

Je žádoucí, aby výškově splynuly s chodníkem a byly odlišeny pouze velikostí dlažby nebo typem skladby betonové dlažby. Vzhledem k motoristické dopravě musí mít preferovaný materiál dostatečnou tloušťku, například vibrolisovaná betonová dlažba tl. 8 cm, stejné barvy jako chodník. Alternativně lze také řešit vjezdy ze štípané žulové kostky 8/10 cm. Dále platí obecné pravidlo, že povrch výraznější ulice vždy pokračuje a vjezd je naznačen pouze zapuštěnou obrubou.

Cyklostezka

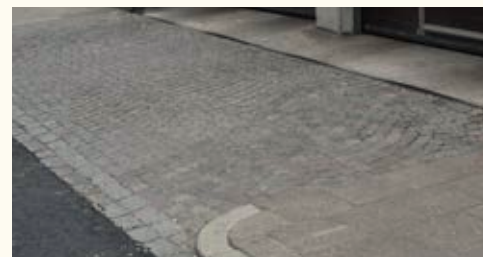
Povrch cyklostezky je vhodné řešit ve stejném materiálu jako chodník, například z kvalitní betonové dlažby bez fazetky, která může být v důležitých úsecích i barevně odlišná. Minimální preferovaný je formát 20/10/6 cm. Skladba dlažby musí zajistit dostatečnou provázanost jednotlivých prvků.

Přechody pro chodce

Vzhledem k charakteru oblasti a dopravní intenzitě se přechody pro chodce vyskytují jen minimálně. Obvykle se vyskytují jen místa pro přecházení. Tak či onak, tyto plochy by měly být vodorovně vyznačeny za použití jiného odstínu či formy dlažby ve zvýšeném pásu z kamenné dlažby. Například lze použít velkoformátových kamenných desek. Toto řešení nahrazuje trvanlivě a nadčasově běžné vodorovné značení. Zároveň tento zvýšený pás zklidňuje dopravu, což je v této oblasti žádoucí. Pokud to místní podmínky nedovolují, volíme běžné vodorovné značení na živičném povrchu.

Hmatové prvky

Pro varovné a signální pásy volíme betonovou dlažbu s plastickým povrchem s výstupky nebo vodící linií. Tyto prvky musí být pro zachování kontrastu v odlišném šedém odstínu, než je barva chodníkové dlažby.

Sjezd z garáže je naznačen kamennou dlažbou
Malmö - ulice Rönngatan

Barevně odlišená dlažba cyklostezky
Protivanov

Zvýšená křižovatka s místem pro přecházení
Brno - ulice Lerchova

Zarovnání prvků v betonové dlažbě 20/20
Barcelona

Tradiční vozovka z žulových kostek
Brno

Chodník sjednocený s parkovacími záliví
Brno - soubor Panorama

Plastové zatravnňovací rošty
Žďár nad Sázavou - Zelená hora

Parkovací plochy z distanční dlažby
Brno - obytný soubor Panorama

Vozovka

Na významných místech je standardní živičný povrch doplněn tradiční kamennou dlažbou s kroužkovou vazbou, která je vhodným nástrojem ke zdůraznění takového místa a zklidnění dopravy (vhodná do prostorů s rychlostí do 30 km/h). Základní formát pro tyto úseky je žulová kostka štípaná 8/10 cm s teplejší barevností. Alternativně lze používat žulové kostky velikosti 15/17 cm.

Parkovací záliví

Tato klidová část vozovky by měla být materiálově blízká chodníku. Minimální varianta v zahradním městě představuje betonovou dlažbu nebo betonovou distanční dlažbu. V cenných lokalitách volíme dlažbu ze štípané žulové kostky 8/10cm. Záliv by měl být výškově oddělen od vozovky, maximálně však pouze o 2 cm. Výška obruby kolem parkovacích zálivů by měla být 2 cm, maximálně však 8 cm, ideální však je, aby povrchy chodníků a zálivů na sebe navazovaly - vytvářely jednotlou plochu. Toto řešení je vhodné zejména v okrajových lokalitách s nízkou dopravní intenzitou.

Parkovací plochy

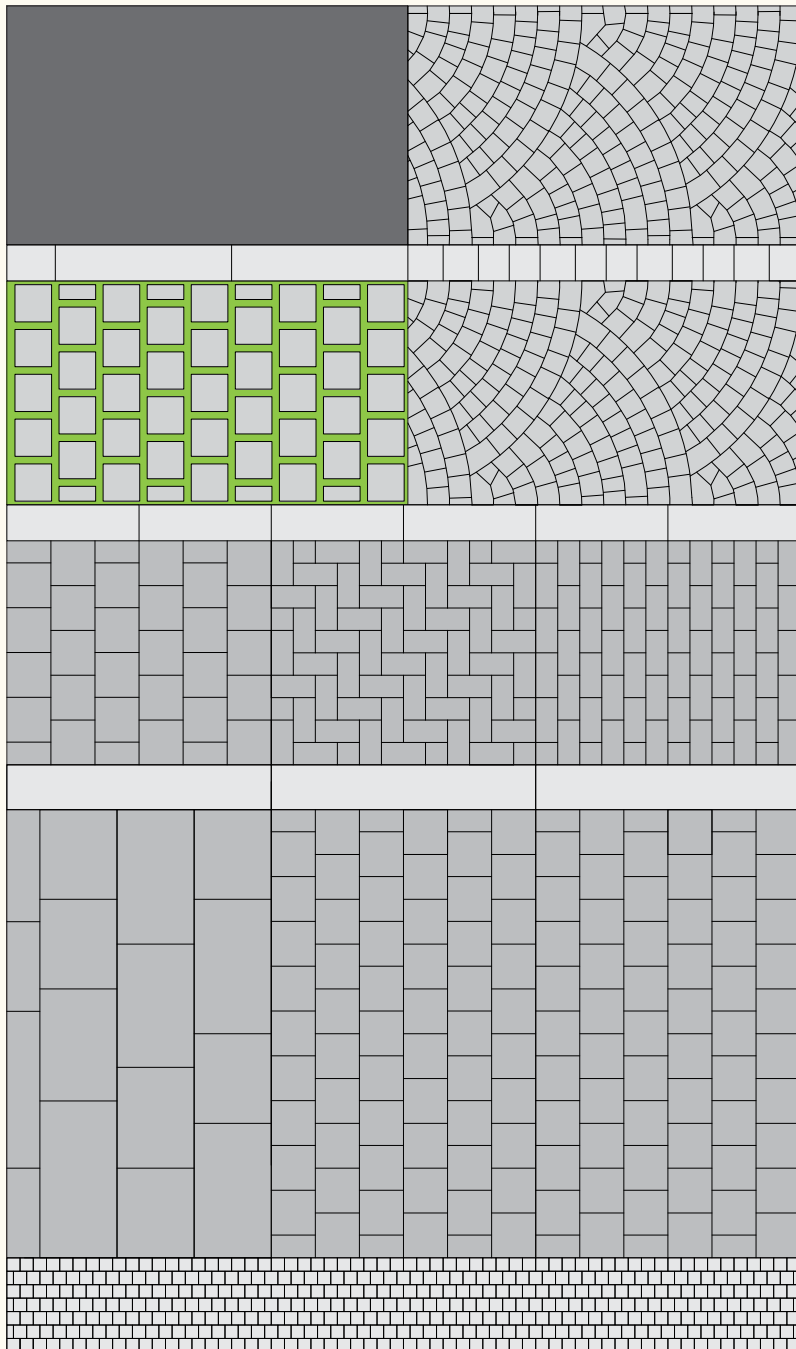
Rozsáhlejší parkovací plochy by měly být řešeny betonovou distanční dlažbou formátu 20/20/8 nebo plastovými zatravnňovacími rošty, tak aby bylo umožněno přirozené odvodnění těchto ploch. Srážkové vody je vhodné směřovat do akumulčních a zasakovacích prvků (s ohledem na zabezpečení pomocí sorpčních vpustí proti kontaminaci ropnými látkami). Skladba všech dlažeb musí umožnit prorostlou travní spáru (osázení travním semenem). Větší plochy je vhodné doplnit o vegetaci nebo členit pomocí výsadby stromů.

Právní předpisy

- Vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb
- ČSN 73 6110: Projektování místních komunikací
- ČSN 73 6131: Stavba vozovek - Kryty z dlažeb a dílců
- ČSN EN 1338: Betonové dlažební bloky – Požadavky a zkušební metody
- ČSN EN 1339: Betonové dlažební desky – Požadavky a zkušební metody
- ČSN EN 1340: Betonové obrubníky – Požadavky a zkušební metody
- ČSN EN 1341: Desky z přírodního kamene pro venkovní dlažbu
- ČSN EN 1342: Dlažební kostky z přírodního kamene pro venkovní dlažbu
- ČSN EN 1343: Obrubníky z přírodního kamene pro venkovní dlažbu

Zahradní čtvrtě

Paleta doporučených materiálů povrchů

- Vozovka
- živičný povrch
 - štípaná žulová kostka
 - tradiční kroužková vazba

- Parkování
- distanční betonová dlažba
 - štípaná žulová kostka
 - s prorostlou travní spárou

- Cyklostezky
- betonová dlažba
 - provázaná vazba

- Obruby a linie
- řezaná žulová š. 20 cm
 - tryskaná, pemrlovaná

- Dlažba
- betonová dlažba
 - řezaná, štípaná mozaika
 - 3 spáry v jednom bodě

Moderní sídliště a areály

☀ Sídliště nebo areály je vhodné řešit jako celky nebo částečně formou ucelených lokalit.

Ⓟ

Moderní části města tvoří velké urbanistické celky – sídliště, areály nebo různé monofunkční zóny. Vzhledem k jednotnému charakteru a rozlehlosti je vhodné řešit celky individuálně bez stigmat a k níže uvedeným pravidlům pouze přihlížet. Vždy by se měl ovšem brát ohled na fakt, že tyto rozlehlé plochy dokážou produkovat velké množství srážkových vod. Proto při návrhu veřejných prostranství by mělo dojít ke změně v odvádění těchto srážkových vod. Je nutné srážkovou vodu odklánět od kanalizace a nechat ji zasakovat. Ideální je však ji využít v místě tak, aby zabraňovala vysušování a přehřívání. Toho lze docílit směřováním srážkové vody do akumulčních prvků, ze kterých může být znovu využita na pravidelnou závlahu okolní vegetace.

Obnova sídliště jako celku
Leinefelde - Blok 5 (foto: Jannie Vinke)

Obruba

Oddělení vozovky a chodníku by mělo být řešeno betonovým obrubníkem jednotné šířky 15 cm, v přírodní verzi. Pro odvodnění vozovky se doporučuje lemování dvojřádkem z žulových kostek nebo krajníkem (přídlažbou). Výškové zdůraznění mezi vozovkou a chodníkem je žádoucí, ovšem s ohledem na intenzitu provozu. Obvyklá výška obruby by měla činit 8-10 cm. V klidných ulicích je vhodné volit nízkou výšku obruby – v ideálních podmínkách 2 cm.

Povrch chodníků

Vzhledem k rozsáhlosti chodníků je nutné volit betonovou dlažbu, čtvercového nebo obdélníkového formátu, bez fazetky. Formáty jsou možné velké, střední i malé. Materiály lze kombinovat do volnějších forem. Pokládka dlažby na 3 spáry v jednom bodě. Asfaltový nebo cementobetonový povrch volíme pouze výjimečně, protože neumožňuje přirozené odvádění srážkových vod. Případné méně významné cesty a chodníčky lze řešit alternativně, například z betonových obrubníků na ležato, z mlatu apod.

Členění formou různých materiálů
Chrudim - ulice Požárníků

Vjezdy, boční ulice

Je žádoucí, aby výškově splynuly s chodníkem a byly odlišeny pouze velikostí dlažby nebo typem skladby betonové dlažby. Vzhledem k motoristické dopravě musí mít preferovaný materiál dostatečnou tloušťku, například vibrolisovaná betonová dlažba tl. 8 cm. Dále platí obecné pravidlo, že povrch výraznější ulice vždy pokračuje a vjezd je naznačen pouze zapuštěnou obrubou.

Cyklostezka

Povrch cyklostezky je vhodné řešit ve stejném materiálu jako je chodník nebo vozovka, tedy např. betonová dlažba bez fazetky, nebo probarvený asfalt. Platí pravidlo, že do dlážděných povrchů smí být vkládán cyklopruh v podobě dlažby, materiálově odpovídající charakteru navazujícího povrchu. Do dlážděných povrchů není vhodné vkládat cyklopruh z odlišných materiálů. Probarvený asfalt se užívá na cyklopruh ve vozovce s živичným povrchem.

Přechody pro chodce

Vzhledem k charakteru oblasti a dopravní intenzitě se přechody pro chodce vyskytují jen minimálně. Obvykle se vyskytují jen místa pro přecházení. Tak či onak, tyto plochy by měl být vodorovně vyznačeny za použití jiného odstínu či formy dlažby ve zvýšeném pásu z betonové dlažby. Například lze použít maloformátových probarvených prvků. Toto řešení nahrazuje trvanlivě a nadčasově běžné vodorovné značení. Zároveň tento zvýšený pás zklidňuje dopravu, což je v této oblasti žádoucí. Pokud to místní podmínky nedovolují, volíme běžné vodorovné značení na živичném povrchu.

Drobné detaily

Všechny prvky, které vstupují do povrchu, musejí výškově a materiálově navazovat, např. je vhodné volit poklopy, které mohou být vydlážděny betonovou dlažbou.

Velkoformátová dlažba volnější skladby
Opava - sídliště Kateřinky

Chodník z betonových obrub na ležato
Brno - vnitroblok Křídlovická

Barevně odlišená dlažba cyklostezky
Protivanov

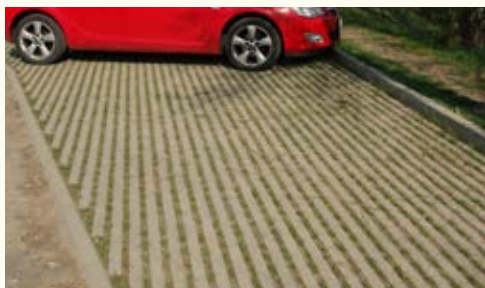
Na sídliště je vhodnější volnější forma
Opava - ulice Fugnerova

Komplexní řešení z betonových prvků
Nymburk - Generála A. Sochora

Parkovací plocha z distanční dlažby
Krnov - Sídliště pod Čvilínem

Parkovací plocha z distanční dlažby
Brno - ulice Veslařská

Odvodnění parkovacích ploch do zásaků
Brno - obytný soubor Panorama

Vozovka

Povrch vozovky by měl být jednotný po celé délce průjezdu daným veřejným prostranstvím. Standardní živičný povrch by měl být doplněn na významných místech betonovou dlažbou, která je vhodným nástrojem pro jejich zdůraznění a zklidnění dopravy (vhodná do prostorů s rychlostí do 30 km/h). Vzhledem k motoristické dopravě musí mít dlažba dostatečnou tloušťku, například vibrolisovaná betonová dlažba musí mít minimální tloušťku 8 cm, ideálně však 10 cm. Skladba dlažby musí zajistit dostatečnou provázanost jednotlivých prvků.

Parkovací zálivy a parkovací místa

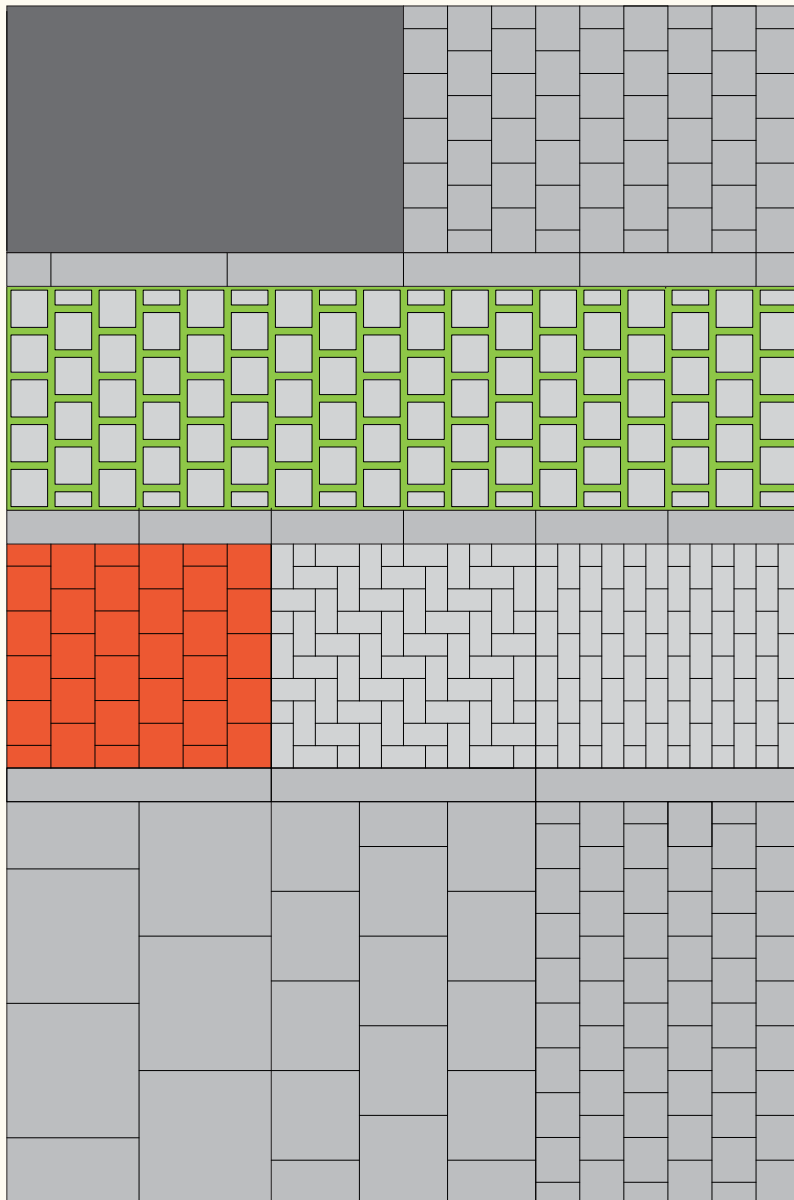
Je vhodné, aby tato klidová část vozovky byla materiálově blízka chodníku. V modernistickém městě volíme betonovou dlažbu. Rozsáhlejší parkovací plochy by měly být řešeny betonovou distanční dlažbou různého formátu (např. 20/20/8) nebo plastovými zatravnovacími rošty, tak aby bylo umožněno přirozené odvodnění těchto ploch. Srážkové vody je vhodné směřovat do akumulčních a zaskokovacích prvků (s ohledem na zabezpečení pomocí sorpčních vpustí proti kontaminaci ropnými látkami). Skladba všech dlažeb musí umožnit prorostlou travní spáru (osázení travním semenem). Větší plochy je vhodné doplnit o vegetaci nebo členit pomocí výsadby stromů.

Právní předpisy

- Vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb
- ČSN 73 6110: Projektování místních komunikací
- ČSN 73 6131: Stavba vozovek - Kryty z dlažeb a dílců
- ČSN EN 1338: Betonové dlažební bloky – Požadavky a zkušební metody
- ČSN EN 1339: Betonové dlažební desky – Požadavky a zkušební metody
- ČSN EN 1340: Betonové obrubníky – Požadavky a zkušební metody
- ČSN EN 1341: Desky z přírodního kamene pro venkovní dlažbu
- ČSN EN 1342: Dlažební kostky z přírodního kamene pro venkovní dlažbu
- ČSN EN 1343: Obrubníky z přírodního kamene pro venkovní dlažbu

Širší centrum města

Paleta doporučených materiálů povrchů

Vozovka
- živičný povrch
- pojízdná betonová dlažba

Parkování
- distanční dlažba
- s prorostlou travní spárkou

Cyklostezky
- betonová dlažba
- probarvený asfalt
- provázaná vazba

Obruby a linie
- betonová obruba š. 15 cm

Dlažba
- kvalitní betonová dlažba
- různé formáty
- 3 spáry v jednom bodě

4.2 Životní prostředí

 Jak pro údržbu stávající výsadby na základě dendrologického průzkumu, tak pro vegetační návrh nové výsadby, je klíčové, aby byly vždy zpracovány odborníky.

Strom solitér dotvářející příjemnou pobytovou plochu.
Brno – Jakubské náměstí

Podzemní ochrana kořenů stromu
Brno – ulice Gorkého

Tradiční litinová mříž
Chrudim – ulice U Vodárny

Výsadba

- Ⓓ Strom je hlavním vegetačním a kompozičním prvkem krajinářské architektury nejenom prostorově, ale také dynamicky – časově. Strom může být silným jedincem (článkem) nebo součástí skupiny či aleje. Uplatňujeme je při osazování parků, k dotvoření širších ulic a parterů náměstí. Strom může také doprovázet významné stavby nebo drobnou architekturu. Jeho úlohou je dotvořit příjemné a zdravé životní prostředí i ve městě. Může také hrát úlohu mikroklimatickou, dopravně bezpečnostní (boční vítr, závěje), psychologickou (snížení kontrastů, oddělení) nebo stavebně technickou (odvodňování, zpevnění).
- Ⓐ Proto je při výběru výsadby nutné dbát na následující faktory ve vztahu k okolnímu prostředí: barva stromu v čase, růst stromu v čase a vztah světlo–stín. Novým požadavkem plynoucím z měnících se klimatických podmínek je výsadba zeleně, která je odolná těmto změnám. Také je nutné brát v potaz koordinaci s podzemním vedením sítí a budoucí kvalitní péči – údržbu.

Ochrana stromu

Ochrana stromu před negativními vlivy se propisuje do městského mobiliáře. Mobiliář rozlišuje tři základní ochrany: pod povrchem formou prokořitelných buněk, na povrchu u paty kmene formou mříže, nebo v prostoru různé sloupky, zábradlí, zábrany a kotvení. Prokořitelné buňky a mříže jsou užívány v prostorech s velkou intenzitou využívání, typicky na náměstích a hlavních ulicích. Naopak zábrany jsou vhodné do prostorů s nižší intenzitou.

- Ⓓ Prokořitelné buňky - jedná se o kořenové koše, které vymezují trvale velký objem pro růst kořenů při maximalizaci využitelného prostoru nad i pod zemí. Poskytují také ochranu před zhuťněním půdy motorovou dopravou.
- Ⓓ Mříž - vymezuje trvale propustnou plochu a chrání ji proti udusání. Je nutné volit takové řešení, které je vhodné jak pro kruhový, tak pro čtvercový typ – to umožňuje většina mříží se soustřednými kružnicemi. Při navrhování je vhodné zvážit, zdali zarovnání stromů dovoluje jejich zarovnání na zemi. Je nutné brát v potaz specifické čištění povrchů či zimní údržbu (sůl atd). Mříž musí být z menších dílů, které dovolují snadnější manipulaci (obvykle se skládají z minimálně

4 ks), ideálně celková velikost nepřekročí 1,5 x 1,5 m.

Sloupky, zábradlí nebo menší ploty – slouží jako ochrana (D) proti poškození kmene např. autem. Menší ploty také umožňují ve vymezeném prostoru, chráněném proti sešlapu, realizovat výsadbu bylin. Společně se stromem může tato divočejší forma zeleně obohatit okolní veřejný prostor.

Kotvení stromů – chrání kmen stromu a zajišťuje jeho stabilitu. Obecně rozlišujeme kotvení dočasné a kotvení trvalé, dle použitého materiálu.

Dočasné kotvení je takové, kdy kmen stromu je uvázán popruhem na třech dřevěných kůlech. Ty jsou u paty stromu doplněny příčkami, držícími stabilitu konstrukce a chránícími před psí močí. Dřevěné dočasné kotvení musí být použito u všech nově zasazených stromů mimo historické centrum města.

Trvalé kotvení je z kovu, je demontovatelné a musí navazovat na design mříže. Volíme jej pouze k nově zasazeným stromům do historického centra města.

Zvýšený obrubník či sokl – podobně jako plot – slouží k ochraně kmene před poškozením, dále však zamezuje kontaminaci solí při zimní údržbě. Sokl může být doplněn o sedák a vybízet k posezení (viz 4.5.7).

Květináče, nádoby na květiny a záhony

Květiny ve městě nepůsobí jen jako významný estetický prvek, (V) ale mají i funkci podpory biodiverzity. Dále mohou působit jako oživující prvek a měly by se stát neodmyslitelnou součástí každého města a všech jeho významných prostranství. Květiny lze umísťovat do květináčů, závěsných nádob nebo záhonů. Květináče a závěsné nádoby umísťujeme zejména v historickém centru města, kde jsou vzhledem k velkým dlážděným plochám omezené možnosti, jak dostat zeleň do ulic. Záhony mohou být součástí parků a hlavních ulic se zelenými pásy.

- Materiál volně stojících květináčů musí odpovídat danému veřejnému prostranství. (P)
- Závěsný systém a květináče na stožáry VO musí mít shodný barevný odstín jako stožáry VO. (P)
- Sortiment rostlin pro záhony musí odpovídat danému stanovišti (slunná, polostinná a stinná) a barevné koncepci. (P)

Dočasné kotvení stromů
Praha – Janáčkovo nábřeží (foto: Praha.eu)

Drobný plot zajišťuje prostor pro záhon bylin
Viedeň – ulice Kreuzgasse

Sokl chrání půdu před kontaminací solí
Opava – Hozovo nábřeží

Kultivované dřevěné květináče
Brno – Moravské náměstí

 Vysadit strom je snadné, ale finančně nákladné. V městských podmínkách bez pravidelné závlhky v suchých obdobích nová výsadba usychá a je finálně ztrátová.

Zavlažovací vak může být umístěn i k nové výsadbě ve volné krajině.
Ostopovice

 Závlahový systém musí být navržen odborníkem. Správný návrh a seřízení zavlažovacího systému je nejdůležitějším předpokladem pro jeho správnou funkci. Vadně navržený nebo seřízený systém může narušovat rostlinná tkáň, rozrušovat půdu, mít zbytečné vodní ztráty a více škodit než pomáhat.

Typická šachtice a postřikovač
Luhačovice – kolonáda

Zavlažování

D Pro zachování kvality parkových ploch, trávnických ploch a výsadby ve vegetačním období je nutná závlhka. Umělé zavlažování nahrazuje nebo doplňuje přírodní dešťové srážky vodou z alternativního zdroje, např. z vodoteče, pramenu, studny nebo retenční nádrže. K využití veřejného vodovodu jako zdroje, by mělo docházet pouze výjimečně. Na veřejných prostranstvích lze využít dva druhy závlahových systémů:

- Lokalizovaný, který pomocí přirozeného tlaku (zavlažovací vaky nebo mikroporézní potrubí) ve formě bodové závlahy šíří vodu v nízké intenzitě ke konkrétnímu stromu či keři.
- Postřikový, kdy je voda pod vysokým tlakem rozstříkována automatickým systémem na danou plochu a simuluje tak přírodní déšť.

P Zavlažovací vak - je jednoduchý doplňkový prostředek pro zavlažování nově vysazených stromů a keřů nebo starších stromů v suchých obdobích. Vak z odolného materiálu (UV odolná plastová fólie) o objemu cca 100 l se umísťuje kolem kmenu stromu. Ve spodní části jsou otvory pro závlhku. Není závislý na stálém vodním zdroji a je opakovatelně použitelný. Objem vodu uvolňuje 5-9 hodin bez ztráty vypařováním.

P Automatický postřikový systém - je složený z ovládací jednotky, senzoru, čerpadla, vlastního potrubí, elektromagnetických ventilů a postřikovačů. Vzhledem ke jeho složitosti je nutné do veřejných prostranství volit pouze plně profesionální systémy.

Základem pro návrh je podrobný plán plochy k zavlažování a zdroj vody. Zpravidla se postřikovače umísťují na vzdálenost dosahu postřiku, a to do nejprve do rohů plochy, následně podél stran a případně do plochy, tak aby se rovnoměrně překrývaly a tvořily spotřebou vody srovnatelné sekce. Výběr trysek se odvíjí od velikosti plochy, na menší plochy volíme rozprašovací postřikovače, na větší plochy postřikovače rotační. Na počátku každé sekce je uzávěr s elektromagnetickým ventilem. Ventily několika sekcí se seskupují do ventillových šachtice, které se umísťují přímo do trávníku, tak aby byly dobře přístupné. Navržená délka a dimenze potrubí musí zajišťovat dostatečný tlak (vše musí být ověřeno výpočtem). Ovládací jednotku integrujeme do stávajícího objektu nebo do samostatně stojící skříň. Jednotka je kabely propojena s jednotlivými ventily, hlavním ventilem, čerpadlem a se senzorem. Senzor musí být umístěn na volném prostranství, kde bude přímo vystaven povětrnostním vlivům.

Nakládání s dešťovými vodami

V nenarušeném přírodním prostředí převažuje odpařování nad vsakováním. Podíl odtoku je minimální a odtokové špičky jsou nízké. Naopak ve vodní bilanci města dominuje odtok se silnými špičkami. Velkoplošné zpeňování povrchu znesnadňuje vsakování a odpařování. Zpevněné povrchy jsou ze své podstaty minimálně propustné oproti přirozeným zeminovým povrchům a navíc u nich odpadá možnost výparu rostlinami. Možností, i s ohledem na adaptace na klimatické změny, jak významně zlepšit místní vodní bilanci – při zachování ochrany vody a půdy – a posílit tak podíl přírodě blízkého prostředí, je uplatňovat základní principy moderního nakládání s dešťovými vodami právě na veřejných prostranstvích. Je nutné změnit přežitá řešení odvádění srážkových vod odtokem, odklonit vody od kanalizační a co nejlépe využívat možností odpařování, zadržování, čištění a vsakování v daném místě.

Cílem musí být navrhovat taková veřejná prostranství, která ^(P) vytváří nebo obnovují co možná nejpřirozenější odtokovou bilanci pomocí následujících prvků:

- Propustné povrchy - přednostně volit povrchy z propustné dlažby, zatravnovací dlažbu nebo rošty.
- Povrchové odvádění - otevřené jímání a odvod pomocí snadno udržitelných dlážděných žlabů, koryt, příkopů nebo případně přerušovaných obrubníků, tak aby voda našla přirozenou cestu z plochy a byl jasně patrný její pohyb.
- Retence - cíleně sbírat srážky do povrchových (příkopy, koryta) a podpovrchových (vsakovací drenáž, nádrže) zařízení bez trvalého zaplavení a dávkovat odpouštění vody.
- Čištění - více či méně silně znečištěnou vodu povrchově (pomocí vhodné vegetace) či podpovrchově (lapače kalu, filtrační pytle) čistit již v místě.
- Vsakování - pokud umožňují přirozené terénní a půdní poměry, cíleně vsakovat dešťové vody pomocí liniových (rýhy, trativody, koryta nebo drenáže) nebo bodových (vsakovací jáma) zařízení.
- Svádění - očištěnou vodu decentralizovaně odvádět do povrchových vod pomocí viditelných svodů, a rozložit přítékající množství do několika zaústění.
- Znovu využití - pokud to umožňují místní podmínky, uvažovat o zřízení retenční nádrže na dešťovou vodu jako zdroje pro umělé zavlažování.

Každé promyšlené odlehčení kanalizační sítě a čistírny odpadních vod přináší finanční úsporu a zvyšuje kvalitu životního prostředí.

Málo vytížený, maximálně propustný povrch
Brno – Komenského náměstí

Povrchové odvádění dlážděným žlabem
Brno – ulice Údolní

Odvodnění parkovacích ploch do zásaků
Brno - obytný soubor Panorama

Z poloviny náměstí jsou srážky sbíraný a využity k zavlažování druhé půlky.
Brno – Juliánovské náměstí

4.3 Mobiliář

☀️ Mobiliář nazýváme nábytkem veřejného prostoru. Venkovní prostředí (klimatické podmínky, míra užívání a opotřebenosti) vyžaduje prvky jednoduché, účelné, snadno udržovatelné, odolné proti vandalismu a umožňující rovné užívání bez rozdílu.

Malý pobytový prostor aktivuje neformální posezení
Brusel – Rue de l'Épée

Elegantní a jednoduchá lavička s opěradlem
Krnov – náměstí Osvobození

- Ⓓ Přestože se může zdát, že se jedná – vzhledem k velikosti objektů – o záležitost banální, mobiliář představuje jiný způsob, jak pracovat s městem. Volba mobiliáře podtrhuje a vylepšuje obraz veřejného prostranství, respektive celého města, nebo jej naopak výrazně narušuje. Jeho primární rolí je totiž vytvořit zázemí pro plnohodnotné užívání veřejných prostranství jeho uživateli. Vždy je důležité zvážit fakt, že mobiliář se nesmí sám o sobě stát „pěkným“ objektem, který nebude svoji funkční roli plnit a bude překážet. Musí plnohodnotně podporovat užívání prostoru, kultivovaně a čitelně jej dotvořit.
- Ⓓ Zásadním vodítkem při volbě je charakter prostranství. Obecně platí, že na běžná, opakující se prostranství volíme mobiliář z prvků katalogu (viz část 6–Příloha). Naopak na specifická, unikátní prostranství je možné vybrat mobiliář individuálně. V obou případech platí, že měřítko, provedení detailů a masivnost konstrukce musejí odpovídat danému okolí a finančním prostředkům vynaloženým na obnovu prostranství.
- Ⓓ Město by se mělo vyvarovat výrazné prezentaci značek na mobiliáři – svádí totiž k záměně veřejného prostoru za soukromý, případně za exhibici firmy. Primárně by mobiliář měl nosit značku města nebo svého správce.

Sedací mobiliář

- Ⓓ Možnost k sezení patří spolu s odpadkovým košem a stojany na kola mezi základní vybavení veřejných prostorů. Obecně se možnost sezení neomezuje jen na standardní lavičky, ale patří sem také další méně formální místa – zídky, schody, plůtky atd. Volba sedací možnosti musí vhodně doplňovat konkrétní místo. Město by mělo nabízet pestrou škálu možností k sezení, protože tak podporuje pobyt obyvatel ve veřejném prostoru. Je tedy žádoucí nesoustředit se pouze na lavičky, ale snažit se vytvářet i méně formální druhy sedacího mobiliáře.
- Ⓓ Polohu mobiliáře volíme s ohledem na velikost prostoru, jeho osvětlení, jeho prostupnost a potenciál sociální interakce. Obecně vhodné jsou takové typy mobiliáře, jejichž design je elegantní a střídmý, jsou pohodlné pro uživatele a snadno se udržují (například výměna lamely apod.). Na vhodných místech doplníme koše a stojany na kola.

Lavičky s opěradlem

(D)

- Ergonomicky tvarovaný sedák s opěradlem z dřevěných lamel (dle možností dodavatele, hlavní preferencí je akát, dále borovice, exotické dřevo, smrk), upravené lakem nebo olejem
- Konstrukce podnože z litiny nebo oceli, umístěná pod sedákem a nepřesahující sedák
- Konstrukce upravená lakováním vypalovanou barvou, v případě oceli na podkladový žárový zinek ponorem
- Kotvená do země do betonového základu

Nábřežní schody s dřevěnými sedáky
Bojkovice - Tillichovo náměstí

Lavičky bez opěradla

(D)

- Do rušnějších míst a do míst s více orientačními směry volíme lavičky bez opěradel stejných parametrů jako lavičky s opěradlem.
- Další druhy sezení navrhujeme individuálně, pokud možno s lamelovými sedáky.

Kamenný sokl s dřevěnými sedáky
Praha - Havlíčkovo náměstí

Stojany na kola

Stojan na kolo musí mít tři základní vlastnosti: je praktický, (P) jeho výška umožňuje bezpečné odložení všech typů kol (dětská, horská, silniční, s brašnami, sedačkami) bez hrozby pádu a jeho forma usnadňuje uzamčení lanovým nebo trubkovým zámekem. Vzhledem ke snadné údržbě volíme samostatné stojany kotvené do země, které umožňují uzamčení kola ze všech stran. Dále je třeba se vyvarovat prvků, které jsou založeny více na výrazné estetice než praktičnosti. Stojany umísťujeme do míst s velkou frekvencí cyklistů a do míst s potenciálem velké poptávky – do předprostorů veřejných budov, před obchody, po trasách cyklostezek u zastavení apod. Na vhodných místech spolu s lavičkami a koši. Do dopravních uzlů je možné navrhovat také bikeboxy. Stojany lze také umístit jako ochranu stromů. Umísťujeme je do linií, tak aby nepředstavovaly novou bariéru pro pěší.

Stojan na kolo

(D)

- Umožňuje opření rámu všech typů kol alespoň ve 2 bodech pro zajištění stability a kolo lze k němu snadno uzamčít
- Oblá a hladká konstrukce stojanu z oceli, tvarovaná nebo svařovaná z profilů O, L
- Konstrukce upravená lakováním vypalovanou barvou na podkladový žárový zinek ponorem

Ideálními a dostačujícími jsou stojany ve tvaru obráceného písmena U. Lze je snadno vyrobit z otevřených nebo uzavřených kovových profilů. V případě potřeby lze rozšířit o drobné detaily. 💡

Subtilní stojan na kola
Toulouse - park La Daurade

Bikeboxy umístěné před sportovištěm
Bohumín – Aquacentrum (foto: Urbania)

💡 Město podporuje třídění odpadů. Na velká veřejná prostranství je vhodné doplnit odpadkové koše na separovaný odpad.

- Ideální stojan má kontaktní zónu pogumovanou a brání tak poškození rámu kola
- Kotvený do země do betonového základu

ⓓ Bikebox

- Umožňuje bezpečné uložení kol a menších zavazadel.
- Vhodný je bezobslužný elektronický zamykací systém a platba kartou nebo zálohový systém na mincovní zámek.
- Vzhled bikeboxu musí být přizpůsoben okolnímu prostředí.

Odpadové nádoby

- ⓓ Odpadové nádoby musejí splňovat tyto vlastnosti: musejí být dostupné bez rozdílu (děti, vozíčkáři), snadno udržovatelné, musejí mít dostatečnou kapacitu do daného prostředí a musejí být sladěny s ostatními prvky. Pokud je to možné, umísťujeme nádoby jako zavěšené na stožáry veřejného osvětlení. Eliminujeme tím koncentraci špíny u paty koše. Umísťujeme je do linií s lavičkami nebo stojany na kola, tak aby nepředstavovaly novou bariéru pro pěší.

Kontejnerová zástěna z kovových roštů
Videň – ulice Zimmermannplatz

ⓓ Odpadkové koše

- Rozměry a kapacita musejí odpovídat danému místu.
- Vnitřní robustní a snadno udržitelná konstrukce z kovu, upravená žárovým zinkem ponorem.
- Lamelové vnější opláštění může doplnit lavičky.
- Případně je celý koš z kovu, s povrchovou úpravou .
- Součástí každého odpadkového koše musí být plocha pro zhasínání cigaret.
- Pokud je to možné, odpadkové koše zavěšujeme na sloup VO, jinak kotvené do země nebo dlažby.
- Součástí odpadové nádoby na psí exkrementy musí být zásobník na papírové sáčky.

Kontejnery

- ⓓ Nadzemní nádoby na komunální odpad a údržba jejich okolí vytvářejí na veřejných prostranstvích nevábna a špinavá místa. Proto je vhodné budovat pro jejich umístění objekty – zástěny z dřevěných lamel, roštů nebo jiného odolného materiálu.

V souvislé zástavbě je vhodné uvažovat o podzemních kontejnerech. Kvalitní podzemní kontejnery nevytvářejí bariéry, mají vhodné měřítko do městských prostředí a často i vyšší kapacitu.

- ⓓ Pro oba případy platí, že musejí být umístěny mimo chodník,

Dokonale materiálově i barevně začleněné podzemní kontejnery
Znojmo

například do zeleného pásu nebo v rámci parkovacích míst, přístupné pro svozové vozy. V obou případech mají nádoby spodní výsyp a jejich svoz je zajišťován přes rameno a závěsný systém. Z toho důvodu nesmí být nádoby zastřešeny.

Podzemní kontejnery

D

- Vhazovací otvor u podzemního kontejneru by měl být co největší, zároveň musí být však bezpečný.
- Povrch pochozí plochy podzemního kontejneru musí v historickém centru navazovat jak materiálově, tak výškově na okolní plochu, v jiných lokalitách je možný standardní povrch.
- Barevnost kontejnerů navazuje na ostatní mobiliář, druh odpadu vyznačuje pouze barevně označená hlavice/víko.
- Sestava na tříděný odpad musí obsahovat vždy kontejnery na plast, papír a sklo.
- Vhodné je sestavu na tříděný odpad rozšířit i o vhoz na směsný komunální odpad.

Nadzemní kontejnery

- Umisťovat do zástěn z perforovaného kovu, roštů a podobně, bez zastřešení.
- Je nutné vytvářet pouze celistvé objekty, jejichž pochozí plocha výškově navazuje na okolní plochy, pro snadnou manipulaci s nádobami.

Odpadové nádoby občanů

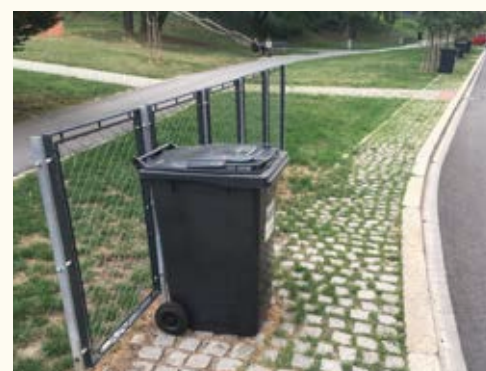
- Soukromé nádoby se musí trvale umisťovat na soukromé pozemky (do dvorů, průjezdů, předzahrádek apod.).
- Odpadové nádoby občanů se nesmí trvale volně umisťovat do veřejného prostranství.
- Pokud není z vážných důvodů možnost umístit nádobu na vlastní pozemek, lze nádoby umisťovat do zástěn nebo přístřešků poskytnutých městem.
- Je nutné vytvářet pouze celistvé objekty, jejichž pochozí plocha výškově navazuje na okolní plochy, pro snadnou manipulaci s nádobami.

Kontejnerová zástěna z kovových roštů
Praha – ulice Lupáčova

Odpadová zástěna z kovových lamel
doplněná o živý plot
Brno – ulice Dobrovského

Odpadová zástěna z plotových dílů
s popínavými rostlinami
Brno – ulice Kartouzská

Voda ve městě může mít nespočet podob - dešťová, pitná, přírodní. Kašny, fontány, malé okrasné vodní nádrže, pítka, ptačí napajedla, ale i akumulační nádrže jsou jen některé z mnoha vodních prvků, které lze umístit i do omezeného veřejného prostoru.

Lapidární kašna jako součást předprostoru muzea
Litomyšl – ulice Jiráskova

Moderní velkorysý vodní prvek
Remeš – Place du Parvis

Jednoduché a účelné pítka
Brno – vnitroblok Křídlavická

Vodní prvky

Ⓥ Voda ve městě nepůsobí jen jako významný estetický prvek, ale má i funkci regulátoru mikroklimatu a samozřejmě plní svojí základní roli ve fotosyntéze vegetace. Dále může působit jako oživující prvek či plnohodnotné umělecké dílo.

Vodní prvky by se měly stát neodmyslitelnou součástí každé části města, a to jak historické, tak moderní. Hlavně také všech významných prostranství, kde je velká intenzita lidí. Proto při volbě vodní atrakce nebo prvku bereme v úvahu charakter veřejného prostranství a účel, který má voda plnit, dále náročnost údržby vodního díla, finanční možnosti a bezpečnost.

Malé vodní prvky můžeme využít i na velkém prostoru, ale je třeba je umístit na exponovaná místa, například ke vstupům nebo průchodům, do kompozičních os nebo do okolí významných budov. Mezi malé vodní prvky řadíme i rozprašovače vodní mlhy, které dokážou eliminovat teplotní extrémů v časovém i prostorovém měřítku.

Větší vodní prvky potřebují zázemí na umístění své technologie. Řadíme mezi ně také zasakovací nebo akumulační prvky pro hospodaření s dešťovou vodou. Při návrhu nebo rekonstrukci velkých veřejných prostranství by mělo dojít ke změně v odvádění srážkových vod do podzemních akumulačních prvků, ze kterých mohou být znovu využity na pravidelnou závlivu okolní vegetace.

ⓓ Kašny a pítka

- Jeho ztvárnění volíme individuálně na základě typologie a charakteru daného veřejného prostranství.
- Umísťujeme dle individuálního koncepčního projektu, větší objekty v rámci většího celku.
- Drobné prvky, např. pítka, musejí být ergonomické, musejí zajišťovat snadné napouštění vody bez postříkání, opláchnutí rukou a osvěžení zvířat (umístění misky).
- Ve všech případech je nutné pamatovat na odvodnění okolního prostředí, včetně možností umístění různých roštů.

ⓓ Hospodaření s dešťovou vodou

- Je nutné změnit způsob nakládání s dešťovou vodou tak, aby lépe vyhovoval současné více zastavěné krajině.
- Technická řešení hospodárného nakládání s dešťovou vodou existují a není potřeba vymýšlet nové.
- Je nutné respektovat, že zasakovací průlehy nebo retenční nádrže vyžadují jiné způsoby údržby než běžná stoková síť.

Orientační systém včetně informačních tabulí

V rámci turistických naučných tras a cílů jsou na území města informační tabule lokálního a regionálního významu sdělující informace o dané lokalitě, případně doplněné mapou. Vzhledem k umístění i v odlehlejších místech je nutné, aby byly cedule odolné a bezúdržbové, konstrukce musí být pevná, ale maximálně subtilní.

- Současná nosná konstrukce tabulí má litinovou historizující formu, kterou je vhodné nadále zachovat. (P)
- Je důležité, aby tento mobiliář byl barevně sjednocen s ostatním mobiliářem (P)
- V lokalitách, kde se setkávají různé označnický (KČT, rekreační okruh, městský informační systém), je nutné tyto systémy sjednocovat, případně integrovat jejich konstrukce a předejít tak duplicitní instalaci. (P)

Zábrany

Užití zábran slouží k řízení toků v prostoru, chrání klidné a bezpečné užívání prostoru. Zábrany by měly být používány v co nejníže míře, jinak vytvoří nežádoucí fyzickou bariéru – v současné době však dochází k nadužívání, které spíše reflektuje funkčně nevyřešené prostory s předpokladem bezohledného chování daných účastníků a vytváří nové bariéry. (D)

Problémové a nežádoucí jevy plynoucí z dopravy lze omezit několika druhy zábran – bodovými nebo lineárními. Mezi nejčastější nežádoucí jev patří nepovolené parkování. To lze řešit zvýšením obruby nebo použitím zahrazovacích sloupků. Musejí být ovšem použity v co nejmenší možné míře, tak aby jejich prezence neomezila užívání veřejných prostorů a nezhoršila prostor ohrožený občasným nepovoleným parkováním. Další prvky umísťujeme dle potřeby. Použití souvislých lineárních zábran musí být v nejníže možné míře. Jinak hrozí vytváření dominantních bariér, které jsou proti principu veřejných prostorů. (D)

- Pohyb chodců lze usměrnit přirozeným uspořádáním prostoru.
- Ochrana chodce musí umožňovat průchod.
- Přirozené oddělení tvoří stromořadí s pásem mobiliáře nebo pás parkovacích míst.

V orientačním systému vždy platí známé pravidlo, že méně je více. 💡

Současná podoba informačních tabulí
Krnov - Cvilín

Každému použití zábrany musí předcházet úvaha, zdali je možné podobného výsledku dosáhnout pomocí bezbariérového řešení – například rozšířením chodníků, zúžením daných prostorů nebo povrchovým zvýrazněním. Výjimkou jsou zábrany sloužící k ochraně chodců před auty, nikoliv však aut před chodci. 💡

Sloupky vymezující pěší část náměstí
Brno - Moravské náměstí

Schodiště z kamenných stupňů doplňuje subtilní zábradlí
Chrudim – městské hrady

D

Zábradlí

- Ochrana před pádem z výšky.
- Vzhled musí reflektovat daný prostor – do městského prostředí postačí subtilní zábradlí umírněného designu.
- Musí být doplněno o dobře umístěné vodící linie.
- Mělo by být tvořeno z modulových dílů, které lze snadno vyměnit.
- Ukotvení a spoje by měly být chytře schovány, tak aby nevyčnívaly z konstrukce.
- Konstrukce zábradlí se tvoří z oceli, tvarovaná nebo svařovaná ze subtilních profilů.
- Konstrukce upravená lakováním vypalovanou barvou na podkladový žárový zinek ponorem.
- Kotvíme je do země do betonového základu, případně na fasádu nebo do schodišťových stupňů.

Plot složený ze subtilních demontovatelných modulových dílců
Praha – Havlíčkovo náměstí

D

Sloupky

- Slouží k zamezení vjezdů vozidel, případně jako psychologická bariéra místo zábradlí.
- Na veřejné prostranství patří jednoduché zahrazovací sloupky s hladkým válcovým tvarem.
- Konstrukce sloupků z oceli nebo litiny, profilu „O“, s tvarovanou hlavíci pro rozlišení osobami se sníženou orientací.
- Ocelová konstrukce by měla být upravená lakováním vypalovanou barvou na podkladový žárový zinek ponorem.
- Kotvíme je do země do betonového základu, případně s možností demontáže.

Kamenný patník zabraňující vjezdu vozidel je vhodný do historického centra
Krnov – náměstí Hrdinů

D

Patníky

- Kamenný patník je typ zábrany vhodných do historického centra.
- V Krnově se vyskytuje místní specifický typ, který je vhodné zachovat a dále rozšiřovat.
- Krnovský patník má tvar komolého kužele a nadzemní část má tyto rozměry: spodní podstava má průměr 50 cm (X), horní podstava má průměr 25 cm (X/2) a celkovou výšku 60 cm.

Zastávky MHD

V současnosti je na území města poměrně rozsáhlá síť MHD. Stav zastávek je stabilní. Vzhled zastávek – označnicků a přístřešků – ale může do budoucna lépe reagovat na místní potřeby.

Označnick

Označnick je základním prvkem zastávky, nese nejméně tři důležité informace pro cestující – dopravní značku, označení linky a jízdní řád. Proto by měly označnick mít jednotnou podobu po celém městě. Případný nový design musí být lehce identifikovatelný, kultivovaný a musí odpovídat své funkci.

D

Přístřešek MHD

Přístřešek MHD by měl mít sedací lavici z dřevěných lamel viz lavička. Musí umožnit výhled na přijíždějící vozidlo a musí chránit proti povětrnostním vlivům. Do stísněnějších prostor umísťujeme přístřešky bez bočnic, jinak s transparentní bočnicí. Přístřešky musejí být umístěny tak, aby nevytvářely špatně udržovatelná místa a zákoutí a aby byla umožněna jejich údržba ze všech stran.

D

Přístřešek

- Konstrukce přístřešku z oceli, tvarovaná nebo svařovaná z profilů, dřevěná nebo kombinovaná.
- Konstrukce musí být upravená lakováním vypalovanou barvou na podkladový žárový zinek ponorem.
- Kotvíme ji do betonového základu nebo podezdívky.
- Bočnice musí být z transparentních materiálů nebo dřevěných lamel umožňující výhled.

D

Právní předpisy

- ČSN 73 6425-1: Autobusové, trolejbusové a tramvajové zastávky, přestupní uzly a stanoviště – Část 1: Navrhování zastávek

Veřejné toalety

Objekty veřejných toalet je vhodné navrhovat jako součást stávajících objektů, případně jako jejich přirozené rozšíření. Tím lze docílit snížení nákladů na jejich pořízení. Jejich součástí by měly být prostory pro širokou škálu potřeb (přebalování, osvěžení, případně také sprchy). Pokud to umožňují okolní podmínky, je vhodné přemýšlet o zapojení systému na hospodaření s dešťovými vodami. Splachování toalet ani voda na pravidelnou údržbu nevyžadují vodu vysoké kvality, a měkká dešťová voda je proto ideální.

V

Jednoduchá, ale velmi kultivovaná
Bystřice p. Hostýnem – U hřbitova
(foto: BoysPlayNice)

Kvalitně provedená malá zastávka
Krahučej – u silnice I/45

Veřejné WC začleněné do historického prostředí
Odry – Kostelní ulice (foto: L. Dehner)

4.4 Osvětlení

Primárním cílem veřejného osvětlení musí být vytvoření kvalitního světelného prostředí, a proto je nezbytné, aby jej koncipoval světelný technik a konzultoval s architektem.

Standardní postup tvorby VO:

1. Koncepce VO:

- a) systém zatřídění
- b) ovládání regulace
- c) zapojení

2. Projekt VO:

- a) zatřídění komunikace
- b) typ a geometrie osvětlovací soustavy

3. Technické prostředky pro VO:

- a) světelné zdroje
- b) svítidla
- c) předřadníky

Ⓟ

Veřejné osvětlení je součástí tzv. veřejně prospěšných služeb, s výrazným vlivem na kvalitu života ve městě a jeho životní prostředí. Jeho úroveň se odráží jak v obecné bezpečnosti, tak i dopravní. Účelem je venkovní osvětlení prostorů města zahrnující osvětlení pozemních komunikací, architekturní osvětlení a dekorativní osvětlení. Primárně zajišťuje bezpečnost dopravy, osob a majetku, sekundárně zkrášlení díky osvětlení významných objektů nebo dekorativní světelnou výzdobu. Případné rozšiřování sítě VO musí být podloženo argumentací zakládající se na výše uvedených kritériích.

Základní požadavky na veřejné osvětlení, z hlediska zajištění dostatečného množství a kvality světla, jsou upraveny normou. Primárním cílem musí být vytvoření kvalitního světelného prostředí s ohledem na životní prostředí. Proto je nezbytné, aby jej koncipoval světelný technik a konzultoval s architektem. Design a umístění svítidel a stožárů hraje až sekundární, ale důležitou roli.

Ⓟ

Jako důležitý podklad pro navrhování uličního (lineárního) osvětlení je stanovení třídy osvětlení komunikace dle normy. Město by mělo usilovat o přiřazení tříd osvětlení všech svých komunikací.

Ⓧ

Městské uliční veřejné osvětlení se usazuje obecně do výšky 3–12 m a je od sebe maximálně ve vzdálenosti rovnající se cca dvou a půl násobku jeho výšky. V případě 7 m lampy, tedy maximálně 18 m. Přesnou výšku a vzdálenost však vždy stanoví výpočet pro konkrétní situaci.

- Ekonomické a šetrné z hlediska vzhledu města je společné využití podpěr VO – výložníky, NN, signalizace, značky, koše.
- Umístění stožárů nesmí tvořit bariéru pohybu.
- Vždy je nutná koordinace s veřejnou zelení, ať už stávající, nebo navrhovanou. Vzrostlé koruny stromů mohou ovlivnit kvalitativní parametry osvětlovací soustavy.
- Podobu osvětlení ovlivňuje jeho barva, je žádoucí vybírat zdroje se žlutým světlem (3 000–4 000 K). Naopak pro vytvoření kontrastu (přechody) volíme studené světlo (6 000 K).
- Pokud je to možné, volíme stejný design světla uličního i přechodového, ovšem se speciální přechodovou čočkou a začleňujeme jej pomocí výložníku na běžný stožár VO.

Ⓧ Architekturní osvětlení

Tvoří součást celkového osvětlení prostoru, která dotváří celkovou atmosféru. Slouží ke zdůraznění významných veřejných budov

Přechodové svítidlo je umístěno na sloupu VO a má stejný design
Praha – ulice Husitská

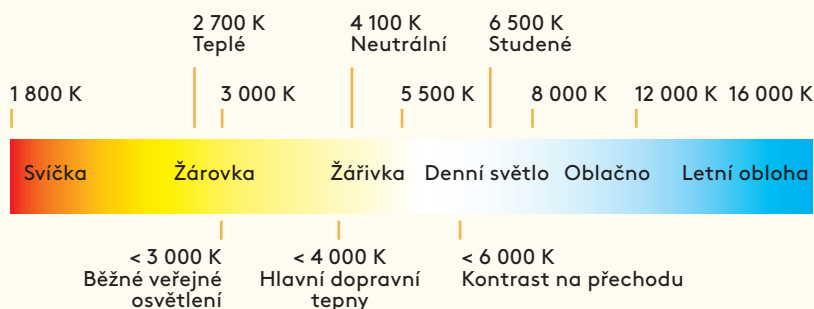
nebo drobných prvků architektury. Pokud zdůrazňuje komerční objekt, jedná se o způsob propagace a reklamy. V obou případech platí, že musí být v souladu s celkovou koncepcí prostoru.

- Zdůrazňuje plasticitu celé budovy, její části nebo prvků.
- Musí zohledňovat daný objekt, jeho okolí a vliv na životní prostředí.
- Při provozu nesmí oslňovat své okolí.

Negativní účinky umělého osvětlení

Negativní účinky nočního umělého osvětlení jsou spojeny (P) s jeho modrou složkou barevného spektra, kterou obsahují především zdroje s bílým světlem (5 500 K a výše). Tato složka může na člověka negativně působit tak, že naruší jeho pravidelný cirkadiální rytmus (tvorbu melaninu a dalších hormonů). Synchronizace cirkadiálního rytmu se děje prostřednictvím gangliových buněk v oku, které jsou vysoce citlivé na modré spektrum světla. V přírodě může působit např. na noční hmyz, který přitahují světelné zdroje s bílým světlem, jehož spektrum obsahuje právě modrou složku. Také na tvorbu světelného smogu má nejnegativnější účinky modrá složka spektra, protože se oproti jiným složkám hůře rozptyluje.

- Volíme světelné zdroje s obsahem delší vlnové délky (ideální je sodíková výbojka - monochromatické oranžové světlo).
- LED zdroje jsou úsporné, ale vyzařují svá maxima ve žluté (P) a škodlivé modré oblasti, proto je nutné při návrhu LED zdrojů volit pouze teplejší podání barev.
- LED zdroje jsou směrové, musí mít tedy danou orientaci, (P) která při provozu nebude negativně oslňovat.
- LED zdroj lze programovat (volba jasu, časovač) a snižovat tak jeho vliv na okolní prostředí.

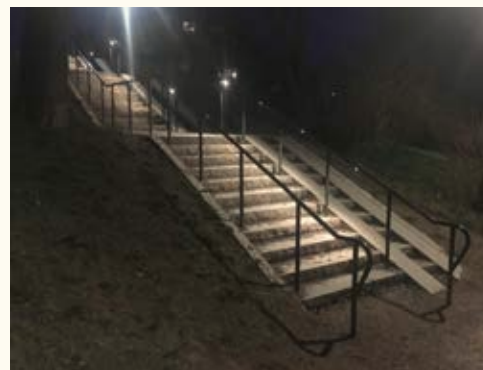

Právní předpisy

- ČSN EN 13201-1: Osvětlení pozemních komunikací – Část 1
- ČSN EN 13201-2: Osvětlení pozemních komunikací – Část 2

Obecná výška VO:

- Sdílené ulice, parky: 3–4 m
- Obytné a obslužné ulice: 4,5–6 m
- Významné ulice: 7–9 m
- Hlavní dopravní tepny: 10–12 m

Architekturní osvětlení může podpořit a zdůraznit i utilitární prvky
Linköping – park Tinnerbron

Zdůraznění dominanty pomocí architekturního osvětlení
Olomouc – Horní náměstí

Podtržení výškového řešení prostoru
Broumov – Kostelní náměstí

4.5 Technická infrastruktura a dopravní prvky

Metodu umísťování volíme primárně pod zem / na zem, dále jako součást objektů / domů, popřípadě sružování do společných objektů, jejichž vzhled odpovídá danému místu.

Rozvaděč pro dočasné akce je plnohodnotnou součástí městského mobiliáře
Polička – Palackého náměstí

Architekturní osvětlení podtrhuje výškové řešení prostoru
Brno – Konečného náměstí

Nerezový poklop umožňující zádláždění
Brno – Želý trh

ⓓ Infrastruktura je nedílnou součástí města. Všechny technické sítě potřebují ke správnému fungování vstupy a výstupy, vpusti, uzávěry, revizní a kontrolní terminály, rozvodnice a rozvaděče. Tyto koncové prvky se často objevují jako E. T. ve veřejných prostorech (tedy zničehonic, na místech, kde to nikdo nečeká). Je důležité s nimi dopředu pracovat a pomocí koordinace smysluplně integrovat každý nadzemní viditelný prvek do návrhů veřejných prostranství. Je nutné pochopit technické požadavky infrastruktury, nicméně každý viditelný element infrastruktury spoluvytváří celkovou architektonickou kvalitu místa, a proto musí dojít ke shodě mezi tvůrcem infrastruktury a tvůrcem veřejného prostranství. Umístění a design těchto elementů nesmějí podléhat pouhé technické stránce, ale musí také korespondovat s požadavky na veřejné prostranství. Nekoncepční řešení nerespektující kontext je ve městě nepřijatelné. Město disponuje technickou mapou JTMO (Jednotné technické mapy obce ORP Krnov), která má za cíl usnadnit správu a organizaci technické infrastruktury.

Podzemní infrastruktura

Poklopy, kryty nebo vpusti jsou nenápadnou součástí koncových prvků liniové infrastruktury. Jejich výběr by neměl být podceňen, neboť i tyto drobné prvky v detailu dotvářejí celek. Z tohoto důvodu je důležitá koordinace mezi projektanty inženýrských sítí a architektem veřejných prostranství.

ⓓ Poklopy, kryty

- Je vhodné je umísťovat rovnoběžně s hlavní osou ulice.
- Do dlažby volíme hranaté poklopy, které respektují dlažbu.
- Pokud má dlažba vzor, poklop jej nesmí přerušovat.
- V případě větších poklopů na exponovaných místech volíme poklopy nebo kryty s možností dodláždění.

ⓓ Vpusti

- Obrubníková vpust je estetické a praktické řešení k dešťovému odvodnění komunikací.
- Na trhu existují dva druhy obrubníkové vpusti: plně zapuštěná v obrubníku a částečně zapuštěná.

- Plně zapuštěná je vhodná k betonovému obrubníku a chodníku.
- Částečně zapuštěná je vhodná k širším obrubníkům lemovaným přídlažbou z dvou- nebo trojřádku žulové dlažby.

Nadzemní infrastruktura

Všechny části nadzemní infrastruktury by do budoucna měly dodržet sjednocený vzhled pomocí povrchového barevného odstínu

Sloupy

- Při návrhu se snažíme o společné využití sloupů VO, nízkého napětí a dopravní signalizace. Je to ekonomické a šetrné z hlediska vzhledu města.
- V podélném směru sloupy vždy umísťujeme do osy rovnoběžné s osou ulice, do osy stromořadí, do osy parkovacího pruhu, případně na fasádu objektů.
- V příčném směru sloupy umísťujeme, pokud možno, do rozhraní budov.

Značky

- Kvalitní organizace veřejného prostranství vede k minimalizaci dopravních značek.
- Podobně jako u sloupů, pokud je to možné, pomocí integrace snižujeme počet bariér ve veřejném prostoru.
- Na místní a účelové komunikace patří značky zmenšené (kruh 500 mm – trojúhelník 700 mm – čtverec 500 mm).
- Na významné místní komunikace patří základní velikost (kruh 700 mm – trojúhelník 900 mm – čtverec 500 mm).

Právní předpisy

- Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů
- Obecně závazná vyhláška města Krnov č. 3/2014, o vedení technické mapy obce
- ČSN 73 6005: Prostorové uspořádání sítí technického vybavení

Litinová kanalizační vpust zarovnaná s krajníkem
Barcelona – El Poblenou

Ⓓ

Nenápadná lineární kanalizační vpust
Chrudim – ulice Hradební

Ⓓ

Dopravní značky jsou umísťovány výhradně na sloupy VO
Barcelona – ulice Carrer de les Alberes

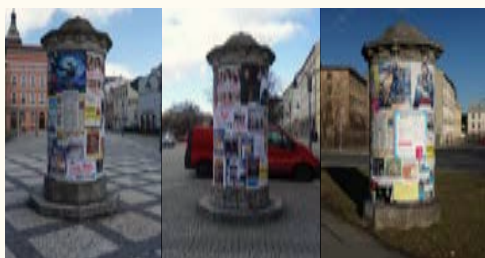
4.6 Venkovní reklama

Tématu reklamy ve veřejném prostoru se věnuje např. Veronika Nováková, která pro MČ Brno-Střed zpracovala Manuál dobré praxe reklamy a označování provozoven (dostupný na webu města).

Velkorysé, ale neagresivní označení firemního areálu
Krnov – areál firmy Aledeto s.r.o.

Plakátovací válec je vhodný, ale odlitek z betonu působí zastarale
Krnov - Hlavní náměstí

Nedílnou součástí veřejných budov a komerčních prostor je vizuální prezentace ve veřejném prostoru města, prostřednictvím které se snaží jak obchodníci, tak město zaujmout kolemjdoucí. Kultivovaná vizuální komunikace a označení provozoven včetně venkovní reklamy přirozeně dotvářejí genius loci města. Bohužel ten se často ztrácí pod vrstvou agresivní reklamy, která vytváří tzv. vizuální smog. Nekvalitní označení budov a provozoven poškozují nejen kvalitu města, ale i samotné provozovatele. Nekoncepční design označení se z dlouhodobého hlediska ekonomicky nevyplácí. Umístění reklam na veřejných prostranstvích, mimo štitové zdi, dále řeší Obecně závazná vyhláška o místním poplatku za užívání veřejného prostranství.

- Ⓓ
 - Město a jeho veřejné budovy by měly jít v označování příkladem ostatním.
 - Označování budov a provozoven by mělo být v měřítku s urbanistickým a architektonickým rázem.
 - Tradiční plocha pro reklamu je pod kordonovou římsou, pod nadpražím vstupu, případně k tomu určené plochy na fasádě.
- Ⓐ
 - Reklama na městském mobiliáři není přípustná mimo objekty k tomu určené.
 - Platí pravidlo méně je více.

4.7 Umění ve veřejném prostoru

Město má různé možnosti, jak podporovat umění ve veřejném prostoru, a mělo by aktivně je využívat.

Umělecké dílo přispívá ke kvalitě veřejných prostranství, je-li vhodně zohledněn jeho ideový a prostorový vztah k městu.

- Ⓓ
 - Volba místa pro umístění uměleckého díla by měla vycházet z koncepce celého prostoru.
 - V případě stávajícího prostředí by měla být situace zhodnocena ze všech různých pohledů (politického, historického, sociálního atd.).
 - Spolupráce architekta a umělce by měla probíhat již od prvotní fáze projektu.

- Pamětní desky, modely města a další podobné umělecko-průmyslové prvky se považují jsou za součást umění ve veřejném prostoru a je potřeba, aby byly konzultovány s odbornými osobami.

Umělecké dílo oživuje prostor i tam, kde to nečekáme

Vídeň - ulice Laudongasse

4.8 Restaurační zahrádky

Jsou to exteriérové součásti hostinských provozoven umístěné na veřejném prostranství, určené k provozování hostinské činnosti. Jsou přirozenou součástí veřejných prostranství a tím pádem svým provedením ovlivňují jejich vzhled. Zahrádka se skládá ze čtyř prvků: mobiliáře, podlahy (podesta), hrazení a stínění.

- Nejvhodnější je umístění mobiliáře přímo na dlažbu, pokud možno bez hrazení (možno povolit bez stanoviska), zastínění jedním typem stínícího prvku.
- Podlaha: v co největší míře využívat plochu komunikace. Podestu využívat pouze k vyrovnání sklonu komunikace větším než 6 %.
- Hrazení: v případě potřeby musí být hrazení pouze subtilní, maximálně 0,6 m vysoké, bez nosičů reklam, vhodné jsou např. květináče. Čelní ani boční strany záhradek nelze zahrazovat plným materiálem (sklo, plexisklo, plné desky).
- Stínění: ke stínění je možné užít pouze markýzu nebo slunečníky. Plocha zastínění by měla mít světlý odstín, respektive odstín hlavní přilehlé fasády. Stínění zahrádky nemůže být nosič reklamy, na volánech je přípustné pouze logo nebo název podniku.

Nejvhodnější je užívání pouze dvou základních součástí zahrádky – mobiliář a stínění – a jejich umístění přímo na dlažbu. Malé zahrádky do 4 m² v této podobě by mělo být možno zřídit bez povolení a zdarma.

Malá zahrádka 4 m² zřízená bez povolení

Brno - náměstí Svobody

Podoba brněnských záhradek

Brno - Jakubské náměstí

Pomocná tabulka pro návrh koncepce chodníků a pravidla pro velikost funkční zóny a umístění mobiliáře.

Minimální průchozí šířka

Slabý pohyb

Silný pohyb

Funkční zóna

Umístění zóny mobiliáře

Poloha zóny mobiliáře

Maximální šířka zóny

Vzdálenost od hrany obruby

Maximální výška mobiliáře

Osová vzdálenost mezi objekty

Osová vzdálenost od kmene stromu

Zelený pás

Minimální šířka

Minimální vzdálenost výsadby od hrany obruby

Mobiliář do šířky 0,5 m umístovaný na fasádě

Šířka chodníku (násobky minimální šíře, která činí 1,20 m = 2 osoby)

Méně než 2,40 m	Mezi 2,40 a 6,00 m		Více než 6,00 m	
	méně než 3,60 m	více než 3,60 m	kolem vozovky	kolem fasády

1,40 m	1,80 m	1/3 šířky chodníku
1,80 m	2,40 m	1/3 a minimálně 2,40 m

Umístění na fasádách	Tolerovaná	Tolerovaná / Žádaná	Žádaná	Výjimečně
V ose ochranného mobiliáře	-	V ose stromořadí	V ose stromořadí	-
0,40 m	0,60 m	1,40 m	1,90 m	1,90 m
Do 0,40 m	0,60 m	0,60 m	0,60m	-
1,50 m	3,00 m mimo VO	3,00 m mimo VO	bez limitu	bez limitu
-	-	min. 2,60 m		
-	-	min. 2,00 m		

Bez zeleně	Bez zeleně	Pouze stromy	1,60 m	1,60 m
-	-	1,00 m	0,30 m	0,30 m

Žádaný	Žádaný	Tolerovaný	Tolerovaný	Tolerovaný
--------	--------	------------	------------	------------

Paleta barev pro povrchovou úpravu
kovových a jiných prvků městského
mobiááře (profily, odlitky).

RAL 9011
Grafitová černá

RAL 7040
Okenní šedá

RAL 7012
Čedičová šedá

RAL 7021
Černošedá

RAL 7042
Dopravní šedá

RAL 7015
Břidlicová šedá

RAL 7024
Grafitová šedá

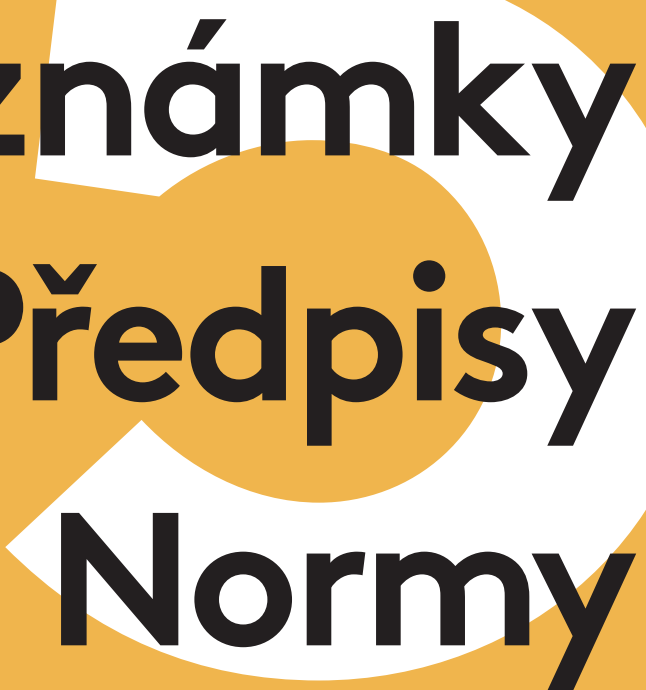
RAL 7043
Dopravní šedá

RAL 7016
Antracitová šedá

RAL 7026
Žulová šedá

Jednotná barevnost všech kovových prvků na veřejných prostranstvích napomáhá vizuálnímu sjednocení a zklidnění celkového působení daného prostoru.

- Tradiční barva kovových částí mobiliáře vycházela z barvy jeho původního materiálu, kterým byla tradičně litina.
- Paleta na vedlejší stránce doporučuje vybrané odstíny na úpravu kovových a jiných prvků.
- Nejvhodnější barvou je odstín tmavě šedý (RAL 7021, RAL 7024, RAL 7026), který navazuje na barvu litiny a původních litinových prvků.
- Tmavě šedá působí elegantně, nenapádně a je také blízká tmavým kmenům stromů.
- Mimo souvislou zástavbu (Moderní sídliště a areály, Příměstské části, Příměstská krajina) je možné užít také světle šedé odstíny palety.
- Materiály z přírodních prvků lze nechat v přirozené podobě, bez aplikace barevného nátěru.

Poznámky Předpisy Normy

Poznámky:

Manuál vznikl na objednávku města Krnov, z iniciativy městského architekta Ing. arch. Lubomíra Dehnera a vedoucí Odboru veřejných zakázek Ing. Kláry Hazuchové.

Jako inspirační zdroje sloužily především manuály měst:
 Manuál tvorby veřejných prostranství hlavní města Prahy
 Manuál městských povrchů a mobiliáře Benešova
 Manuál tvorby veřejných priestranstiev mesta Prešov
 Manuál pro tvorbu veřejných prostranství města Příbora
 Street design manual New York City
 Katalogu prvků města Curychu
 Plánovací charta civilních prostor města Paříže

Pokud není uvedeno jinak, autorem fotografií je autor publikace.

Právní předpisy:

Zákony:

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění
 Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění
 Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění
 Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů
 Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů

Vyhlášky:

Vyhláška č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon ČNR č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění
 Vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb
 Vyhláška č. 294/2015 Sb., vyhláška, kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích
 Vyhláška č. 326/2000 Sb., vyhláška Ministerstva vnitra o způsobu označování ulic a ostatních veřejných prostranství názvy, o způsobu použití a umístění čísel k označení budov, o náležitostech ohlášení o přečíslování budov a o postupu a oznamování přidělení čísel a dokladech potřebných k přidělení čísel

Místní vyhlášky:

Obecně závazná vyhláška města Krnov č. 3/2014, o vedení technické mapy obce

Normy:

Projektování

- ČSN 73 6005 Prostorové uspořádání sítí technického vybavení
- ČSN 73 6102 Projektování křižovatek na pozemních komunikacích
- ČSN 73 6110 Projektování místních komunikací
- ČSN 73 6131 Stavba vozovek - Kryty z dlažeb a dílců
- ČSN 73 6201 Projektování mostních objektů
- ČSN 73 6425-1 Autobusové, trolejbusové a tramvajové zastávky, přestupní uzly a stanoviště – Část 1
- ČSN EN 13201-1 Osvětlení pozemních komunikací – Část 1
- ČSN EN 13201-2 Osvětlení pozemních komunikací – Část 2

Materiály:

- ČSN EN 1338 Betonové dlažební bloky – Požadavky a zkušební metody
- ČSN EN 1339 Betonové dlažební desky – Požadavky a zkušební metody
- ČSN EN 1340 Betonové obrubníky – Požadavky a zkušební metody
- ČSN EN 1341 Desky z přírodního kamene pro venkovní dlažbu
- ČSN EN 1342 Dlažební kostky z přírodního kamene pro venkovní dlažbu
- ČSN EN 1343 Obrubníky z přírodního kamene pro venkovní dlažbu

Technické podmínky:

- TP 133 Zásady pro vodorovné dopravní značení na pozemních komunikacích
- TP 85 Zpomalovací prahy
- TP 103 Navrhování obytných a pěších zón
- TP 179 Navrhování komunikací pro cyklisty

6 Příloha

1

Parková lavička s opěradlem

Výskyt:

- veškeré plošné typy VP
- náměstí, parky

Správa a údržba:

- TS Krnov

Základní charakteristika

Popis:

- Lavička s opěradlem pro 2–3 osoby na kovové podnoži

Tvar:

- Klasický tvar
- Ergonomicky tvarovaný sedák s opěradlem z dřevěných lamel
- Subtilní konstrukce podnože
- Skryté spoje
- Bez područek
- Standardní délka min. 1,5 m

Materiály:

Podnož:

- Konstrukce podnože z litiny nebo oceli, umístěna pod sedákem a nepřesahující sedák, se skrytými detaily a spoji.

Sedák:

- Dřevěné lamely min. průřezu 30/30, v počtu 10 až 20 ks.
- Druh dřeva dle možností dodavatele, hlavní preferencí je akát, pak dále borovice, exotické dřevo, smrk.

Povrchová úprava:

Podnož:

- Konstrukce upravená lakováním vypalovanou barvou, v případě oceli na podkladový žárový zinek ponorem.
- Barevnost dle tabulky s. 98-99

Sedák:

- Lamely upravit dle umístění: tvrdým olejem nebo lakem (např. RAL 9010).

Montáž:

- Kotvená do betonového základu pod dlažbou.
- V rámci jednoho prostoru je žádoucí užívat pouze jeden typ.

Výrobce	Typ	Š [mm]	V [mm]	D [mm]	Váha
TechnoBank s. r. o.	Berlin	600	800	1500	
Rex s. r. o.	Denis - Tapisea	715	885	1500	30
Mmcité1 a. s.	Vltau VLT151t	615	850	1820	
Urbanía s. r. o.	Iconi	800	818	1800	

1. Technobank s.r.o. - Lavička Berlin

2. Rex s.r.o. - Lavička Denis, původně Tapisea

3. Mmcité1 a.s. - Lavička Vltau

4. Urbanía s.r.o. - Lavička Iconi

Výrobce	Typ	Š [mm]	V [mm]	D [mm]	Váha
Hags Praha s. r. o.	City Form	640	820	1880	
Hags Praha s. r. o.	Sofiero	600	800	1800	
Hags Praha s. r. o.	Stockholm	800	800	2100	40
A J Produkty s. r. o.	Lavička 127730	720	920	1750	26,5

1. Hags Praha s.r.o. - Lavička City Form

2. Hags Praha s.r.o. - Lavička Sofiero

3. Hags Praha s.r.o. - Lavička Stockholm

4. A J Produkty s.r.o. - Lavička 127730

Výrobce	Typ	Š [mm]	V [mm]	D [mm]	Váha
Mmcité 1 a. s.	P. Urbana LPU151t	615	818	1800	
Streetpark s. r. o.	Inoa LIN1b-180d	620	775	1800	30
Mmcité 1 a. s.	Portiqua PQA151t	615	850	1820	28
Streetpark s. r. o.	Borola LBL1b-180d	734	784	1800	

1. Mmcité 1 a.s. - Lavička Preve Urbana

2. Streetpark s.r.o. - Lavička Inoa

3. Mmcité 1 a.s. - Lavička Portiqua

4. Streetpark s.r.o. - Lavička Borola

2

Lavička bez opěradla

Výskyt:

- veškeré lineární typy VP
- rušná místa
- místa s více orientačními směry

Správa a údržba:

- TS Krnov

Základní charakteristika:

Popis:

- Lavička bez opěradla pro skupinové sezení na kovové podnoži, katalogová nebo na míru

Tvar:

- Plochý sedák z dřevěných lamel na ležato nebo na stojato
- Subtilní konstrukce podnože
- Skryté spoje

Materiály:

Podnož:

- Konstrukce podnože z litiny nebo oceli, umístěna pod sedákem a nepřesahující sedák
- Případně kamený sokl, podezdívka apod.

Sedák:

- Dřevěné lamely nebo prkna, na ležato nebo na stojato.
- Druh dřeva dle možností dodavatele, hlavní preferencí je akát, pak dále borovice, exotické dřevo, smrk

Povrchová úprava:

Konstrukce:

- Konstrukce upravená lakováním vypalovanou barvou, v případě oceli na podkladová žárový zinek ponorem.
- Barevnost dle tabulky s. 98-99

Sedák:

- Dle umístění - prkna nebo lamely upravit tvrdým olejem nebo lakem (např. RAL 9010).

Montáž:

- Kotvená do betonového základu pod dlažbou v zemi nebo na připravený sokl, zídku apod.
- V rámci jednoho prostoru je žádoucí užívat pouze jeden typ.

Výrobce	Typ	Š [mm]	V [mm]	D [mm]	Váha
Streetpark s. r. o.	Radiano LRA9100d	440	70	1000	
Mmcité 1 a. s.	Vera Solo LVS11b	500	775	1000	
Streetpark s. r. o.	Rosty	1386	420	2840	
Mmcité 1 a. s.	Woody LWD110b	500	430	3000	

1. Streetpark s.r.o. - Lavička Radiano

2. Mmcité1 a.s. - Lavička Vera Solo

3. Streetpark s.r.o. - Lavička Rosty

4. Mmcité1 a.s. - Lavička Woody

Výrobce	Typ	Š [mm]	V [mm]	D [mm]	Váha
Urbania s. r. o.	Iconi bez opěradla	440	530	1800	32
Urbania s. r. o.	Gratella	450	400	1600	29,3
Rex s. r. o.	Denis bez opěradla	500	400	1800	
Mmcité 1 a. s.	Port PQX313r	580	70	1720	26

1. Urbania s.r.o. - Lavička Iconi Bez opěradla

2. Urbania s.r.o. - Lavička Gratella

3. REX s.r.o. - Lavička Denis bez opěradla

4. Mmcité 1 a.s. - Lavička na zídku Port

3

Pevný stojan na kolo

Výskyt:

- veškeré typy VP
- rušná místa

Správa a údržba:

- TS Krnov

Základní charakteristika

Popis:

- Pevný stojan na kolo, který umožňuje uzamčení kola a zajišťuje jeho stabilitu.

Tvar:

- Jednoduchý rám z ohýbaných trubek, případně z jevlů.
- Tvar rámu je obrácené písmeno U.
- Umožňující snadné opření a uzamčení kola.

Materiály:

Stojan:

- Konstrukce z ocelových profilů o min. průřezu 40 mm
- Místo styku kola s rámem je opatřeno pryžovou ochranou, například EPDM nepodléhající UV záření.

Povrchová úprava:

Konstrukce:

- Konstrukce upravená lakováním vypalovanou barvou, na podkladový žárový zinek ponorem
- Barevnost dle tabulky s. 98–99

Montáž:

- Stojan kotvený do betonového základu (300/300/450) pod dlažbou.
- Samostatně stojící, umisťovaný do řad.
- Osová vzdálenost stojanů je min. 900 mm.

Výrobce	Typ	Š [mm]	V [mm]	D [mm]	Váha
Hags Praha s. r. o.	Sagitta	50	900	320	10,5
Rex s. r. o.	Konoid				
Urbania s. r. o.	Tube	60	935	900	14
Mmcité 1 a. s.	Bikepark 110	60	850	540	10

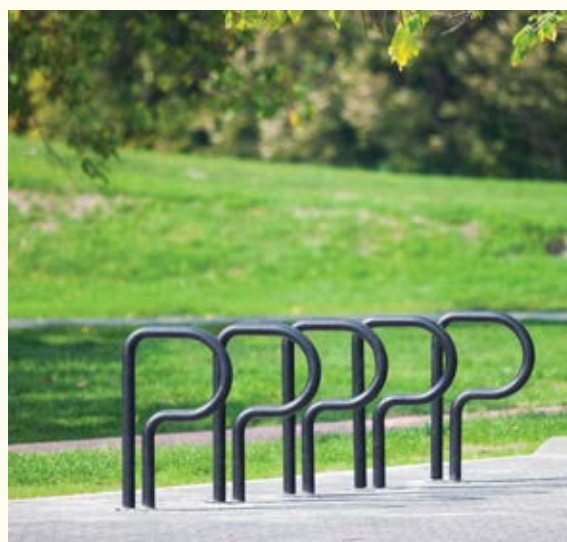
1. Hags Praha s.r.o. - Stojan Sagitta

2. Rex s.r.o. - Konoid

3. Urbania s.r.o. - Stojan Tube

4. Mmcité 1 a.s. - Stojan Bikepark

Výrobce	Typ	Š [mm]	V [mm]	D [mm]	Váha
Plzeňsko na kolech o. s.	Prototyp	-	-	-	-
Lacitta s. r. o.	Stojan Oval	150	850	260	-
Lacitta s. r. o.	Stojan Cyklus	60	950	585	14
Streetpark s. r. o.	Sandwich	140	800	603	-

1. Prototyp stojanu pro Plzeňsko

2. Lacitta s.r.o. - Stojan Oval

3. Lacitta s.r.o. - Stojan Cyklus

4. Streetpark s.r.o. - Stojan Sandwich

4

Odpadová nádoba

Výskyt:

- veškeré typy VP
- rušná místa

Správa a údržba:

- TS Krnov

Základní charakteristika

Popis:

- Jednoduchý odpadkový koš s vyjímatelnou nádobou válcového tvaru s integrovaným víkem s vhazovacím otvorem.

Tvar:

- Jednoduchý válcovitý tvar
- Na samostatné podnoži, případně zavěšený
- Součástí je plocha pro zhasínání cigaret.
- Verze na tříděný odpad (papír, plast, SKO) má kompaktní tvar kvádrů.
- Verze na psí exkrementy musí mít integrovaný nebo dodatečný zásobník na papírové/plastové sáčky.

Materiály:

Tělo koše:

- Robustní konstrukce z ocelového plechu tloušťky min. 3 mm.
- Nosný sloupek z ocelového profilu o min. průřezu 80 mm.
- Vnější dřevěné opláštění z dřevěných lamel.

Vložka koše:

- Ocelový plech tloušťky min. 1 mm upravený žárovým zinkem.

Povrchová úprava:

Tělo koše:

- Vložka koše upravená žárovým zinkem ponorem
- Tělo koše a vnější konstrukce upravená lakováním vypalovanou barvou, na podkladový žárový zinek ponorem
- Barevnost dle tabulky s. 98-99
- Dřevěné lamely upravit tvrdým olejem nebo lakem (např. RAL 9010) dle umístění.

Montáž:

- Koš kotvený do betonového základu (300/300/450) pod dlažbou nebo v zemi.
- Zavěšený na fasádu, sloup VO.
- Koše se umísťují především do míst s předpokladem větší frekvence osob a v blízkosti laviček.

Výrobce	Typ	Š [mm]	V [mm]	O [L]	Váha
Streetpark s. r. o.	ZET KZET1B-50TW	380	1000	50	
Mmcité 1 a. s.	Cylindre C155	315	515	25	
Rex s. r. o.	Storm	340	1000	35	
Hags Praha s. r. o.	Örebro	330	750	25	

1. Streetpark s.r.o. MobiliarPRO - Koš ZET

2. Mmcité1 a.s. - Koš Cylindre

3. Rex s.r.o. - Koš Storm

4. Hags Praha s.r.o. - Koš Örebro

Výrobce	Typ	Š [mm]	V [mm]	O [L]	Váha
Escofet / Mmcité1 a. s.	Morella	350	750	50	
Hags Praha s. r. o.	Poppel Litter	315	750	25	
Meva-Tec s. r. o.	Typ 7372	-	-	35	
Mmcité1 a. s.	Cornet	-	-	-	

1. Escofet / Mmcité1 a.s. - Koš Morella

2. Hags Praha s.r.o. - Koš Poppel Litter

3. Meva-Tec s.r.o. - Koš 7372

4. Mmcité1 a.s. - Koš Cornet

Výrobce	Typ	Š [mm]	V [mm]	O [L]	Váha
Mmcité 1 a. s.	Crystal CP110	260	985	70	29
Mmcité 1 a. s.	Crystal CS350	945	2x32, 55	90	
Výrobek pro Krnov	Koš na psí ex.	-	-	-	-
Streetpark s. r. o.	Raila Dog	140	1000	15	

1. Mmcité1 a.s. - Koš na psí exkrementy CP110

2. Mmcité1 a.s. - Sestava Crystal

3. Koš na psí exkrementy

4. Streetpark s.r.o. - Koš na psí exkrementy Raila Dog

5

Podzemní kontejner

Výskyt:

- exponované typy VP
- rušná místa

Správa a údržba:

- TS Krnov

Základní charakteristika:

Tvar:

- Vhozy na separovaný odpad: papír, plast a sklo
- Vhozy mají jednoduchý válcovitý nebo kvádřovitý tvar zakončený vhozovou hlavicí.
- Velikost min. 3 cbm - max. 5 cbm
- Standartní rozměr kontejneru je 1,6 × 1,6 m.
- Prostorné vhozy s víkem nebo chlopni

Materiály:

Šachta:

- Betonová šachta z vodovzdorného betonu
- Betonový odlitek z vodovzdorného betonu

Vhoz s podestou:

- Z ocelového plechu, antikorodová úprava
- 2-hákový systém pro vyprazdňování

Kontejner:

- Z ocelového plechu

Povrchová úprava:

Vhoz:

- Konstrukce upravená lakováním vypalovanou barvou, na podkladový žárový zinek ponorem.
- Barevnost dle tabulky s. 98-99
- Druh odpadu odlišen pouze příslušnou barvou víka nebo chlopně

Kontejner:

- Celá konstrukce upravená žárovým zinkem ponorem.

Montáž:

- Do podzemní šachty
- V historickém centru města je nutné napojení na okolní materiálové povrchy.
- Výškově musí navazovat na stávající povrchy.

Výrobce	Typ	Š [mm]	D [mm]	O [m ³]	Váha
Bammens (Holandsko)	-	1600	1600	3 - 5	
Komunální technika s. r. o.	-	1600	1600	3 - 5	
Meva a. s.	Eklap+Zemi	1600	1600	3 - 5	
PWS (Švédsko)	UWS	1800	1800	3 - 5	

1. Bammens

2. Komunální technika s.r.o. - Typ

3. Meva a.s. - Typ Klap s vhozem Zemi

4. PWS - Typ UWS

6

Zahrazovací sloupky

Výskyt:

- rozhraní chodník / vozovka

Správa a údržba:

- TS Krnov

Základní charakteristika:

Popis:

Jednoduchý zahrazovací sloupek kruhového průřezu pro univerzální použití.

Tvar:

- Jednoduchý hladký válcovitý tvar
- Tvarovaná hlavice, s možností barevného rozlišení pro snadné rozeznání osobami s omezenou schopností orientace
- Standartní rozměry: výška min. 0,85 - max. 1,00 m a průměr min. 0,07 - max. 0,12 m

Materiály:

Konstrukce:

- Robustní konstrukce z litiny nebo ocelového profilu

Povrchová úprava:

- Vnější konstrukce upravená lakováním vypalovanou barvou, na podkladový žárový zinek ponorem.
- Barevnost těla dle tabulky s. 98-99
- Barevnost hlavice nebo části hlavice RAL 9010

Montáž:

- Kotvený do betonového základu pod dlažbu
- Usazený do objímky - vyjímatelný

Výrobce	Typ	Š [mm]	H [mm]	Odmín	LED
Streetpark s. r. o.	Simple SS1,2	76	900	ano	ne
MMcitél a. s.	Isac SI 100	120	ne	ne	
MMcitél a. s.	Donat E200	114	1000	ano	ano
Rex s. r. o.	Magnum	100	1000	ne	ne

1. Streetpark s.r.o. - Zahrazovací sloupek Simple

2. MMcitél a.s. - Zahrazovací sloupek Isac

3. MMcitél a.s. - Zahrazovací sloupek Donat

4. Rex s.r.o. - Zahrazovací sloupek Magnum

Výrobce	Typ	Š [mm]	H [mm]	Odmín	LED
Rex s. r. o.	Zetl	100	1000	ne	ne
Streetpark s. r. o.	Jeko	70	ne	ne	
Hags Praha s. r. o.	City Form	89	900	ne	ne
Technobank s. r. o.	MM329663	76	1000	ne	ne

1. Rex s.r.o. - Zahrazovací sloupek Zetl

2. Streetpark s.r.o. - Zahrazovací sloupek Jeko

3. Hags Praha s.r.o. - Zahrazovací sloupek City Form

4. Technobank s.r.o. - Zahrazovací sloupek MM329863

Výrobce	Typ	Š [mm]	H [mm]	Odmín	LED
Mival - Milan Valášek	Sloupek 07-10	88	900	ne	ne

1. Mival - Zahrazovací sloupek Sloupek 07-10

7

Zábradlí, ploty

Výskyt:

- rozhraní
- schodiště

Správa a údržba:

- TS Krnov

Základní charakteristika:**Popis:**

Zábradlí složené se samostatných dílců.

Tvar:

- Subtilní moderní z hladkých profilů nebo tradiční ornamentální tvar
- Madlo s možností doplnění osvětlení

Materiály:**Konstrukce:**

- Subtilní konstrukce z ocelových profilů (jeklů)
- Litinový odlitek

Povrchová úprava:**Konstrukce:**

- Konstrukce upravená lakováním vypalovanou barvou, na podkladový žárový zinek ponorem.
- Barevnost dle tabulky s.98-99
-

Montáž:

- Kotvené do betonového základu pod dlažbou
- Kotvené ke schodišťovým stupňům
- Usazené do objímky - odnímatelné

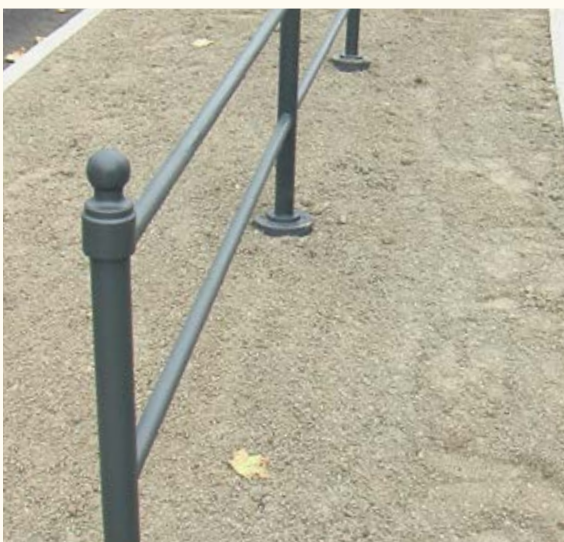
Výrobce	Typ	Š [mm]	V [mm]	D [mm]	Váha
Mmcité 1 a. s.	Lotlimit	-	-	-	-
Mival - Milan Valášek	Parkový plot	-	-	-	-
Rex s. r. o.	Olomouc	-	-	-	-

1. Mmcité 1 a.s. - Zábradlí Lotlimit

2. Mival - Parkový plot

3. Rex s.r.o. - Zábradlí Olomouc

8

Kanalizační vpust

Výskyt:

- odvodnění komunikací

Správa a údržba:

- Krnovské vodovody a kanalizace

Základní charakteristika:

Popis:

- Obrubníková vpust plně nebo částečně zapustěná do obrubníku

Tvar:

- Plně zapuštěná - hranatý kvádrový tvar
- Částečně zapuštěná - s odnímatelnou mříží

Materiály:

Tělo:

- Robustní konstrukce z litiny
- Třída zatížení C250

Montáž:

- Výběr musí být odvozen od výběru obruby, tak aby byla zachována kontinuita:

Např.:

- Žulová obruba š. 250 a více, lemovaná dvouřádkem:

LMB Konskie nebo Ekopol - C250

Saint Gobain PAM CZ s.r.o. - Selecta 500

Vlček Solution s.r.o. - Visla

Rexcon s.r.o. - T Profil

- Betonová obruba š. 120 a více, skosená 5:1 :

Vlček Solution s.r.o. - Radbuza

BDS ČR a.s. - Kappa

MB SVING s.r.o. - C250

Výrobce	Typ	Š [mm]	H [mm]	V [mm]	Váha
BDS ČR a.s.	Kappa	500	385	150	61
Saint Gobain PAM CZ s.r.o.	Selecta 500	500	475	115	55
Gabex (Fondatel) s.r.o.	Aquamax Profil T	600	600	110	72
VLČEK SOLUTION s.r.o.	Visla	600	525	160	86
LMB Konskie EKOPOL	C 250	600	600	150	-
MB - SVING s.r.o.	Mříž C250	430	430	170	58
WAVIN Ekoplastik s.r.o.	D400	450	450	125	75
REXCON s.r.o.	Profil T	500	500	115	58

1. BDS ČR a.s. - Obrubníková vpust Kappa

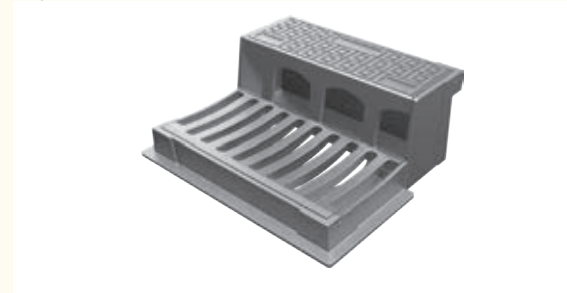
2. Saint Gobain PAM CZ s.r.o. - Obrubníková vpust Selecta 500

3. Gabex (Fondatel) s.r.o. - Obrubníková vpust Aquamax T

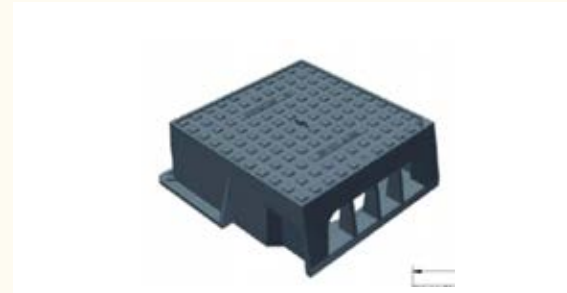
4. VLČEK SOLUTION s.r.o. - Obrubníková vpust Visla

5. LMB Konskie EKOPOL - Obrubníková vpust C250

6. MB SVING s.r.o. - Obrubníková vpust C250

7. WAVIN Ekoplastik - Obrubníková vpust D400

8. Rexcon s.r.o. - Obrubníková vpust Profil T

9

Ochrana stromů - mříž a kotvení

Výskyt:

- ochrana stromů na exponovaných místech

Správa a údržba:

- TS Krnov

Základní charakteristika:

Popis:

- Kruhová nebo hranatá stromová mříž s volitelnou ochranou kmene. Do rámu jsou vloženy samostatné segmenty mříže.

Tvar:

- Kruhová nebo hranatá mříž se soustřednými kružnicemi a dělicími paprsky
- Tento tvar se snadno adaptuje na podružné tvary.
- Složená ze segmentů v sudém počtu (4-6-8).
- Standardně o rozměrech 1,5 – 2,0 m
- Doplnkem je trvalé kotvení stromu.

Materiály:

Konstrukce:

- Litinový odlitek

Trvalé kotvení stromu:

- Žárově zinkovaná a lakovaná ocel

Povrchová úprava:

Konstrukce:

- Základní antikorozní nátěr a syntetická vrchní barva.
- Barevnost dle tabulky s. 98-99

Montáž:

- Segmenty jsou usazené do rámu - odnímatelné.

Výrobce	Typ	Š [mm]	D [mm]	O [mm]	Váha
Mival - Milan Valášek	Mříž 01-2	1500	1500	500	142
Mival - Milan Valášek	Mříž 01-16	1200	1700	600	155
Rex s. r. o.	Taurus	2000	2000	600	
Rex s. r. o.	Odra	1500	1500	600	

1. Mival - Mříž 01-2

2. Mival - Mříž 01-16

3. Rex s.r.o. - Mříž Taurus

4. Rex s.r.o. - Mříž Odra

10

Vybavení dětských hřišť

Výskyt:

- dětská hřiště
- areály

Správa a údržba:

- TS Krnov

Základní charakteristika:

Tvar:

- Klasické herní prvky - pískoviště, váhadlo, houpačka s monumentální konstrukcí z masivu
- Herní prvek s ukotvenou náhodností

Materiály:

Konstrukce:

- uplatnit v co nejvyšší míře přírodní materiály - dřevo, kov

Sedáky:

- odolné vůči poškození - např. nerez

Povrchová úprava:

- Dřevo v přírodním provedení - lazura, olej
- Kovové prvky v syntetické vrchní barvě, barevnost je volnější

Montáž:

- Kotvené dle požadavků výrobce
- Dopadová zóna z přírodních materiálů

Výrobce	Typ	Věk	D [m]	Š [m]	V [m]
Hřiště s. r. o.	Houpačka Dikulo	3-14	4	0,3	4,3
Hřiště s. r. o.	Pískoviště Dikulo	3-14	3	3	0,3
Hřiště s. r. o.	Mikádo Woody Doo	3-14	21	15	4
Hřiště s. r. o.	Kůly Wood Doo	3-14	3	3	3

1. Hřiště s.r.o. - Rámová houpačka Dikulo

2. Hřiště s.r.o. - Pískoviště Dikulo

3. Hřiště s.r.o. - Mikádo Woody Doo

4. Hřiště s.r.o. - Kličkovací kůly Woody Doo

11

Veřejné osvětlení univerzální

Výskyt:

- místní a účelové komunikace (obytné zóny)
- chodníky a cyklostezky
- městské silnice
- přechody pro chodce

Správa a údržba:

- TS Krnov

Základní charakteristika veřejné osvětlení výšky 6 - 12 m

Popis:

- Univerzální uliční svítidlo moderního tvaru. Výkonné a úsporné.

Tvar:

- Tvarově ucelené svítidlo
- Plochý lichoběžníkový tvar
- Existuje v různých velikostních provedeních v návaznosti na výkon (min. 2 velikosti)
- Umožňuje volbu optiky - silniční a přechodovou

Výkon:

- Dle umístění, zdrojem LED

Materiály:

Konstrukce těla světla:

- Hliníkový tlakový odlitek

Optický kryt:

- Sklo nebo čirý polykarbonát stabilizovaný proti UV

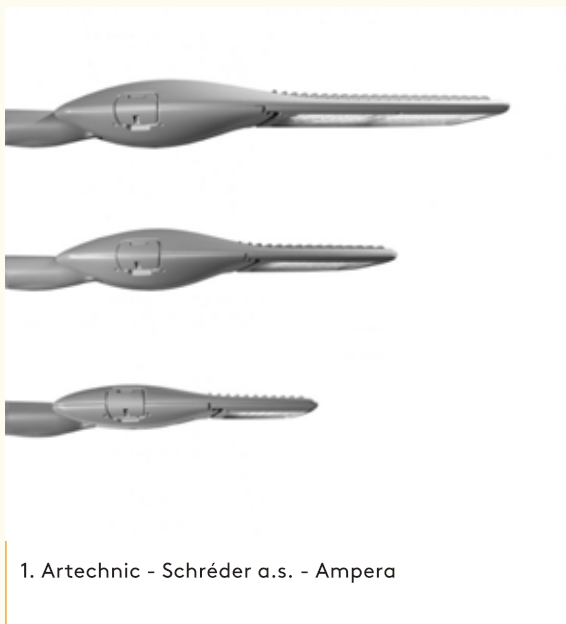
Povrchová úprava:

- Konstrukce těla světla - prášková vypalovaná barva
- Barevnost dle tabulky s. 98-99

Montáž:

- Univerzální montáž: na stožár (vrchní) nebo výložník (boční)

Výrobce	Typ	Provedení	D [mm]	Š [mm]	V [mm]
Artechnic – Schröder a. s.	Ampera	Mini, Midi, Maxi, Zebra	583-900	340-438	90-135
Siteco Lighting s. r. o.	Street	11 Micro, Mini, Midi	600-736	174-376	116-118
ZG Lighting CZ s. r. o.	Urba	Small, Large, IVS	714-1065	336-400	164-176
ZG Lighting CZ s. r. o.	R2L2	Small, Large, IVS	665-880	362-370	155
SATHEA VISION s. r. o.	Satheo	S30, S40,S60,S80	752	76	

12

Veřejné osvětlení pěší zóny

Výskyt:

- pěší zóny
- průchody
- cyklostezky

Správa a údržba:

- TS Krnov

Základní charakteristika veřejného osvětlení výšky 4 - 10 m

Popis:

- Univerzální městské svítidlo moderního diskového tvaru s různou možností uchycení.

Tvar:

- Tvarově ucelené svítidlo
- Plochý diskový tvar
- Univerzální montáž - vrchní, boční, zavěšené

Výkon:

- Dle umístění, zdrojem LED

Materiály:

Konstrukce těla světla:

- Hliníkový tlakový odlitek

Optický kryt:

- Sklo nebo čirý polykarbonát stabilizovaný proti UV

Povrchová úprava:

- Konstrukce těla světla - prášková vypalovaná barva
- Barevnost dle tabulky s. 98-99

Montáž:

- Univerzální montáž: na stožár (vrchní), výložník (boční), zavěšené

Výrobce	Typ	Provedení	D [mm]	Š [mm]	V [mm]
Artechnic – Schröder a. s.	Yoa		-	500	90
Siteco Lighting s. r. o.	DL® 50	Midi, Mini	-	500	115
ZG Lighting CZ s. r. o.	Urba	Deco	510	241	89
Philips CZ s. r. o.	CitySou	Gen 2	-	628	99

1. Artechnic – Schröder a.s. - Yoa

2. Siteco Lighting s.r.o. - DL 50

3. ZG Lighting CZ s.r.o. - Thorn Urba Deco

4. Philips CZ s.r.o. - CitySoul Gen 2

13

Veřejné osvětlení parkové

Výskyt:

- parky
- aleje
- parkovací plochy

Správa a údržba:

- TS Krnov

Základní charakteristika veřejného osvětlení výšky 4 - 8 m

Popis:

- Parkové svítidlo klasického tvaru

Tvar:

- Tvarově ucelené svítidlo
- Rotační nebo houbovitý tvar
- Kuželový difusor přirozeně brání v rušivém světle.

Výkon:

- Dle umístění, zdrojem LED
- Možné přímé i nepřímé osvětlení

Materiály:

Konstrukce těla světla:

- Hliníkový tlakový odlitek

Optický kryt:

- Sklo nebo čirý polykarbonát stabilizovaný proti UV

Povrchová úprava:

- Konstrukce těla světla - prášková vypalovaná barva
- Barevnost dle tabulky s. 98-99

Montáž:

- Vrchní na stožár

Výrobce	Typ	Provedení	D [mm]	Š [mm]	V [mm]
Artechnic – Schröder a. s.	Zela		-	578	324
Resolux s. r. o.	OCP	Miledia 2 - 5	-	435	419
ZG Lightnic CZ s. r. o.	Plurio		-	564	567
EPK elektro s. r. o.	C-line		-	566	560

1. Artechnic – Schröder a.s. - Zela

2. Resolux s.r.o. - OCP Miledia

3. ZG Lightnic CZ s.r.o. - Thorn Plurio

4. EPK elektro s.r.o. - C-line

14

Historizující set

Výskyt:

- cenné historické lokality
- parky

Správa a údržba:

- TS Krnov

Základní charakteristika

Popis:

- Tradiční set pro umístění do historických lokalit města.

Tvar:

- Tradiční lavička typu „Schönbrunn“ s opěradly
- Stojan na kolo složený z litinových sloupků
- Robustní celolitinový koš
- Světlo s ozdobným sloupem, litinovou patičí a kovaným výložníkem včetně svítidla

Materiály:

Konstrukce:

- Konstrukce z litinových odlitků

Povrchová úprava:

- Základní antikorozní nátěr
- Syntetická vrchní barva RAL
- Barevnost dle tabulky s. 98-99

Montáž:

- Kotvené do betonového základu pod dlažbou

Výrobce	Typ	Š [mm]	D [mm]	V [mm]	Váha
Rex s. r. o.	Lavička Schonbrunn	600	1800	830	60
Rex s. r. o.	Stojan Brno	-	-	940	40
Rex s. r. o.	Koš Bestor	350	-	800	60
Pelchát s. r. o.	Vzor 40 nebo 41	-	-	-	-

1. Rex s.r.o. - Lavička Schönbrunn

2. Rex s.r.o. - Stojan Brno

3. Rex s.r.o. - Koš Bestor

4. Pelchát s.r.o. - vzor 40 nebo vzor 41

15

Nádoby na květiny

Výskyt:

- parky a zahrady
- historické centrum

Správa a údržba:

- TS Krnov

Základní charakteristika

Popis:

- Květináč pro umístění do historických lokalit města.

Tvar:

- Dřevěný květináč konusového tvaru (obracený komolý kužel)
- Vhodný je pozinkovaný podstavec
- Robustní celolitínový koš

Materiály:

Konstrukce:

- Konstrukce z masivního dřeva (dub, akát)
- Vypalovaný nebo s vnitřní nádobou
- Vnitřní nádoba z pozinkovaného plechu nebo plastu

Povrchová úprava:

- Dřevo v přírodním provedení - lazura, olej
- Kovové prvky v syntetické vrchní barvě, barevnost dle s. 98-99

Montáž:

- Bez kotvení

Výrobce	Typ	Š [mm]	D [mm]	V [mm]	Váha
Rex s. r. o.	dubový květináč	950	950	800	110
Holoubek trade s. r. o.	květináč Historic	600	600	500	20
Bednářství Fryzelka	dubový lepený	1200	1000	1000	

1. Rex s.r.o. - Dubový květináč

2. Holoubek trade s.r.o. - květináč Historic

3. Bednářství Fryzelka - Dubový květináč

krnov

Manuál veřejných prostranství města Krnov

Vydal:

Město Krnov, Hlavní náměstí 1, Krnov 794 01

Autor:

Petr Kalivoda, architekt

kontakt: p.kalivoda@yahoo.com

Grafický návrh a sazba:

Tobiáš Grolich (koncept, supervize)

kontakt: tobias@grolich.cz

Jazyková korektura:

Lenka Pejchalová

Vydání:

první, 2019

manuál 104 stran

příloha 42 stran

© Petr Kalivoda, 2019

Za obsah publikace je výhradně odpovědný její autor. Při uvedení zdroje je možné samostatně obrazy, text i dílčí části (s ohledem na autorský zákon) šířit, kopírovat a rozmnožovat libovolnou technikou.

Názvy produktů, firem apod. použité v publikaci mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.

ISBN 978-80-87826-22-5

Úvod	5
1 Typologie oblastí	15
2 Typy krnovských veřejných prostranství	33
3 Koncepce ulic	45
4 Prvky	59
5 Poznámky, předpisy, normy	101
6 Příloha	107